

ΜΑΘΗΤΕΣ

Alauda lusitana (φαρκοκόλα)

μανιβάλλα ποτ'αν έχει δίπλα, στον τοίχο, κι' άρχισε νά τή γυρίσει. Είδα τότε τόν κλουβί νά κλείνει. Μιά σειρά από χοντρά σιδερένια κάγκελα προχώρησε και τού έφραξε τ' άνοιγμα. Συγχρόνως ο ξάδερφός μου άνοιξε τήν πόρτα τού δωματίου τού γάτου. Μπήκαμε μέσα μαζί κι' έτσι μπόρεσα νά θανατώσω κι' άπο πειό κοντά τού όφρατο ξύλο μέσα στό κλουβί του. Όταν βγήκαμε έξω, ο ξάδερφός μου γύρισε πάλι τή μανιβάλλα, και τόν κλουβί άνοιξε. Τότε ο ξάδερφός μου άνοιξε πάλι με προσοχή τήν πόρτα και μπήκε μέσα. Είδα τόν άγριόγατο νά βγαίνει απ' τόν κλουβί του και νά τριβή τόν κεφάλι του και τά πλευρά του στό πόδια και στό χέρια του ξαδέρφου μου, όπως ακριβώς κάνουν ή γάτες. Σε λίγο βγήκε πάλι έξω και τήν ίδια στιγμή ήρθε ένας ύπηρέτης, μ' ένα μεγάλο κομμάτι κρέας καρφωμένο σ' ένα τεράστιο πηρούνι. Μόλις τόν είδε ο άγριόγατος σηκώθηκε κι' άρχισε νά γυρίξει άνήσυχτα στό κλουβί του. Έδειχνε τάπρα μυτερά του δόντια, τά μεγάλα κίτρινα μάτια του άστραφταν. Όταν ο ύπηρέτης τοῦδωσε τόν κρέας, έπεσε επάνω του κι' άρχισε νά τόν καταβροχθίζει λαίμαργα, σηκώνοντας κάθε τόσο τόν ματωμένο μουσούδι του προς τόν μέρος μας. Αφού τελείωσε τόν φαί του, ξάρωσε πάλι σέ μιá γωνία τού κλουβιού του. Έμεινε φέγγαμε τότε γιατί είχα φτάσει κιόλας ή ώρα για τόν σούτι.

Τό βράδυ, μετά τόν φαγητό, αποφάσισα νά πάω στόν ξάδερφό μου, με τρόπο, για τίς στενοχώριες μου. Μόλις μάκρυνσε, ο ξάδερφός μου φάνηκε πρόθυμος νά με συνδράμει. Άρχισε νά με ρωτάει για τίς ύποθέσεις μου, κι' έτσι άρχισα κι' εγώ νά τού εξητάω λεπτομερώς τήν κατάστασή μου.

Εν τώ μεταξύ, ο καιρός είχε χαλάσει. Έβρεχε, και σύννεφα μεγάλα είχανε σκεπάσει τόν ούρανό. Τέλος, κατά τίς δέκα τή νύχτα, έξασαρε ή καταιγίδα. Η βροχή έπεφτε έξω με τ' άσκι, ή άστραπές διεδρόντο ή μιá τήν άλλη, και ή βροντές ετώντασαν διαρκώς τά τζάμια τών παραθύρων. Ο ξάδερφός μου μάκρυνε προσεχτικά. Σε λίγο όμως πρόσεξε πως είχα άλλοιό τόν νοῦ τού. Άξαφνα σηκώθηκε και μίλησε :

— Πρέπει νά πάω μιá στιγμή νά ιδώ τι κάνει ο γάτος μου. Γιατί όταν ο καιρός είναι τέτοιος, άγριεύει. Τό σφύριγμα τού άέρα, ή λάμψεις τής άστραπής, και τά μουμπουρητά τών έρεθίζουν. Πρέπει νά πάω νά ιδώ τι γίνεται. Έρχεσαι μαζί μου ;

Τόν άκολούθησα πρόθυμα. Μπήκαμε στό διάδρομο ποῦχαμε πάρει και τ' άπόγευμα και φτάσαμε στήν πόρτα με τόν παραθυράκι. Ο ξάδερφός μου πήρε άπό κάπου εκεί κοντά ένα φανάρι, τάνανε και κυττάσαμε μέσα απ' τόν παραθυράκι. Ο άγριόγατος ήτανε κλεισμένος στό κλουβί του. Άνοιξε τότε ο ξάδερφός μου τή σιδερένια πόρτα τού δωματίου και μπήκαμε κι' οι δύο μέσα. Ο γάτος βρισκότανε στήν ίδια θέση πού τόν είχαμε άρρίσει τάπογευμα. Δέν κοιμότανε όμως. Η κακοκαιρία τόν είχε άνησυχίσει. Κοιτούσε θυμωμένα τήν ούρα τού και τά μάτια του βγάζανε περίεργες προσηνιπές λάμψεις.

— Είπε άνήσυχος, μούλε ο ξάδερφός μου. Θά τού δώσω ένα κομμάτι κρέας νά φάη για νά ήσυχάσει.

Μ' αυτά τά λόγια, ο ξάδερφός μου άκούμπησε κάτω τόν φανάρι πού κρατούσε, κι' έφυγε. Τόν άκουσα νά κλείνει πίσω του τήν σιδερένια πόρτα κι' έναν παράξενο μεταλλικό ήχο πού δέν τόν είχα άκούσει πριν και πού μ' έκανε νά νοιώσω μιá αναστάση. Δέν έφωτι γιατί, έννοια σ' ένα παράξενο αίσθημα τρόμου. Δοκίμασα τότε ν' άνοίξω τήν πόρτα και νά βγω έξω. Μά δέν μπόρεσα, γιατί άπό μέσα ή πόρτα δέν είχε χερουλί. Ήμιον έτοιμος νά φωνάξω τόν ξάδερφό μου, όταν άξαφνα, τόν άκουσα νά γυρίξει άπέσω τή μανιβάλλα ! Με φρίκη, είδα τά κάγκελα τού κλουβιού νά κινούνται και τόν κλουβί ν' άνοίγει. Σε λίγο, ήταν δλάνοιχο. Δέ είχα τόν θάροος νά φωνάξω... Ο βραζιλιάνος άγριόγατος ήταν έλεύθερος, κι' εγώ στή διάθεσή του !

Όσοιδήποτε ο γάτος δέν κουνήθηκε απ' τή θέση του. Έγώ μ'ν έφέροντας τί νά ύποθέσω γι' αυτό πού μούκανε ο ξάδερφός μου έμεινα καρφωμένος στή θέση μου. Άκουσα τότε άξαφνα ένα σατανικό γέλιο και χύταξα κατά τήν πόρτα. Στο παραθυράκι, είδα τόν πρόσωπο τού ξαδέρφου μου. Με κύτταξε και γελοίες !... Προτού προφτάσω νά τού μιλήσω και νά τόν ρωτήσω τί έκανε, έφυγε. Άκουσα τά βήματά του νά σβήνουν και νά χάνονται στό διάδρομο. Σε λίγο, άκουσα πάλι μιá μακρινή πόρτα νά κλείνει και τίς άγοιες, λυσσασμένες κραυγές τού ξαδέρφου μου πού άπεμίκρυνε απ' τόν διάδρομο τή μαγειριάσά του.

Κατόπιν έγινε απόλυτη σιωπή... Άρχισα νά σκέπτομαι τί μπορούσα νά κάνω για νά γλυτώσω. Τό νά φωνάξω βοήθεια πού φαινόταν άνόηφο.

Από τήν πόρτα δέν μπορούσα νά βγω. Τόχα δοκίμασι κι' ήταν άδύνατο. Ούτε κι' άπό τόν παραθυράκι τής πόρτας δέν μπορούσα νά φύγω, γιατί ήτανε πολύ μικρό. Απ' τόν φεγγίτη ούτε, γιατί ήτανε φραγμένος με σιδερένια κάγκελα. Πρόσεξα όμως ότι ο τοίχος ήτανε πολύ χοντρός και τόν προσβάει τού φεγγίτη άρκετά φαρδύ. Κατάλαβα άμέσως πως τόν καλύτερο ποῦχα νά κάνω ήτανε ν' άνεβώ εκεί πάνω και νά κάτω. Εύτυχώς ο φεγγίτης ήτανε

κοντά ακριβώς μπροστά μου. Δέν θα μ'ον βέβαια άσφαλής και, άλλά τοδλάχιστο δέ θα μ'ονα και όλη τήν ώρα μπροστά σ' ήμερό θηρίο. Αποφάσισα λοιπόν ν' άνεβώ. Πολύ ψηλά δέν ήταν. Προσπαθώντας πρώτα νά κάνω όσο μπορούσα λιγότερες κινήσεις, μαζεύτηκα κι' έτοιμάστηκα νά πηδήσω. Όταν ήμιον πού έτοιμος, κύτταξα τόν γάτο. Δέν είχε κουνήσει απ' τή θέση του. Αυτό μούδωσε θάρρος, και πηδήσα. Πιάστηκα απ' τά σιδερά τού φεγγίτη και σέ μιá στιγμή ήμιον επάνω. Ο κρότος ποῦχα ξάφνιασε τόν γάτο, γιατί τόν είδα νά με κυττάει και νά μουγρίζη ύπόκοφα. Φαίνεται όμως ότι νύσταζε, γιατί δέν κουνήθηκε. Άνταντίας, έκλεισε τά μάτια κι' άποκοιμήθηκε.

Σε λίγο, δέν ξέρω γιατί, τόν φανάρι πούχε άρρίσει μέσα ο ξάδερφός μου έσβυσε. Κι' έμεινα μόνος μου με τόν θηρίο στή σκοτάδι.

Οι ώρες περνούσαν, άργά και σιωπηλά. Βυθίστηκα σέ σκέψεις. Γιατί πού τώκανε αυτό ο ξάδερφός μου ; Ήταν φανερό πως ήμσμοπό νά με ξεκάνη ! Γιατί όμως ; Τί τούχα κάνει ; Πώς ήταν ο σκοπός του ; Μυστήριο !...

Πέρασαν έτσι τρεις τέσσερες ώρες. Σ' όλο αυτό τόν διάστημα τόν θηρίο δέν είχε κουνήσει απ' τή θέση του. Κοιμότανε... Άκουσα στό σκοτάδι τή βαρεία και βαθείά άναπνοή του. Σε λίγο δέ ήμ' έρωσε... Άρχισα πάλι νά φοβάμαι και νά σκέπτομαι τί θα έκανε όταν τόν θηρίο θά ξυπνήσει. Πάνω στόν φεγγίτη, δέν ήμιον μ'ν σέ άμεσο κίνδυνο, δέν ήμιον όμως κι' άσφαλώς κινούμενος.

Τέλος άρχισα νά ξημερώνει και ένα άδύνατο σταχί φως άπλόθηκε στή φυλακή μου, τόν χέρι μου έφτανε ως τά σιδερένια κάγκελα πού σχημάτιζαν τήν πόρτα τού κλουβιού τού άγριόγατου. Δοκίμασα άν μ'ονορθε νά τά σπώξω, σέ τρόπο πού νά κλείνει πάλι τόν γάτο στό κλουβί του. Προς μεγάλη μου έκπληξη, είδα ότι, σ' ό τρώξω τού χεριού μου, ύποχώρησαν, πολύ ευκολότερα μάλιστα απ' ότι περίμενα. Αυτό μούδωσε θάρρος. Ο κρότος όμως ποῦχα ξυπνήσει ένπινος τόν άγριόγατο και τόν έκανε νά βγή απ' τόν κλουβί. Τόν άρχισε νά κινή βόλτες κάτ' απ' τόν φεγγίτη και νά με κυττάει κατάματα ! Ήταν έτοιμος νά πηδήσει επάνω μου και νά μ'ν έπιτεθεί. Μόλις τότε στό κεφάλι ένα τολμηρό σχέδιο. Αποφάσισα νά κλειστώ εγώ στό κλουβί, άρρίνοντας τόν άγριόγατο έξω.

Κι' άμέσως με μιá άπότομη κίνηση, έβγαλα τόν σακκάκι μου, τούριξα στό κεφάλι τού γάτου για νά τόν τάλισω, πηδήσα κάτω, χώθηκα στό κλουβί, και κλειστήκα μ' τα. Τή στιγμή όμως πού τραβούσα τά κάγκελα : για νά κλεισώ στό κλουβί, ο γάτος άπηλλάξή απ' τόν σακκάκι μου, ώρησε προς τόν μέρος μου, έχωσε τόν μαρσιτινό του πόδι στό κλουβί, και μούκανε με τόν τρομερό του νύχια μιá βαθύη πληγή σ' ήμ' στερρό στήθος. Αυτό όμως δέ μ'ν ανησύχησε πολύ γιατί είχα κλεισθεί στό κλουβί κι' ήμιον τώρα άσφαλής. Σαπλώθηκα τότε χάμω, στή χώρα πού σκε 'τανε τόν πλαζόστομο πάτωμα τού κλουβιού, για νά ξεκουραστώ. Η πληγή μου ήταν όμο, βαθύη, και τόν αίμα ποῦχα άφύοντο μ'ν προσενοίσε μεγάλη έξάντληση. Βεθίστηκα έτσι σ' ένα βαθύ ύπνο, ποῦμοιαζε μάλιστα με λιποθυμία. Σάν σέ όνειρο, θυμάμαι πως είδα τόν γάτο νά γλύφει τή νύχια του, τά βαμμένα κόκκινα απ' τόν αίμα μου, μουγρίζοντας παράξενα...

Άργότερα, σάν σέ όνειρο πάλι, θυμάμαι πως άκουσα τή σιδερένια πόρτα ν' άνοίγει και νά ξανακλείνει. Συγχρόνως έφτασε σ' αυτιά μου μιá φωνή τρούμου. Τή γνώρισα άμέσως. Ήταν ή φωνή τού ξαδέρφου μου. Άμέσως άνοιξα τά μάτια μου. Είδα τόν ξάδερφό μου κολλημένο στόν τοίχο. Άπέναντί του, είδα τόν πελώριο γάτο. Ήταν τρομερά άγριεμένος. Είχε συσπειρωθεί, είχε μαζευτεί και ήταν έτοιμος νά τού ριχτεί...

Τότε θυμήθηκα τά λόγια πού μούχε πει τήν άλλη μέρα ο ξάδερφός μου :

— Είπε ήμερος μαζί μου, και θά είνε ήμερος όσπου νά δοκιμάσω ζωντανό αίμα. Έτσι συμβαίνει μ' όλα τά άγρια θηρία. Όσο ήμερα κι' άν είπες, άμα μιá φορά δο : άσπου ζωντανό αίμα, ύπνουνε μέσα τους τάγκια τους ένστις... Κι' όποιον δοῦν μπροστά τους τόν ρίχνουνται άγρια...

Μ' ένα ύπόκοφο μουγκριό, ο άγριόγατος ποῦχε δοκιμάσει πρό όλίγου τόν ζωντανό αίμα τής πληγής πού μούκανε στό πλσθος ρίχτηκε πάνω στό ξάδερφό μου. Τό θέαμα ήταν τρομερό...

Έκλεισα τά μάτια μου μιá άνοιγα τόν θόροβο μίας άπεγνωσμένης πάλης, πού δέ βίστηζε και πολύ. Όταν άνοιξα τά μάτια μου είδα, χάμω στό πάτωμα, έναν κόκκινο και άμο : σ' όσο αλμυρό μόνον σαρκών ! Ήταν τά λείψανα τού ξαδέρφου μου. Σε μιá γωνία, ο πελώριος γάτος, βουτηγμένος στό αίμα, έπαιξε μ' ένα μεγάλο κομμάτι ανθρώπινου κρέας. Στο θέαμα αυτό, ή αίσθησή μου μ' έγκατέλειπαν πάλι...

Όταν συνήλθα, βρισκόμουν άκόμα στήν έπαυλη τού έρω μου, ήμιον όμως έαπλωμένος σ' ένα κρεβάτι. Μόλις άνοιξα τά μάτια μου, είδα μπροστά μου μιá νοσοκόμη και δύο άπ' τους ύπηρέτες τού ξαδέρφου μου. Και νά τί μ'ον διηγήθηκε τότε ο ένας

ΚΟΥΤΣΟΜΠΟΛΙΕΣ

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΚΑΙ... ΤΟ ΧΡΗΜΑ

Θά θυμάστε, όλοι, τόν τραγικό ναυάγιο τής «Λουζιτάνιας». Τή στιγμή λοιπόν, πού τόν ύπερωκάνει άρχισε νά βουλιάζει, επάνω σ' ή καταστρώμα τού εύρίσκοντο δύο Έβραίοι. Ο Ένας απ' αυτούς ήτανε άπελπισμένος.

— Τί κάνεις έτσι, καυμένη Σολομών ; τού είπε τότε ο άλλος για νά τόν παρηγορήσει. Μήπως... είνε δικό σου τόν πλοίο ;...

Μιά μέρα, ο Θεός συνήτησε στόν Παράδεισο έναν καθολικό, έναν διαμαρτυρόμενο, κι' έναν έβραίο.

— Θά δώσω στόν καθένα σας ότι μ'ον ζητήση, είπε. Σ'ν, διαμαρτυρόμενε, τί θέλεις ;

— Εγώ Κόρις ;... Τήν δύναμη.

— Στήν χαρίζω πάτ' τήν ! Αμ' έσύ ;... ρώτησεν ο "Υψιστος τόν καθολικό.

— Εγώ κύριε θά ήθελα όλο τόν χρυσάφι τού κόσμου.

— Χάρισμά σου. Στο δίνω όλο... Έσύ, Σαμουήλ, τί θά μ'ον ζητήσης, ρώτησε τέλος τόν έβραίο.

— Εγώ Κύριε ; Τίποτε... Θά σέ παρακαλώσά μόνον νά μ'ον δώσης... τή διεύθυνση τού Καθολικού !...

Λίγον καιρόν μετά τήν ήτταν τής Γερμανίας, δύο Έβραίοι τής Βαρσοβίας, βγαίνοντας απ' τή Συναγωγή, κουβέντιαζαν μεταξύ τους :

— Σέβεις, λοιπόν, ένα πράγμα, καυμένη Μεντελέ ;... Ο Μαυθής ήταν ένας παλιάνθρωπος, ένα γουρούνι !...

— Τελικά θες ; Τί λόγια είν' αυτά πού λες για τόν μεγάλο μαυθό ;

— Άκουσέ με τί σου λέω ! Ο Μαυθής φέρθηκε σάν γουρούνι !

— Τίά πού λόγος ;

— Ρωτάς τόν λόγο ; Τί τόν άνάγκαζε, σέ παρακαλώ, νά διαβή τήν Έρυνθρά Θάλασσα ;

— Δέν κατόταν σ' αυγά του, και κάτω στήν Αίγυπτο ;...

— Και γιατί ;

— Πώς γιατί ;... Μά, ήλίθιε, άν είχαμε μείνει στην Αίγυπτο από τότε, άντί... τών χάριτων μάκων μας πού δέν άξίζουν τίποτε θά είχαμε σήμερα τόν κόσμο τίς έγγλέζικες λίρες !...

Απ' αυτούς :

Κατά τίς έξη τόν πρωτό, ο ύπηρέτης αυτός άκουσε φωνές στό δωμάτιο πούταν τόν κλουβί πού ο καιρός του είχε τόν άγριόγατο, κι' έγγνώρισε τή φωνή τού κυρίου του. Έτρεξε άμέσως και νά κυττάει απ' τόν παραθυράκι. Είπε τότε ήμεινα μ'ν λιποθυμία και κλεισμένο μέσα στό κλουβί, και τόν άγριόγατο έλεύθερο νά ροπαλήξει ένα φρικτά παραμορφωμένο άνθρωπο σ' ήμεινα, πού κατ'άλλα άμέσως πως ήταν τόν σώμα τού κυρίου του. Είδοποιήσε άμέσως τούς άλλους ύπηρετες, και, σέ λίγο, από τόν παραθυράκι τής σιδερένιας πόρτας έμβροβόλησαν τόν φοβερό άγριόγατο και τόν έσπασσαν. Πήρανε τότε τόν πτώμα τού κυρίου τους, πού δέν ήμεινε ούτε τόν μισό, και βγάλανε και μένα, άναίσθητο, απ' τόν κλουβί. Φερανε γιατρό και νοσοκόμο, κι' αυτοί περιποιήθηκαν τή πληγή μου, πού ήτανε πολύ σοβαρώτερη απ' ότι είχα νομίσω...

Όλα αυτά πού συνέβησαν ήσαν σκοτεινό μυστήριο γι' αυτούς. Έγώ όμως δέν άγνησα και πολύ νά μάθω τί είχε συμβεί. Για πάλιν καιρό, ή κατάσταση μου δέν μ'ον επέτρεπε νά φύγω. Κι' έτσι έμεινα πάνω από δύο μήνες εκεί. Τέλος, ο γιατρός μούπε πως μπορούσα νά πάω σπύτι μου.

Όταν έφτασα στό Λονδίνο, έμαθα γρήγορα με πού σκοπό μούχε στήσει τήν παγίδα αυτή ο ξάδερφός μου. Τήν ίδια μέρα δώληθη πού μ' έρωσε στόν άγριόγατο για νά με κατασπαράξει ο θείος μες λόρδος Σούδερτον βρόδινε στραγγαλισμένος στήν κάμαρά του. Στήν ανάκριση, άπεκαλύφθη ότι ο θαλαμηπόλος τού θείου μου, ο όποιος έξηφανίσθη κι' ο όποιος ήταν ο δράστης τού στραγγαλισμού είχε τακτική άλλολογαριά με τόν ξάδερφό μου. Και τότε κατάλαβα... Έπει' από μένα, ο ξάδερφός μου ήμεινα ο πρώτος κατά σειράν φυσικός κληρονόμος τού θείου μου. Σαπλώθηκα λοιπόν νά με ξεκάνη. Αν περνούσανε τόν σκεδίο του, δέ έφτανε εγώ απ' τή μέση και θά κληρονομούσε αυτός τόν θείο μου. Δέ σκεφτηκε ποτε πως μπορούσε ν' άποκαλυφθί ότι είχε στήσει με τόν θαλαμηπόλο τού θείου μου και πώς θά τόν ύπομαζώνταναν για τόν θάνατό μου. Θά φαινόταν άπλως πως είχα πάει, ήμεινα, νά ιδώ τόν γάτο, δέν είχα πρόσεξε πως ήταν έλεύθερος, έμα απ' τόν κλουβί του, και τήν είχα πάθει. Κι' έτσι θά ήταν τόν γάτο. Τά πράγματα όμως δέν έγιναν έτσι. Στάθηκε εγώ τυχερώτερος απ' αυτόν, και τήν ώρα ποῦθε νά δ' ήτ' άποτελέσματα τής άτυπίας τού πιάστηξε ο ίδιος στήν παγίδα πούχε στήσει για μένα...

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο Ντ' Αννούντιο κι' ο Ποεστάρος

Ένας νεαρός ποεστάρος άκούγοντας νά γίνεται τόσος θόρυβος γύρω από τ' όνομα τού ντ' Αννούντιο, παρουσιάστηκε μιá μέρα στόν ένδοξο ποιητή και τού είπε :

— Άγαπητέ ματρί, άκουσα νά γίνεται τόσος θόρυβος γύρω από τ' όνομά σας, μά δέν σάς είχα δει ποτέ μου...

Κι' ο ποιητής χαμογελώντας, τού άπάντησε :

— Ναί, κι' εγώ σάς βλέπω σήμερα για πρώτη φορά, μά, αντι-στροφώς προς έμένα, δέν άκουσα ποτέ μου νά μιλούν για σάς !...

Κουρτελίν και Βόλφ

Τόν περασμένο χειμώνα, ένα βράδι με διαβολέμενα καιρό, ο διάσημος Γάλλος εύθυμογράφος Κουρτελίν, ήταν προσκαλεσμένος σέ δείπνο στό σπίτι τού θεατρικού συγγραφέως Πιέρ Βόλφ.

Μετά τόν δείπνο, όταν οι προσκαλεσμένοι έφευγαν, ο Βόλφ άντελήφθη ότι ο Κουρτελίν δέν είχε έπανωφόρι.

— Πώς ; δέν έχεις πανωφόρι μ' αυτό τόν κρύο ; τόν έρώτησε.

— Μου τόν έκλεψαν !... είπε ο Κουρτελίν.

— Θέλεις νά σου δανείσω μιá πελερίνα ;

— Όχι, δέν δανείζομαι ποτέ μου τίποτε.

— Τότε στήν πουλάω...

— Πόσο ; ρωτάει ζωηρά ο Κουρτελίν.

— Δέκα φράγκα !

— Καλά !

Και βιάζοντας δέκα φράγκα από τήν τσέπη του ο Κουρτελίν τά έδωσε στόν Πιέρ Βόλφ. Συγχρόνως πήρε τήν πελερίνα και έφυγε ψιθυρίζοντας στό φίλο του πού τόν συνόδευε :

— Μου φαίνεται πως δέν έκανα άσχημο ψώνι...

Ο Κίπλιγκ κι' ο Άμερικανός

Είπε γνωστόν ότι ο διάσημος Άγγλος μυθιστοριογράφος Ρυντνάρ Κίπλιγκ άρχισε τόν στάδιο του στήν Άμερική ως άπλός ρεπόρτερ μιáς μικρής έφημερίδας. Γι' αυτό και οι Άμερικανοί τόν έκτιμούν εξαιρετικά και συχνά μάλιστα τού στέλνουν γραμμάτια.

Πρό όλίγου καιρού, ο Άγγλος μυθιστοριογράφος έλαβε από τόν Σικάγο μιá επιστολή ένός πλουσιού άναγνωστού του, συντεταγμένη ως έξης :

« Άγαπητέ διδάσκαλε, Έχω μάθει ότι πληρώθηκε ένα δολάριο για κάθε λέξη πού γράφεις. Λοιπόν, θά επιθυμούσα πολύ νά είχα εν' αυτόγραφο σας, για νά τόν προσέσω στη συλλογή τών αυτόγραφων τών άλλων μεγάλων συγγραφέων πού έχω. Γι' αυτό και σάς έσοικέω πέντε δολάρια για νά μ'ον γράψετε λίγες λέξεις ».

Ο Κίπλιγκ μόλις έλαβε τόν γραμμά τού Άμερικανού, τού άπάντησε ως έξης :

« Σας απευθύνω τούς χαιρετισμούς μου. Δέν υπέγραψε δέ γιατί σύμφωνα με τόν λογαριασμό τού Άμερικανού—ένα δολάριο τή λέξη—δέν περιόσσαν λοήματα. Κι' έτσι τόν αυτόγραφο δέν είχε καμιά αξία ! »

Οι φτωχοί συγγραφείς.

Ποιά ήταν ή τιμή στήν όποία πουλήθηκαν τά μεγαλύτερα φιλολογικά έργα από τούς συγγραφείς των ; Ο Όμηρος, όπως λέει ή παράδοσις, άντί τής τιμολόγησής τήν όποιαν τού παρείχον, άπλήγει άποικίσματα τής «Ίλιάδος» και τής «Όδυσσείας» του.

Ο Μίλτων έπώλησε τόν «Απόλλωνία Παράδεισο» άντί 5 λιρών στερλινών.

Ο Γκολντσμιθ πάλι έπώλησε ένα έργο του άντί 30 λιρών.

Ο Βερντέσκος παρενόησε σ' ένα εκδόχ τή έπί των έργων του δικαιώματα άντι μιáς ίσοβίου έπιχορηγήσεως 800 φράγκων έτησίως.

Ο Μπαλζαν, τού όποιου τά έσοδα δέν ήσαν άνάλογα προς τά έργα πού έγραφε, άντιεστέφαν ν' άνοίξή ένα... μπαζιλίκιο σέ χειρτοικό δρόμο, στό όποιο νά κομίστη τήν έπιγραφή : «Οσοί Μπαλζαν, παρτοπόλη».

Υπελόγιζε ότι χωρίς σ' αυτή τήν έπιγραφή θά γυμνέ πλάτες τόν μαγαζί του, τούς όποιους θά τούς εξυπηρετούσε ο ίδιος. Μά έλλείπει χρημάτων, δέν κατόρθωσε νά πραγματοποιήση ποτέ τόν όνειρό του αυτό και έμεινε μέχρι θανάτου—εύτυχώς για τήν ανθρωπότητα—συγγραφέας και φτωχός !...

ΧΡΟΝΙΑ ΕΜΦΥΛΙΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ

ΟΙ ΑΤΑΚΤΟΙ ΤΗΣ ΑΡΕΙΑΣ

Γιατί η Έλλάς ονομάστηκε «Ψωροκάστανα».— Η Έθνοσυνέλευσις τῆς Προνοίας καὶ οἱ τοιμπουξήδες.— Ὁ Ζέρβας καὶ τὰ παλληκάρια του.— Τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Δωκινῶν.— Ἐπιδρομὴ τῶν ἀτάκτων.— Ἡ αἰχμαλωσία τοῦ Προέδρου τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.— Μία ἐνδοξη ζητιάννα.

Να μιά δικαιολογημένη ἀπορία: Γιατί ἡ Έλλάς ονομάστηκε Ψωροκάστανα; Ἡ ἀφορμὴ εἶναι ἀρχαῖα περιέργη καὶ συνδέεται μ' ἓνα ἱστορικὸ γεγονός:

Μετά τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ὁθωνοῦ ὡς βασιλέως τῆς Έλλάδος, οἱ πληρεξούσιοι, πού εἶχαν ἐκλεγεί ἀπὸ τὸ λαὸ ἐπὶ Καποδίστρια, συγκεντρώθηκαν στὸ Ἄργος, ἀρχισαν τὴν ἐργασίαν τῆς Συνελεύσεως, γρήγορα ὅμως μετέθεσαν τὴν ἐδρα τῆς στὴν Πρόνοια, πρὸς αὐτὸν τοῦ Ναυπλίου, στοὺς πρόποδες τοῦ Παλαμηδίου.

Ὡς βουλευτήριον στὴν Πρόνοια ἐχρησίμευε ἓνα ξύλινο παράπηγμα ἀπὸ ἀροκαίνιστες σανίδες, κακὰ προσηρμοσμένες, μὲ χαραμάδες ἀναμεταξύ τους, πού ἐτελείωνε σὲ μυτερὴν στέγη. Οὕτως πάλιν ἀνὰ δὲν εἶχε τὸ πρῶτο αὐτὸ βουλευτήριον καὶ οἱ πληρεξούσιοι τοῦ Ἐθνικοῦ ἀναγκαστικῶς πατοῦσαν στὸ χῶμα. Μέσα στὸ παράπηγμα, γύρω-γύρω, εἶχαν κατασκευάσει τρεῖς σειρὲς σκαμνιά, τῇ μιᾷ πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἀπέναντι ἀπ' τὴν εἰσοδὸν, σὲ ψηλότερο μέρος, ὑψήρξε ἡ ἐδρα τοῦ Προέδρου Πανούτσου Νοταρά καὶ κοντὰ τῆς ἓνα εἶδος ἐξέδρας γιὰ τὸ Διπλωματικὸ Σώμα. Στὴ μέση τοῦ παραπήγματος ἦταν ἓνα τραπέζι πού ἐχρησίμευε καὶ γιὰ... βῆμα!

Οἱ περισσότεροι πληρεξούσιοι ἐπήγαιναν στὶς συνεδριάσεις... ἀρματαῶν! Γιὰ ν' ἀποφύγουν ὅμως τὶς συμπολέκεις, ἤφηναν τὰ κομπόζια τους καὶ τὰ γαταγάνια τους στὴν εἰσοδὸν. Οἱ περισσότεροι φοροῦσαν φουτανέλλα, ὑψήρξαν ὅμως καὶ οἱ νησιώτες μὲ τὶς γραφικὰς τους στολές. Συνήθως οἱ πληρεξούσιοι κρατοῦσαν κομπολόγι. Ἐπειδὴ στὴν αἰθούσα αὐτῇ τῶν συνεδριάσεων τὸ κάθισμα ἦταν ἀπαγορευμένο, πολλοὶ ἀνιψοῦσαν ἀπὸ τὰ πόδια, πού δὲ μπορούσαν νὰ ὑποφέρουν γιὰ πολλὰ ὥρα τὴν στέγη τοῦ καπνὸν, ἐφρόντιζαν νὰ κάθονται στὴν τελευταία σειρά τῶν σκαμνίων, καὶ ἀπὸ τὶς χαραμάδες τῶν σκαμνίων οἱ τοῖ μπουξήδες τους (πού βρίσκονταν ἀπ' ἐξω) τοὺς ἐβάζαν στὸ στόμα τὶς ἀφρὲς τῶν μακρῶν τοιμπουξῶν, καὶ ἐτραβοῦσαν μακαρίως καὶ ἀπὸ μια ρουφιζιά κάθε τὸ...!

Ἀνάμεσα στοὺς πληρεξούσιους ἐξεχώριζε ἑναὶσώριος γέρος στρατηγὸς τῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ Πετρώμης Μαυρομυλάης μὲ τὴν χρυσοκέντητη φορεσιά του καὶ τὴν τουρλωτὴ Μαρινίτικη φέσα του, χαϊδεύοντας διαρκῶς τὶς φοβερὲς ἀσπρὲς μουστάκας του.

Φρούραρχος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἦταν ὁ στρατηγὸς Νικ. Ζέρβας, ἐπὶ κεφαλῇ Ρουμελιωτῶν παλληκαριῶν πού ἀποτελοῦσαν τὴν τιμητικὴν φρουρὰ τῆς Συνελεύσεως.

Ἡ ἐργασία ἀρχισαν στὶς 14 Ἰουλίου 1832. Ἡ Συνέλευσις ἐργάλε ψήφισμα ἀμνηστίας γιὰ ὅλα τὰ πολιτικὰ φύσεως ἐγκλήματα καὶ ἐπεκύρωσε τὴν ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως Ὁθωνοῦ. Ἡ στιγμὴ ἐκείνη ἔδωσε ἀφορμὴ σὲ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις, πρὸ πάντων ὅταν ὁ Πρόεδρος Νοταρᾶς εἶδε τὴν εἰκόνα τοῦ νεαροῦ Βασιλέως. Ὁρθοὶ οἱ πληρεξούσιοι, οἱ ἐλευθέρωται τῆς Πατρίδος, ἐξητοκραύγαν Ὁθωνα τὸν Α'.

Ἄλλ' ἡ πλειοψηφία τῆς Συνελεύσεως αὐτῆς ἀντεπολιτεύετο τὴν Κυβέρνησιν, δὲν ἐχόρευε τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν τριῶν Προστατιδῶν Δυνάμεων, πρὸ πάντων ὅμως τῇ Γερουσίᾳ, στὴν ὁποίαν δὲν ἤθελε ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐξελέξεως τῶν ἐκλογῶν. Ὁ καυγὰς μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀντιπροσωπευτικῶν σωμάτων ἐφθασε σὲ βαθμὴ ὥστε ἡ Συνέλευσις νὰ καταργήσῃ τὴν Γερουσίαν. Αὐτὸ ὅμως ἦταν ἀληθινὸν πραξικόπημα, τὸ ὁποῖον δὲ μπορούσαν ν' ἀνεχθοῦν ἡ Δυνάμεις. Οἱ ἀντιπρόσωποι Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ρωσσίας ἐπέδωκαν ἐντομὴν διακοίνωσιν μὲ τὴν ἀξίωσιν νὰ παύσων ἀμέσως ἡ ἐργασία τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Τῇ δὲ ἡλῶσι τῆς Συνελεύσεως συνέστησε καὶ ὁ Στρατὶς Κάνιγγ, πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας, ἐν Κωνσταντινουπόλει, περαστικὸς τότε ἀπὸ τὸ Ναυπλίου.

Ἄλλ' οἱ πληρεξούσιοι θερμοὶ καὶ ἐκτετατοὶ πολεμιστὰι οἱ περισσότεροι δὲν ἔδωκαν καμμιὰ σημασίαν στὴ διακοίνωσιν. «Στὰ παλάμας τὰ τσερούκια!» ἔλεγαν καὶ ἐξακολουθοῦσαν νὰ συνεδριάζουν μέσα σὺν ἑλάνῳ παρατήρημα τῆς Προνοίας, βυζαίνοντες καὶ τὰ τοιμπουξῶν τους μὲ τὸν τρόπο πού εἶπαμε. Ἐξάφνα συνέβη τὸ ἀκόλουθον δραματικὸν ἐπεισόδιον:

Ἀνατολικά ἀπὸ τὴν Πρόνοια, σὲ ἀπόστασι μισῆς ὥρας, βρίσκειται ἓνα μικρὸ χωριουδάκι, ἡ Ἀρεία μὲ τὸ κρῦο πηγαδονερό τῆς. Στὴν Ἀρεία ἐστρατοπεδεύονταν ἀτακτοὶ στρατιῶται ἔχοντες ἐπὶ

κεφαλῇ τὸν Θ. Καψάνην, Ἰ. Κονδύλην καὶ Α. Κατσάνην. Αὐτοὶ ἀπὸ ματαίως τόσον καιρὸν ζητοῦσαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τοὺς καθυστερομένους μισθοὺς τους, ἀπερσάσαν νὰ μεταχειρισθῶν τὴν βία. Πρῶτα-πρῶτα κατέρρευσαν τὸ παλὸν Βενετσάνικο Ὑδραγωγεῖο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὑδρεύονταν τὸ Ναυπλίου καὶ ἡ Πρόνοια. Πηγάδια δὲν ὑπῆρχαν στὴν πόλιν.

Ἡ Συνέλευσις ἐξήγησε τοι τὴν προστασία τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων, γιὰ οὕτως ἐν τῇ Ρουμελιωτικῇ φρουρᾷ τῆς εἰς ἐμπιστοσύνην. Τὰ παλληκάρια τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα εἶχαν ἐπίσης μῆνες νὰ πληρωθοῦν καὶ εἶχαν ἀρχίσῃ καὶ αὐτοὶ ν' ἀργήσουν. Γενικῶς ὑψήρξε μιὰ τάση τῶν στρατιωτῶν νὰ μποῦν στὴν πόλιν καὶ τὸ πρῶτο αὐτὸ νὰ κάνουν ρεμούλα στὰ σπίτια καὶ στὰ μαγαζιά. Οἱ Ναυπλιεῖς ἦσαν φοβισμένοι καὶ κλεινόνοισαν νύχτες στὰ σπίτια τους. Τὸ ἡφαίστειον φαινόταν ἐτοιμὸ νὰ ξεσπάσῃ...

Ἄλλ' οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Δυνάμεων δὲν εἶχαν καμμιὰ διαθέσιν νὰ προστατεύουν τὴν μιστὴν γι' αὐτοὺς Ἐθνοσυνέλευσιν καὶ διδάσαν μόνον τὴν ἐπισκευὴν τοῦ Ὑδραγωγείου γιὰ νὰ... παύσουν καὶ αὐτοὶ νερό. (Ἐδὼ σημειώονμε ὅτι πρόκειται γιὰ τὴν παρρημίαν Κἀναθὸν πηγὴ τῶν ἀρχαίων, ὅπου κατὰ τὴν παράδοσιν λούζονταν μιὰ φορὰ τὸ χρόνον ἡ Ἥρα καὶ ἀποτοῦσε πάλιν τὴν παρθενίαν τῆς, καὶ ὅπου ἡ ἀρχαία Ἑλληνίδες ἐπίστευαν ὅτι καὶ αὐτὲς λουζόμενες ξαναγίνονται σιγά-σιγά νέες καὶ ὡραίες).

Οἱ ἀτακτοὶ τῆς Ἀρείας, ὅταν ἔμαθαν ὅτι οἱ ξένοι ἐβροχόουν τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, ἀπεδρασύνθησαν. Ὑποκινούμενοι συγχρόνως καὶ ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ λεγομένου «Ρωσσικοῦ Κόμματος» ἐπυλάν στὴν Ἐθνοσυνέλευσιν... τελεσίγραφον μὲ σύντομη προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἀξιοῦσαν νὰ πληρωθοῦν τοὺς καθυστερομένους μισθοὺς τους, εἰδεμὴ ἐφοβήριζαν νὰ τὰ κάνουν γιὰ τὸ Μαδρίτ!

Στὶς 10 Αὐγούστου ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀγγλίας Δωκινῶν, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν γραμματεῖα τὸν Γκρίφιθ, εἰσεβὴ ἐπὶ περὶ αὐτὸ ἐξω ἀπὸ τὸ Ναυπλίου, πρὸς τὸ μέρος τοῦ Πολιτικού. Ἐξάφνα οἱ δύο ξένοι διπλωμάτες περικυκλώθηκαν ἀπὸ πληθὺν ἀτάκτων τῆς Ἀρείας οἱ ὁποῖοι ἐφρόνταν καὶ χερσινολοῦσαν ζητοῦσαν τὴν προστασία τῆς Ἀγγλίας γιὰ νὰ πληρωθοῦν τοὺς καθυστερομένους μισθοὺς τους. Ὁ Γκρίφιθ, πού ἔξερε ἑλληνικὰ, διερχόμενος σὸν παρὸν στάνετο τὸν τίς ἀπαιτήσεις τῶν στρατιωτῶν, καὶ μάλιστα αὐτοῦλεξαι τὰ λόγια τους:

— Πενάμε! Δὲν ἔχουμε οὔτε ψωμί νὰ βάλουμε στὸ στόμα μας! Τὰ ρούχα μας γενήκανε κουρέλια!... Ζητήμα νὰ μᾶς σπλαχνιστῇ ἡ Ἀγγλία καὶ νὰ μᾶς δώσῃ λεφτὰ καὶ ρούχα...

Ὁ Δωκινῶν χαμογελώντας μὲ χαιρεκακία εἶπε διὰ τοῦ διερχομένου:

— Ἐγὼ εἶμαι πρόεδρος. Τὰ καθήκοντά μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ γίνω οικονομικὸς σὰς ἐπίτροπος!

Καὶ δείχνοντας μὲ τὸ μαστίγιόν του κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς Προνοίας, ὅπου τὸ παράπηγμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἐκρόσθη:

— Νὰ ἐκεῖ βρίσκονται πολλοὶ πού ἔχουν χημάτα καὶ μποροῦν νὰ ἱκανοποιήσουν τὰς ἀπαιτήσεις σας! Ἐκεῖ νὰ πάτε!

Ἄλλο πού δὲν ἤθελε ὁ στρατιωτικὸς ἐκείνους συγγενοὺς τῶν πενασμένων παλληκαριῶν, πού ἦταν ἐτοιμοὶ γιὰ διαπραγὰς καὶ λεηλασίες. Ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν προτροπὴν τοῦ Ἀγγλοῦ ἀντιπροσώπου, τρέχοντες καὶ φωνάζοντες, ἐφθασαν γρήγορα στὴν Πρόνοια, ὅπου συνήντησαν τὴν φρουρὰ τοῦ Ζέρβα, μέρος τῆς ὁποίας παρέσυραν.

Τὴν ὥρα ἐκείνη οἱ πληρεξούσιοι συνεδρίαζαν. Οἱ στασιασταὶ εἰσδρόμουν ἀπὸ τὸ παράπηγμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως σὺν μανίαι καὶ ἀναποδογύρισαν τὰ πάντα, βρίζοντας καὶ χτυπώντας τοὺς πληρεξούσιους! Ὁ Πρόεδρος Νοταρᾶς ἦταν στὴν ἐδρὰ του. Χορὸς νὰ σεβασθοῦν τὸ ὄχι τὸν χρόνον, οἱ στασιασταὶ τὸν ἐκατέρησαν διὰ τῆς βίας ἀπὸ τὴν ἐδρὰ καὶ τὸν ἐργάσαν ἐξω μὲ τὶς σπορβίβες. Μερικοὺς πληρεξούσιους πού ἀπεπειράθησαν ν' ἀντισταθῶν, τοὺς ἐδείραν ἀγρίως, ἄλλους ἐφοβήσαν νὰ τοὺς σκοτώσουν καὶ ἀπὸ πολλοὺς ἐβγαλὰν καὶ ἔπλησαν καὶ αὐτὰ τὰ ρούχα τους! Μερικοὺς μάλιστα τοὺς ἄφησαν ἐντελὸς γυνικοὺς καὶ καταματωμένους. Τέλος ἐδιάρλεξαν τοὺς πρὸ εὐτόρους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ γέρον Νοταρᾶ, καὶ τοὺς ἔπλησαν αἰχμαλώτους στὸ καταφύγιόν τους, στὴν Ἀρεία. Ἀπὸ καὶ ἐστεῖλαν γράμμα στὴν Κυβέρνησιν τοῦ Ναυπλίου καὶ ἐξήτησαν ὡς λύτρα 100.000 γρόσια, φοβερίζοντες ὅτι δὲν τὰ λάβον, «θὰ στεῖλουν στὸ Ἀνάβη τὰ κεφάλια τῶν αἰχμαλώτων!»

Στὸ Ναυπλίου ἐπικρατοῦσε μεγάλος τρόμος καὶ ἀγωνία. Ἡ ἀνείκεια τοῦ Δημοσίου Ταμείου ποτὶ δὲν ἦταν χειρότερη. Ὅταν στὴν Πλατεία τοῦ Πλατάνου (τὴ σημερινὴ Πλατεία τοῦ Συναγματοῦ) ἐγένανον γυναικὲς ἡ ἀπατη

ΤΑΙΝΙΟΙ ΓΟΝΕΙΣ

ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Δὲν θὰ ἦταν ἴσως ὑπερβολικὸν ἂν λέγαμε πὺς ὅλοι, γενικῶς, οἱ μεγάλοι ἄνδρες εἶχαν ταπεινὴν καταγωγὴν. Πολλοὶ κοινωνιολόγοι ἐξήρουν τὸ φαινόμενον αὐτὸ ὡς ἐξῆς: «Τὰ παιδιά τῶν πλουσιῶν ἀπογοεῖται, βασίζονται στὸ χῶμα πού ἔχουν καὶ ἀδιαφοροῦν νὰ κινῶν κατὰ ἀνώτερον στὴ ζωὴ». Ἰσως ἡ ἐξήγησις αὐτὴ νὰ εἶνε καὶ ἁπλῆ. Ἐνδεῖ, ἀναφέρουμε ἀπλῶς μερικά παραδείγματα:

Ὁ πατέρας τοῦ ἐνδόξου Ρωμαίου ῥήτορος Κικέρωνος καλλιερῶσε ἀμπελὰ καὶ χορδαφία. Ἡ μητέρα τοῦ φιλοσόφου Σωκράτους ἦταν μαῖη, ἐνῷ ἡ μητέρα τοῦ Ἐδριπιδίου, τοῦ μεγάλου τραγικοῦ, ἦταν... μανθραῖνα!... Ἐνας ἄλλος ἐνδοξὸς ἀρχαῖος τραγικὸς ποιητὴς ὁ Σοφοκλῆς, εἶχε πατέρα καὶ τοιο κατασκευαστὴ ὀπλῶν. Ὁ πατέρας τοῦ Δημοσθένους, τοῦ πατέρα τῆς ῥητορικῆς τέχνης, ἦταν κωμικός. Σιδεῖας ἦταν ὁ πατέρας τοῦ Λουδοῦ, τοῦ μεγάλου καπνιστοῦ τοῦ 18ου αἰῶνος, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὴν θρησκευτικὴν ἀναμόρφωσιν καὶ ἐγένετο θεμελιωστὴν τῶν δόγματων τῶν διαμαρτυρομένων. Ὁ πατέρας τοῦ ποιητοῦ καὶ γιατροῦ Ἀργινίου ἦταν πετα-... Ὁ Ἀμότος, ὁ περίφημος Γάλλος Ἑλληνιστὴς, ὁ δημιουργὸς μεταφραστῆς τοῦ Πλουτάρχου καὶ διδάσκαλος τῶν παιδιῶν τοῦ Ἑρρίκου Β' τῆς Γαλλίας ἦταν γυνὴς καίτοι μικρομποῦρου καὶ τὸ Μελὲν. Ὁ ἀθάνατος κωμωδιογράφος Μολιέρους εἶχε πατέρα ἓνα ταπεινὸν καὶ ὁ φιλόσοφος Διδερό — ὁ διευθυντὴς τῆς «Εὐ-...» τοῦ 18ου αἰῶνος — ἦταν ἐπίσης γυνὴς καίτοι κωμικὸν μαχαίρα, καὶ γεννησιμὸν μάλιστα μέσα στὸ μαχαίραδικο τοῦ μπαμπὰ του! Ὁ Βυζαντινὸς τέλος, ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς τῆς Γαλλίας καὶ θερμοῦ φιλέλλη, εἶχε πατέρα ράφτη!...

ΜΙΚΡΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΟΤΙ ΜΟΥ ΚΑΤΕΒΑΙΝΕΙ

Ὁ Φ... δὲν συμπαθεῖ διόλου τοὺς Γασκῶνους. Κι' ὅμως, κατὰ... ἀπὸ τὸ Μπεάρν — εἶνε δηλαδὴ καὶ ὁ ἴδιος λίγο — πολλὸ Γα-... σκῶν.

Μία μέρα πού ἐβγαζε ἓναν φιλιππικὸν ἐναν-... τῶν τῶν Γασκῶν, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ἕνας φίλος του, διαδοκῶντας: τον, τοῦ εἶπε:

— Πᾶς ἐκτράξαι ἔτσι γιὰ τοὺς Γασκῶ-... Γασκῶν δὲν εἶσαι καὶ σύ;

— Ἐγώ; Καὶ γιὰ τί;

— Γιατὶ γεννήθηκες στὸ Μπεάρν, ἀπλοῦ... σται!

Καὶ ὁ Φ..., μὲ θυμὸν:

— Ὅτε ἂν εἶχα γεννηθῇ σὲ καμμιὰ φάτνη, θάμουν...βῶδι!...

Τὸ πού εἶνε, τέλος πάντων, αὐτοὶ οἱ ἀφρημένοι!...

Ὁ Μ... συναντοῦσε τακτικὰ τὸν φίλον Τ... μαζί μὲ τὴν γυναικα του, μιὰ χαριτωμένη ξανθοῦλα πού τῆς ἦταν γραφτὸ νὰ πε-... ἔχει ὅτε ἀπὸ λίγο καρό.

Ὁ Τ... ὅμως δὲν ἦταν πιασμένος γιὰ νὰ μείνῃ χῆρος σ' ὅλην τὴν ζωὴ. Κι' εἶσι, λίγον καιρὸν μετὰ τὸν θάνατον τῆς πρώτης γυναικὸς του ἔναυαν:ρεθίθηκε.

Τὴς προάλλες, συνοδεύων τὴν νέα του σύζυγον ἔτυχε νὰ συναν-... τῶν τῶν φίλου Μ... Οἱ δύο παλαιοὶ φίλοι πού εἶχαν νὰ ἴδω-... ἑαυτοὺς καίτοι καιρὸν, ἀφρο χαιρετισθῶν, πᾶσαν τὴν κουβέντα.

Ὁ Τ... ἐθεώρησε καλὸ νὰ κάμῃ τὶς σχετικὰς συστάσεις:

— Ἡ κυρία μου... εἶπε στὸν φίλον του, δείχνοντας τὴν γυναι-... κα του.

— Ἄ, κυρία μου! εἶπεν τότε ὁ Μ... κάνοντας μιὰ βαθύ ἀπό-... λισιν, πὺς ἀλλάξατε ἀπὸ τὴν τελευταία φορὰ πού συναντηθή-... κατε!

Τὸν τῶν στασιαστῶν τῆς Ἀρείας, μέσα στὴν γενικὴ ἀπελπισίαν βρέ-... χοντες καίτοι ἀπαιτοὺς τύπος τοῦ εἶπε:

— Ἐκὼ χιλιάδες γρόσια! Ποῦ νὰν τὰ βρῇ ἡ κακομοῖρα ἡ γυναικατανα!;

Ἡ ψωροκάστανα ἦταν μιὰ πασίγνωστη καὶ ἀθλία ζητιάννα τοῦ Ναυπλίου. Καὶ εἶσι τὸ παρατσούκλι ἐκόλλησε στὴν Ἑλληνικὴ Κυ-... ἡ γυναικα καὶ διακονίζεται.

Οἱ αἰχμαλωτοὶ ἐστεῖλαν διαρκῶς γράμματα στοὺς δικούς τους, καὶ ὁποῖοι ὅμως ἀργοῦσαν νὰ ἐξοικονομήσουν τὰ λύτρα.

Ἡ ἡμερομηνία στασιαστῶν εἶχε ἀρχίσῃ νὰ ἐξαντληθῇ καὶ ὁ... ἡμερομηνία τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, πού ἔβλεπε ὅτι θὰ ἐτε-... ἡμερομηνία τῆς 100 χιλιάδες γρόσια. Ἐγράφε στὸ σπίτι του, καὶ ὅτε...

Ἐπὶ τρεῖς μέρες ἀγωνίας ὁ ἀνθρωπος μὲ τὰ λύτρα ἐφθασε. Οἱ πληρεξούσιοι μὲ τὸ γέρον Πρόεδρόν τους ἀπε-... λυθροῦσαν, ἀλλὰ κανεὶς πᾶ δὲν εἶχε ὀ-... ρεῖ γιὰ... συνεδρίασι. Ἄλλως τε τὸ ξύλινο παράπηγμα εἶχε πυρποληθῇ μετὰ τὴν αἰχμα-... λωσίαν τους. Καὶ εἶσι οἱ πληρεξούσιοι ἐξῆλθον τὴν διάνυσιν καὶ τράβηξαν γιὰ τὰ σπιτάκια τους «νὰ ἐκουλώσων τὰς πληγὰς τῶν», ὅπως ἔγραφε μιὰ ἐφημερίς τῆς ἐποχῆς.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΕΑ ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ!...

Τὸ ἐπιτύμβιον τοῦ Τουρκοκράτου Τάσσο. Τὸ πάθημα τοῦ ἀ-... στρονόμενου Μπραχέ. Πὺς πέθανε μέσα στ' ἀμάξι, πλᾶξί στὸν αὐτοκράτορα. Τὸ ἐπιτύμβιον τοῦ ἐπιτυμβίου τοῦ ποιητοῦ Πασσερά. «Γιὰ σου!... Ἀντίο Πιρὸν!... Δὲν ἔγινε οὔτε καν... Ἀκαδημαϊκὸς!... Ὁ Πιρὸν καὶ τὸ ἐπιτύμβιον μιᾶς γηραιᾶς κυρίας κ.λ.π. κ.λ.π.

Ὅταν ὁ μέγας ποιητὴς Τουρκοκράτης Τάσος ἀπέθανε, ὁ Πάππας Κλημέντιος ὁ 1ος πού τὸν ἐκτιμοῦσε ἐξαιρετικὰ, διέταξε νὰ τοῦ γίνῃ μεγαλοπρεπεστάτη κηδεία, προεκήρυξε δὲ συγχρόνως καὶ δια-... γωνισμό γιὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πλέον ἐπιτυχοῦς καὶ πλέον «ἀνταξίου» πρὸς τὴν μεγαλοφυῶν τοῦ μεταστάντος ποιητοῦ ἐπιτυμβίου. Τὸ ἐπι-... τύμβιον, τὸ ὁποῖο θὰ ἐβραβεύετο, θὰ ἐχαράσσετο ἐπάνω στὴν πλάκα τοῦ μνημείου τοῦ Τάσσο.

Οἱ μεγαλύτεροι ποιητὰ καὶ λογοτέχναι τῆς Ἰταλίας στεῖλαν τότε ἄλλοι ἐμμετρα καὶ ἄλλοι πεζὰ ἐπιτύμβια ἀρκετὰ ἐπιτυχητὰ καὶ οἱ κριταὶ τοῦ διαγωνισμοῦ, δὲν ἤξευραν ποῖο ἐξ ὅλων νὰ προτιμήσουν. Τὴν τελευταίαν ὅμως στιγμὴ παρουσιάσθη στὴν ἐπιτροπὴ ἓνας νέος, ὁ ὁποῖος παρέδωκε μιὰ κόλλα χαρτὶ ἐπάνω στὴν ὁποίαν εἶχε γράψῃ τις ἐξῆς λέξεις:

«Σ' ἔταν ποιητὴ ὅαν τὸν Τάσσο, ἓνα μόνον ἐπιτύμβιον ἀρμόζει γιὰ τὸ μνημειό του: «ΤΑ ΟΣΤΑ ΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ». Κάθε ἄλλο ἐγκώμιον εἶνε περιττό».

Οἱ κριταὶ, τότε χωρὶς νὰ διστάσουν διόλου, ἀπένεμαν τὸ ἀ' βραβεῖον στὸν νέον αὐτόν, ἐπὶ τοῦ μνημείου δὲ τοῦ ποιητοῦ ἐχάρα-... ξαν παράμυτι τις τέσσερες αὐτὲς λέξεις...

Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Ροδόλφος ὁ Γ' ἐπροσκάλεσε κάπο-... τε τὸν μεγάλο Δανὸ ἀστρονόμον Τυχὸ-Μπραχέ νὰ πάνε μαζί ἐκδρο-... μὴ. Ὁ Τυχὸ-Μπραχέ ἐδέχθη. Ἐνῶ ὅμως βρισκόταν μαζί μὲ τὸν Αὐτοκράτορα μέσα στὸ βιβαλικὸ ἀμάξι κατελήφθη ἀπὸ μιὰ ἐντε-... λῶς... φυσιολογικὴ ἀνάγκη, τὴν ὁποίαν ὁ-... μως ντρεπόταν νὰ ὁμολογήσῃ στὸν ἐστεμμένο φίλον του. «Ὅταν ὅστερ' ἀπὸ κίμποσες ὥρες, ὁ Αὐτοκράτωρ ἀντελήφθη τί εἶχε συμβεῖ στὸν Μπραχέ, ἦταν πλέον ἀργά... Ὁ ἀτυχὴς ἀστρο-... νόμος εἶχε πέσει θύμα τῆς λεπτότητος του. Γιὰ νὰ μὴ ἐνοχλήσῃ τὸν Αὐτοκράτορα, γιὰ νὰ μὴ τοῦ πῇ τί τοῦ συμβαίνει—δεδομένου ὅτι ἐπα-... σκε ἀπὸ σοβάραν νόσον τῆς κύστεως—ὑπέφερε

τὸ μαρτυρίον τοῦ σιωπηλῶς, ἡ κατάστασις τοῦ ἐπεδεινώθη ἀποτό-... μος καὶ ἀπέθανε μὲ φρικτοὺς πόνους ἐντὸς τῆς ὁμῆς! Ἐπὶ τοῦ μνημείου τοῦ ἀτυχοῦς ἀστρονόμου ἐχάραχθη τὸ ἐξῆς ἐπιτύμβιον:

«Ἐνθάδε κεῖται ἓνας σοφός, θύμα τῶν ἀναγκῶν τῆς φύσεως. Τοῦτέστι, μετὰ συγχωρήσεως πού ἔζησε σὺν ἔξυπνος καὶ πύθων σὺν κούτης!»

Ὁ ποιητὴς Πασσερά, φοβούμενος μὴ τυχόν, μετὰ τὸ θάνατόν του, χαράξουν τίποτε γελοῖους στίχους ἐπάνω στὸ μνημα του, ἐφρόντισε, πρὶν πεθάνῃ, γὰ... ἐτοιμάσῃ μόνος τὸ ἐπιτύμβιον τοῦ, τὸ ὁποῖον ἀπετελετο ἀπὸ ἓνα καὶ μόνον στίχον, τὸν ἐξῆς:

«Τὸν τάφον αὐτὸν μὲ ἄμους οἱ στίχους μὴ τὸν λεγόμενόν!»

Ὁ μέγας σατυρικός Πιρὸν εἶχε συν

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΣΑΡΛ ΦΟΛΕΥ

Κόβοντας ανυπόμονα δόλτες μέσα στον ολοκαίνουργιο σταθμό, ο Πωλ Σατρί περίμενε το τραίνο του Παρισιού. Για εκατόστη φορά, καθώς δέλεπε την κίνηση του κόσμου, αναρωτιόταν μόνος του: «Θα μ' αγαπήσει τάχα!»

«Αν και ήταν τριάντα έξη χρόνων, έν τούτοις έλατρώ χιόνι είχε άρχει: κίονα να έπικαθεται στους κροτάφους και ή όψη του ήταν φθαρμένη πριν της ώρας απ' το κουραστικό δημοσιογραφικό του επάγγελμα. Έρχοινε κάθε τόσο μία ματιά στα κομψά του ρούχα του, χαμογελούσε άδριαστα και φιδύριζε μηχανικά: «Όχι δε θα μ' αγαπήσει... Είνε πολύ άργά πιά για να γίνει ετυχή».

Συλλογιότανε τα χρόνια των στερησών του, τους άγωνα και τη λυσσώδη του εργασία για ν' αποκτήσει όνομα και να κάνει περιουσία. Είνε αλήθεια πως τα είχε επιτύχει και τα δύο όχι τόσο ως δημοσιογράφος, όσο ως θεατρικός συγγραφέας. Δύο έργα του είχαν στερήσει τη φήμη του και του είχαν δώσει άρκετά κέρδη. Η σκέψις αυτές του ενάφεραν την έλπιδα και το θάρρος στην ψυχή και ψιθύρισε σγερόν δάδαος για την αίσια έκδοση έκείνου που πούθουσε: «Τι διάβολο δέν ζητώ άλ και τ' άδύνατα. Μία θεατρικόουα είναι ή Δουσέτ Όμπιέ. Γιατί επιτέλους να μ' ή αγαπήσει!»

Έπειδή το τραίνο άργούσε ή Πωλ Σατρί θυόζιτχες και πάλι στις αναμνήσεις του. Θυμήθηκε τις συναντήσεις του με την Δουσέτ, στα παρακλίνια, στο κερκίνη της στη σάλλα του θεάτρου, στις πρόδες. Έμπανη, μικροκαμμένη, γεμάτη γέλιο και φως, με μιλλία δλακάνη, με μάγουλα και μάτια φεγγόδια, τόσο νέα, τόσο λεπτή, μοσκοβολώντας τόσο γλυκά άνοιξη ώστε και μόνο το άγγιγμά της γέμιζε την ψυχή δροσιά. Βλέποντάς την τόσο άφελή, τόσο ευγενική και γλυκομιλητή, άναμεσα στους κυνικούς θεατρικούς και στις διαφαρμένες θεατρίνες, ένας οίκτος γι' αυτή έσφιγγε την καρδιά του. Ένα αίσθημα άδελφικής προστασίας γεννιόταν μέσα του για το έξαισιο αυτό πλάσμα. Άλλ' ένθ το δικό του αίσθημα μεταδιδήθηκε σιγά σιγά σε μιάν έπιμόνη άνάγκη στενώσεως δρομού μαζί της, ή Δουσέτ Όμπιέ έξαικολούθουσε να διατηρεί την έξαισια αυτή, να ρίχνει γύρω της τις άθους της ώσαν έλαφρύνας ματιές και να λαλεί σαν πουλάκι.

Στό τέλος ή Σατρί άπεφάσισε να της φανερώσει τον έρωτά του, να της πει ότι ήταν πρόθυμος να την τραβήξει από το θέατρο, να την παντρευτεί και να την κάνει όσο μερούσης πκό ετυχιόμένη... Γι' αυτό και την είχε καλέσει να γευματίσουν μαζί στο σπίτι του...

Ένα σφύριγμα του τραίνου τον άπέσπασε άποτόμους άπό την όνειροπόλσή του. Λαχανιασμένη, φουσκωνώντας σαν ζωντανό πλάσμα, σταμάτησε άργά μπροστά του ή μηχανή.

Ο Σατρί μ' ένα δυνατό χτυποκάρδι κύτταξε όλες τις γυναίκες που κατέβαιναν απ' το τραίνο για να ιδεί μία ώρα άρχιτερη την αγαπημένη του Δουσέτ.

Και νά, έξερνα! πρόδαλε γελαστή-γελαστή στο παραθύρο ενός δαγονού. Έκείνος έστρεψε, πήρε το χέρι της, το φίλησε και εύθες ώρηψε μέσα στο δαγόνι.

Ύστερα άπό λίγο, οι δύο νέοι πιχαμένοι άπό το μπράτσο περπατούσαν κατά μήκος ενός στενού δρομίσκου, που κατηφόριζε άνάμεσα άπό κερασιές και άμπελόνες, προς τον όλοκαίμπερο Σηκουάνα. Έκείνος καθώς ένοιωσε το άδρο και λυγρό σαν στέλεχος τρυφερού δέντρου κομιά της να στηρίζεται έλκλκλκρο άπάνω του, όταν ή δρόμος γινότανε άνώμαλος, αίσθανότανε ένα γλυκύτατο άπροσδιόριστο συναίσθημα δυνάμειος, σαν να γινότανε έξερνα πιο ισχυρός, πιο άντοχος.

Στό μικρό έξοχικό του σπιτάκι, με τα τριφύλλια, τα γκιότνια και τον κισσό, στο μικρό δροσάτο χωλλ όπου δέν έμπαινε παρά ένα γλυκό μόνον ένειρώδες φως, ή Δουσέτ πληγαινεότανε σαν μία ζωντανή άχτίδα άνοιξιάντικου ήλιου.

Τό γεμια υπήρξε εύθυμο και τελείως πολύ γλήγορα. Η Δουσέτ ένθουοισότανε άπό τις όμοιότατες φράσεις και άπό τα γλυκά που της είχε πάρει ή Σατρί. Ύστερα, στον κήπο, καθώς ήγνε τα φύλλα του φορέματός της στα σπορογίτια, είπα, χαμογελαστή και χαϊδευτικά, με το κεφάλι έλατρώ γεμμένο:

— Ο Σατρί, τι καλός πού θα ήσουν άν με πήγαίνες περίπατο με την δάρκα σου! Έχω και να σου πω, έχω να σου κάνω μία σοβαρή εξομολόγηση... και δε θα το μλήσω να σου την κάνω παρά μόνον έπάνω στο νερό, άνάμεσα σε νησιά, κάπου που νάμιασε άνετάως μονάχη, πολύ μακριά!

Έκείνος δέν μπόρεσε ν' άπαντήσει, πνιγμένος άπό μία βατεία συγκίνηση, νοιώθοντας όλο το είνε του να το συνεκρίνη με μία μεγάλη ψυχή έλπίδας.

Και μόλις έτοιμάστηκε ή δάρκα και ή Δουσέτ καθώς άνέστη του στο τιμόνι, άρπαξε τα κουτιά, και με μία κίνηση των χερών δυνατή, νευρώδη, χαρούμενη σπρωψε την άνάλαφρη δάρκα πάνω στον

καθρέφτη του νερού. Πέταξαν σαν δύο χειλιόδια που τα στερά του περμένα έστρά πάνω απ' το νερό. Σε λίγο οι δόλτες έλάτχαν με στις άκρόθεις άγνες του δρόντος, και βρέθηκαν κάτω άπό τα έστερα κλαδιά των δένδρων που έρωτίζοναν το νερό, άνάμεσα σε νησιά, όλομνάχη οι δύο τους, πολύ μακριά όπως έκείνη είχε θέλσει.

Η Δουσέτ έκλεισε τα μάτια της, γοητευμένη απ' την ταχύτητα απ' τ' αφεγγειάματα των θαλασσοπούλιων, απ' τ' άρώματα, μισμμένη τα άπέρκντα έρμηκ νερά που την περιέκριναν, μεδωμένη παρσώστερα άκόμη απ' τον άτάλειμτο ούρανό όπου μες στο γαλάζιο του νερού, νεραχιόδια έπατούσαν έδω και κεί. Τότε με όλη τη δύναμη της χήης της και με ένα άδύνατο φρικίσμα των χειλιών της, είπα:

— Αισθάνομαι τον έρωτά μου έρωτευμένο... έρωτευμένο... έρωτευμένο... Έπανελάμθαν την γλυκύα λέξη σαν για να μελίη απ' αυτήν και οι συλλαβές λές και έλυνον σ' ένα λιγυδομισμό έλγερμα με μόνον στη χείλη της αλλά και στα μυοκκισμα μάτια της. Τελεία άπό συγκίνηση ή Σατρί άρπια τα κουτιά, έτοιμος να γονατίσει στα της, έκει μες στη δάρκα, και να της φίλησει τα χέρια παράρρι. Ύς τόσο με φωνή ύπόκωχη απ' την ταρχχή με όλο το αίμα μέμάνο στην καρδιά του, τη ρώτησε:

— Και με ποιόν είσαι έρωτευμένη, με ποιόν, μικρούα με Δουσέτ;

— Με τον Τόνιο! είπα αυτή συγκινημένη. Ο Σατρί έννοιωσε την καρδιά του να σπικατά, το αίμα ν' άδελνιό στο κεφάλι του. Ήγν έκούτταξε άποσβολομένος, μη μπόρυντι να πεί λέξη.

Έκείνη, χωρίς να προσέξει την ταρχχή του συνέχισε:

— Με τον Τόνιο, τον κοκκινόμαλη, έκείνον που κάνει στο θέατρο τον κόσμο να έξαικρόζεται απ' τα γέλια!

— Α! ναι, τον παλινότου, είπα άσυναίσθητα ή Σατρί, κλείνοντας τα μάτια για να μ' ήν άντιληφθεί το σπαρχμό του ή Δουσέτ και αίσθανόμενος μία κρύα χλωμάδα να χύνεται στο πρόσωπό του.

Έκείνη όμως δέν άνοιωσε ούτε τον πόνο του ούτε την περιάνησή του. Έσθαρρήνεν πιά, έπ γότανε στον γήρατό της:

— Φίλε, φιλάρια, άκατάστα, σαν μαθήτριά που πρωταγανται, διηγότανε τον έρωτά της με τον Τόνιο, ή όποιος, καθώς έλεγε, την άγαπούσε τρελά.

Και ένθ έκείνη άναρωτούσε την διήγηση της άπελπισίας ήλλήθιας και κοινής έρωτικής περιπέτειας ή Σατρί είχε έντοράζει τα κουτιά και την έαίφανε πίσω, τραβώντας με τη δύναμή του, νευρικά, έμια τη δύναμή του, κίτταξε μηχανικά γύρω του, κύτταξε μηχανικά γύρω του, πάνω στο νερό που κυλούσε γρήγορα, τα έξαιλλισμένα πέταλα τις φωνήες τις περμένες άπ τα δέντρα, τα μ' κλά έντομα με τ' άδύναμα φτερά, τα λυπημένα πουλιά, που πτερίζαν φιλικά στους κλάδους, και για όλ αυτά τα μιλαχολικά και πένθνια πράγματα αίσθανότανε μία άπαιτη συνπάθεια, σαν να ήταν ή ίδια ή ψυχή του, ή πληγωμένη ή μελιγρολική του ψυχή, ή ραγισμένη του καρδιά, ή γόρική καρδιά του πού τώρα πεία, έστρεψε απ' την άποκάλυψη της Δουσέτ είχε σπάσει έντελώς, είχε γίνει κομμάτια...

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ

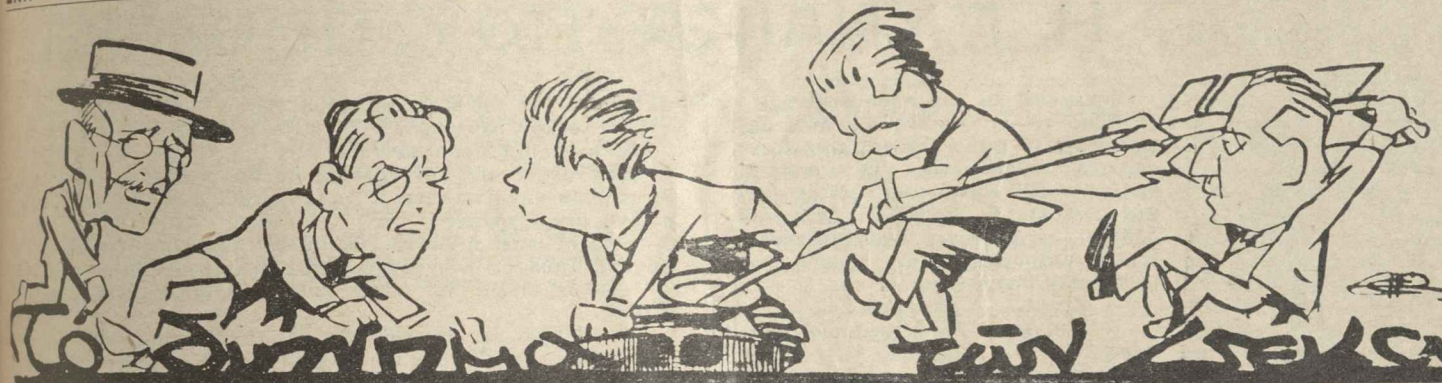
Απ' όλες τις χαρές μου ή πεύδ βαθυτέρη, κι' απ' το γλυκύτερό μου άκόμα πόθο, κείνι πού μου χαρίζει τον παράδεισο, και κείνι πού δαθεία στα σπλάχνα νοιώθω, είνε νακούσω το γέρο τον πατέρα μου, να λέψ πως άγαπούσαν οι παλαιοί, και — νεροπή! — πως έδωζε στη μάνα μου, πριν παντρευτούνε άκόμη, ένα φίλι!

Κ' ένθ γελάμε γύρω με τη μάνα μας, πού άκόμα κι' ως τα τώρα κοκκινίζει, στα σιδικά μου, μέσα έξφγνι αίσθάνομαι, κείνι πού με καντάει και φτερουγίζει, σαν κάποιου μακρινού πουλιού κελάνημα, που μαζί το θάλας νύχτα άντιλαλεί. Μην είσαι σό, ψυχή μου, σπεία, πού άναφες άπό το πρώτο έκείνου τους φίλι;

(Τραγουδά το σπιτιού).

Γ. Στρατήνης

ΕΝΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ

Το «έπιγμα των δέκα» το άρχισε ή κ. Αμυλία Δάφνη. Το συνέχισαν, όμως συνενώνησιν μεταξύ των, διαβάσαντες μόνον τα προηγούμενα οι κ. κ. Δάφνη, Α. Δελιακτερίνης, Παύλος Νιρβάνος, Διον. Κόκκινος, Τηγη. Σουμλίου, Κόστας Ουράνης και Π. Παπακωνσταντίνου. Συνεχίζει ήδη ή κ. Δάφνη Στουμλίου. Θα το τελειώσει ή κ. Νικόλαος Λάσκαρης).

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Έξερνα βυθισμένη καθώς ήταν στους τρυφερούς και άπαισίους του λαιμημούς έπαισε πάνω σε κάποιον. Τοιμαζότανε να βγάλει το καπέλλο που και ν' έρηση σ'αυτήν όταν είδε μπροστά του τον παλιό του φίλο, τον Βασίλη Ζουλαμάκη, φοιτητή της Θεολογίας.

— Βασίλη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

— Δάφνη!...

πετε να σ' προσφέρω ένα παγωτό;

— Όχι... Όχι... Είμαι βιαστικός.

— Μία γρανίτα τουλάχιστον!...

— Σας είπα με περιμένουν στους σιναούς... Κοιμηθείτε!

Και ή Δάφνη; Θα έπληρωνε, θα έδινε «αί γενναία πουρμπούρα» —

τό ύστατον — και θα τον άκολουθούσε... Τι εύνη!...

«Ετοι λοιπόν θα έτελείοναν όλα θανάσια... Ο Δάφνης είνε εύχα-

ριστήμιος.

Νά μή το σκεφθή τόσο ώρα!

Τώρα όμως πού βρήκε τον τρόπο της άσχετηρίας δέν πρέπει να χα-

σομερά. Άμ' έπος άμ' έργον...

Χαιρετάει το φίλο του άποφασισμένος να τρέξει στο «Άμπασιάντε».

Ο φίλος τον άρπάζει απ' το σακκάκι και τον κρατά.

— Στάσου διάβολε! Ποδ πάς;

— Σού είπα: Να πεθάνω!...

— Άντε να μου χαδής βλακέτιε!...

— Πράγμω...

«Ο φίλος του φεύγει βέβαιος πως ή Δάφνη άσπνείται. Διάβολε, τον

ξέρει καλά, δέν είνε δυνατόν να μιλάει σοφά. «Ετοι ήταν πάντα αυτός,

άλλωστε. Μισόμαλος! Άπ' τον καιρό που άνακατέ-

τηκε με τη φιλολογία του λαοκόριαν ή βίδες!... Μά

γιατί όμως; Τι έίδους άρρώστεια είνε αυτή ή φιλολο-

γία πού αλλάζει έτοι τον άνθρωπο, πού άφνει άπάνω

του τα σιγμάτιά της σαν την άραπολογία; Ποσο γε-

ροί πού έχουν φάει την πετριά της φιλολογίας δέν είνε

μωσαλάροι;... Μπέρες, μούσια, μαλαμπενόνια, γακά-

δες, άνοιχοί, φοντωτές γραβάτες, χαίτες σαν τοδ λον-

ταριού!... Ζάπεια, νεκροταφεία κ.τ.λ. κ.τ.λ.

«Ο δαστυχιόμενος νέος κάνει το σταυρό του και ψι-

θυρίζει:

— Θεέ μου! φύλαξέ με άπό την φιλολογία!...

Έν τώ μεταξύ ή Δάφνη, άσπνός, τσάβει και

εύθεται για το ζαχαροπλαστείο. Να πούφρασε κι' έλας,

Κάθετα στο τραπέζι και φωνάζει το γκαρόνι:

— Ψε! Φέρε μου πάστα...

— Τι πάστα προτιμά ή κύριος;

— Ά δέν με μέλει. Μία πάστα πέντε-δέκα ήμε-

ρών!

Τό γκαρόνι ξαφνιάζεται.

— Μά... δέν έχουμε χαλασμένες πάστες. Είνε όλες

φρέσκες...

Κολακώδια! Φέρε μου σ' μία πάστα κι' έννοια

σου.

Τό γκαρόνι νομίζει πως πρόκειται πού άσπνείται.

«Ετοι είνε αυτοί οι κομμενομενοί. Άνδοί!... Σε

τάει με προσοχή. «Η καρδιά του σφίγγεται!... Άλλοιμονο!... Αυτή είνε

ή μοιραία πίστα, ή όποια θα τον στείλει άνωθεν στα αιώλους μονάς!

Θάλαρος ήμος... Γιατί διατάζει;... Δέν τό πήρε άπόφασι ν' αυτοκτο-

νήση!

Τι ώραίτερον του διαθήματος αυτού, το όποιο ή χυδαίος όλος άποκα-

λεί άπονενομήσει; Γιατί άπονενομήσει; «Ισ α-ισαία! Θα πάη στον ά-

σφοδρόν λειψών. Έκει θα τον περιμένουν ή Εύριπίδης, ή Σουοκλής, ή

Αισχύλος, ή Σαίξπηρ, ή Γκαίτε...

— Άς ε'ω παρθένης ανάδελφε!

— Γαί σ'ας σ'ας άνοι!

Κι' άμωος θα βάλει να τους διαβάσει το δράμα του.

Τι δόξα!...

Θάλαρος λοιπόν! Πέριε το κοντάκι και τρώει την πάστα με έξαισε-

τικήν γενναίτητα. Πνι και το νερό για να διευκολύνει την έγερεια του

δηλητήριου. Και κόρη!... Α... περμιεται τον θάνατον...

«Απώγειται στην χαρέκτα τον αναλαττά, κλείνει τα μάτια του και

αναμένει. Όπου κι' άν είνε θα έρθη...

Πέριον δέκα λεπτά...

«Ετα τέτατο...

Μισή ώρα...

Πάστες άκόμη. Ο Δάφνης άντομονει. Γιατί άργει έτοι

το δηλητήριο; Μήπως δότι με-

νει άνιητος; Άν έξαισε ένα

πριπατο ως το Ζάπαιο; Έως

ΑΠΟ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΝΤΕ ΣΕΜΟΥ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΔΟΣΕ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

«Όσο να τακτοποιηθή πήδησα απ' το κρεβάτι και γυτίθηκα, τρεκλίζοντας σαν μεθυσμένος. Ο πυρετός μ' έκαιγε... Τ' αυτιά μου βούιζαν φριχτά... Μόλις η Λιάνα μ' αντίκρυσε, όρθιος, ντυμένος, άναστατωμένος, έριξε μια σπαρακτική κραυγή και μ' άρπαξε στην άγκαλιά της.

— Ζάκ!... Χρυσέ μου Ζάκ!...

— Λιάνα... Άν ήξερες πόσο ήπο-

φύρω!...

— Θέλεις λοιπόν να πεθάνω;

— Όχι να με κάμεις να τρελλαθώ;

— Γονάτισα μπροστά της έξαντλη-

μένος παιά, μη μπορώντας να σταθώ στα πόδια μου... Έσφιξε το κεφάλι μου στην άγκαλιά της με λαχτάρα, τα μάτια της βοή-

κωσαν:

— Γιατί τώκαμες αυτό; Άν ήξερες, Ζάκ, πόσο με κάνεις να

υποφέρω! Είσαι τόσο άρρωστος άγαπημένε μου! Το κεφάλι σου

καίει από τον πυρετό... Σε παρακαλώ Ζάκ, σε έκτενω, υποσχέσου

μου πως θα ήσυχασες...

— Έπιμένεις Λιάνα;

— Σε έκτενω!

— Μου υπόσχασαι πως αν συμβή τίποτε με τον Έρνέστο, θα

ρήθεις άμέσως έδω;

— Ναί, σου το υπόσχομαι.

— Και θα μείνεις μαζί μου, για πάντα;

— Μαζύ σου... Όσα ζω...

— Δεν θα με ξεχάσεις; Θα ρήθεις πάλι

γοήγορα να με δής αν ο Έρνέστος δεν δ-

πονησάτε τίποτε; Υποσχέσου το...

— Σου το όρκίζομαι!...

— Άγάπη μου!...

— Φίλε μου!...

Τα χείλη μας ενώθηκαν σ' ένα θερμό,

παρεταγμένο, άτέλειωτο φιλή, σ' ένα φιλή

λατρείας, τρέλλας, πόνου, άπελπισίας!...

Έξαντλημένος, συντετριμμένος, με βα-

ρειά την καρδιά της έδωσα το χέρι:

— Αντίο Λιάνα...

— Χαίρε άγαπημένε μου... Θάρρος!

— Θα ζω με την έλπίδα του έρχομού

σου.

— Θα κάμω ότι μπορώ για να σε έα-

ναδω... Χαίρε... Χαίρε φίλε μου, άγάπη

μου!...

Μουστειλε ένα φιλή καθώς έφευγε γρή-

γορα-γρήγορα, μ' έκνιπταζε γεμάτη άγωνία

για μια άκόρη φορά, πέρασε στο διάδρομο,

φύρεσε το καπέλλο της, διπλώθηκε στο

μαντά της και κατέβηκε...

Την είδα απ' το τζάμι ν' ανεβαίνει στ'

αμάξι που την περίμενε, της έστειλα τα πει-

τεράκια φιλή κι έπεσα στο κρεβάτι μου κλαίγοντας άπελπισμένα...

Είχε φύγει!...

Ήμουν πάλι μόνος, άπελπισμένος, άρρωστος...

Ο πυρετός μου είχε δυναμώσει...

Με τη λήψη μου άνακατεύονταν τώρα και η άνησυχία για την

Λιάνα. Τι θάλεγε στον Έρνέστο; Πώς θα δικαιολογιόταν; Θα

την λίστευε;

Κι' αν την άνάγκαζε να περιορισθί στο σπίτι;

Πότε θα την ξανάβλεπα πειά;

Γδύθηκα κι' έπεσα στο κρεβάτι. Αισθανόμουν τον έαυτό μου

πολύ έσχημα. Ο πυρετός μ' έψηνε...

Η οικονομία το άντελήθη κι' έστειλε να φωνάξή το γιατρό...

Μά τι να μου κάμει ο γιατρός;

Γιατρώνουν οι έρωτευμένοι!...

Όσο να ξαναδώ την Λιάνα, όσο να την κάμω δική μου, δεν θα

βρω ήσυχία σ' αυτό τον κόσμο...

(Άπ' το ήμερολόγιο της κοίτης P...)

Πόσα γεγονότα σήμερα!

Πόσα χτυποκάρδια!...

Τι συγκινήσεις και τι άγωνία... Πόσες περιπέτειες!...

Ο κ. Σαβάζ μ' έπεριμένε στην αίθουσα και όμως έδισταξα να

πάω...

Άκουγα το νευρικό βηματισμό του πάνω-κάτω και σφιγγόταν

η καρδιά μου...

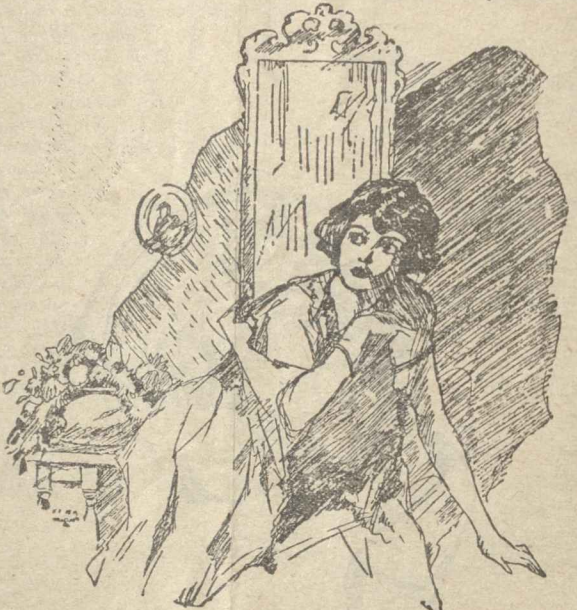
Καταλάβαινα τι είχε συμβεί. Πήγε στο γιατρό, δεν βρήκε

έχει τη Λιάνα και γάιος όργισμένος, άνάστατος...

Μόλις μπήκα ο κ. Σαβάζ μούρησε μια ματιά σάν νάθελε να

εισαγορήσει τα βάθη του μυαλού μου. γ

Εγώ χαμογέλασθ, παρ' όλη την άγωνία που νννοιαθα — τον

Παρουσιάστηκε η Λιάνα ταραγμένη...

πλησίασα και του είπα άδιάφορα δήθεν:

— Λοιπόν ήσυχασε;

— Ο κ. Σαβάζ δεν άπάντησε.

Κάμνοντας πως δεν προσέχω το θυμωμένο του ύφος και τη

σιωπή του την άπειλητική, ξανάπα σιάζοντας μερικά μιλιαλά

σ' ένα μικρό τραπέζι:

— Πού πάει η Λιάνα; Καθήστε λοιπόν... Δεν πιστεύω να

φύγετε άμέσως. Έξω βρέχει. Θα ρθί από δω βέβαια η καρία;

— Αυτό θέλω να μάθω και γω άκριβώς! μούγγισε ο κ.

Σαβάζ.

Καμώθηκα πως ξαφνιάστικα και τον κίτταξα με έκπληξη:

— Θεέ μου! Τι σας συμβαίνει! Πώς είσθε έτσι; Με συγγ-

ρείτε που δεν σας έπρόσεξα... Καθήστε σας παρακαλώ...

— Εύχαριστώ... όχι.

— Σας συμβαίνει τίποτε;

— Κυρία κόρησά...

— Κυρία Σαβάζ...

— Κυρία κόρησά σας... σας έξορκίζω, σας παρακαλώ, πει-

μου πού εινε η Λιάνα;

— Θεέ μου! Γι' αυτό είσθε άνήσυχος; Τι συνέβη λοιπόν; Δι-

την είδατε; Πέστε μου λοιπόν...

— Καλύτερα να μου πείτε σεις. Σεις έξερετε έκείνο που ήρ-

νά μάθω.

— Εγώ; Τι θέλετε να πείτε;

— Θέλω να μάθω πού εινε η γυναίκα μου!

— Δεν ήταν στού γιατρού της;

— Κυρία κόρησά, φθάνει πειά. Άς

τελειώνω αυτή η κομωδιά...

— Η κομωδιά!...

— Ναί, πρόκειται περί κομωδίας, δι-

μου λέτε την άλήθεια...

— Κύριε Σαβάζ!...

— Μου είπατε πως η γυναίκα μου

πήγε στού γιατρού της. Δεν εινε άλήθεια.

Σας ζητώ συνγνώμη για την παραφρο-

συ μου, μα έδω δεν χρειαζούνται πλέον ι-

πτότητες. Θέλω να μάθω πού εινε η γ-

υναίκα μου. Πέστε μου πού εινε και θα

φύγω άμέσως. Δεν θα σας ένοχλη-

παιά. Μόνον σεις έξερετε...

— Απατάστε κύριε! Δεν έξω τί-

ποτε...

— Δεν έξερετε; ... Και όμως ήθε να

εύθειας στο σπίτι σας. Σε λίγο έφθ-

Αυτό το έξω καλό. Πρόπει να σας εί-

πού πηγαίνει.

— Σας το είπα... Μου είπα πως θα

πήδη από τού γιατρού της και θα γυρί-

Σεις μου λέτε πως δεν έπηρε στο γ-

τρό. Έστο... Άν είχατε λίγη ύπο-

πία έπεριμένετε να το μάθετε από την

Λιάνα. Έκτος αν δεν έχετε έμπιστοσύ-

νη στη γυναίκα σας και φυσικά δεν θα

έχετε καμιά έμπιστοσύνη από την πα-

ραφιλιάς έτσι, από την κατασκοπεύετε. Εινε άπορόπαιο!

Είχα θυμώσει πραγματικά.

Τα λόγια μου του κάνανε έντύπωση.

Πούχασε κάπως, στάθηκε έμπρός μου και μου είπα με πού

γαληνευμένη φωνή:

— Σας ζητώ συνγνώμη για τη συμπεριφορά μου. Συγχωρή-

με σας παρακαλώ. Άν έξερατε πόσο είμαι άνήσυχος!... Η Λιάνα...

— Η Λιάνα;...

Δεν θέλησε να έξηγηθί. Κούνησε το κεφάλι του, έκαμε μια

χειρονομία και είπε:

— Είμαι ά-

νω-κάτω αύ-

τες τις ήμέ-

ρες. Και η

Λιάνα δεν ε-

ινε η ίδια. Έ-

χει μεταβλη-

θεί τόσο. Μα-

λαγχολεί και

νευριάζει χω-

ρίς λόγο. Της

ζήτησα να

μου πη τι έ-

χει, μα δεν

θέλησε. Δεν

είχε ποτέ μ-

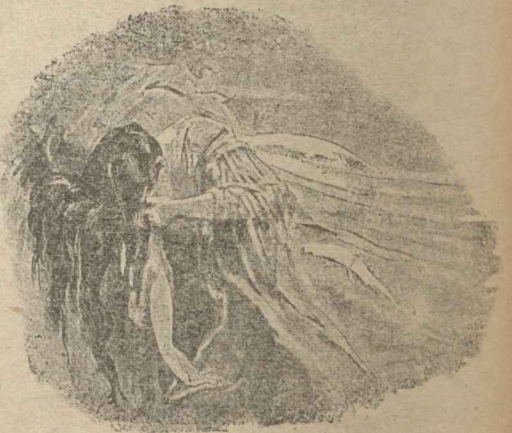
στικά. Μου

τά έλεγε όλα.

Τι της συμ-

βαίνει; Κα-

ταλα βαίνει τε

πρά τις άνησυχίες μου. Σήμερα βγήκε πρωί. Άνήσυχος χωρίς να

έχει και γω γιατί, παρασυρόμενος από άγνώστους και άορίστους

αίθους βγήκα μαζί της. Ήθε έδω. Κατόπιν βγήκε πάλιν. Ή-

θελα να τρέξω κοντά της, μα συγκρατήθηκα. Έντραπημα. Έσκέ-

πυγμα να ρθω έδω σε σας και να σας παρακαλέσω να μου πείτε

τι συμβαίνει. Και νά... Σας παρακαλώ... Πέστε μου τι έξερετε;...

— Φίλε μου, τι εινε αυτό που λέτε; Τι θέλετε να έξω;... Έ-

χετε παραξηγήσει φαίνεται τη φτώχη μου φίλη. Η γυναίκα σας

δεν έχει άλλαξει καθόλου.

— Το λέτε σεις αυτό. Κι' αν άγαπά κάποιον;...

— Παραξηγήσεις και τίποτε περισσότερο. Αυτό εινε όλο... Έ-

μεις η γυναίκες έχουμε περιόδους νεύρω. Μαλαχολούμε χωρίς

λόγο. Κατανοήστε άγνώριστες. Κάτι τέτοιο θα συμβαίνει και

στη Λιάνα...

— Μακάρι να εινε έτσι. Έν τούτοις...

— Τι θέλετε να πείτε;

— Άνησυχά τρομερά. Πού έχει πάει; Γιατί δεν γύρισε ακόμα;

— Μη άνησυχώτε δά και τόσο. Νά δήτε πού θάρη από στιγμή

σε στιγμή, όλα θα έξηγηθούν και θα το μετανοιώσετε πού την

παρουστήκατε...

Έσβησα ήσαν και με είδοποίησαν πως κάποιος με ζητεί. Ο κ.

Σαβάζ ύπομνησθηκε. Τού ζήτησα συνγνώμη και βγήκα. Ήταν

ο άρρωστος. Μου είπα πως έδωσε το γράμμα μου και πως η Λιάνα

θα γυρίσε άμέσως.

Όταν έβγαμπίκα στην αίθουσα ο κ. Σαβάζ με κίτταξε πάλι

κατάματα, ζητώντας να μαντέψη τις σκέψεις μου.

Ήταν μια μικρή εορτάδα απ' τη μυσία μου, του είπα.

Καθήστε όμοι... Γιατί έξακολουθώτε να πηγαίνετε επάνω-κάτω;

Δεν έρεβιασθήκατε, δεν ήσυχασατε ακόμα;

— Δεν θα ήσυχάσω, μου άπάντησε στενάζοντας, αν δεν δώ τη

Λιάνα, αν δεν μάθω καμιά μαζύ της.

— Άν έχετε λίγη ύπομνηση θα γίνη κι' αυτό σε λίγα λεπτά.

Δεν ύπομνητο ν' άρρήρη η Λιάνα περισσότερο...

Έκάθισα πλάι στο τζάμι σιωπηλός, χωρίς να λέη λέξη, βυθι-

σμένος σε σκέψεις...

Έκάθισα αντίκρυ του έχοντας τενω-

μένο το αυτί, περιμένοντας ν' άκούσω το

καρδόνι να χτυπά.

Είχα είδοποίησει την καμιαρία να

πρ τη Λιάνας μόλις θόρυβον πως ο

άντρας της περιμένει άκούη επάνω...

Ήμουν βεβαία πως δεν θ' άγοούσε

και πάλι. Άρκει μόνον να ειρσισε μια

σοστή και λογική δικαιολογία για τον

άντρα της...

Ο κ. Σαβάζ μ' έκνιπταζε κάθε τόσο

λόξ, με την άνοχη του ματιού. Μ' όσα

κι' αν τούτα πεί, δεν είχε καθισχυράσει.

Υποπτεύομαι!...

Έσβησα άκούσαμε να χτυπά το κου-

λόνη, γοήγορα, νενοιά, παρεταγμένα.

Ο κ. Σαβάζ άνετήθησε σάν να ξυπνούσε

από κάποιον όνειρο.

Σημάθηκα άμέσως επάνω, έτοιμη να

τρέξω έξω.

— Εινε η Λιάνα! Είπα ο κ. Σαβάζ

άνησυχος κι' άνοπόμνος.

— Υποθέτω, του είπα. Καθήστε να

πάω να δω. Μη κάνετε έτσι.

— Έπληψτε μου να ρθω μαζί σας.

Μου τώπη αυτό μ' ένα τρόπο που δεν

έπαυσε άντίρηση. Για να τον κάμω να πιστέψη πως δεν συν-

εβαινε τίποτε το ύποπτο, τον άφησα να με άκολουθήση.

Προχωρούσαμε προς το κοριντό, όταν άκούσαμε κάποιον ν'

ανεβαίνει βιαστικά.

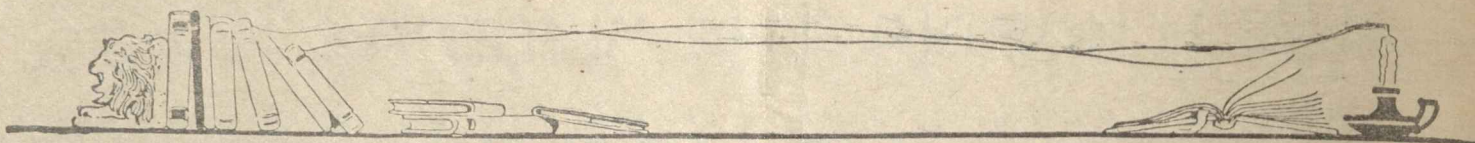
Ήταν η Λιάνα!

Άνεγνώρισα το βάδισμά της.

Το ίδιο συνέβη φαίνεται και με τον κ. Σαβάζ, ο όποιος προ-

χωρησε χωρίς δισταγμό έμπρός.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΠΙΡΒΑΝΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— Έβρεβιάθηκα με τα μάτια μου, σήμερα το πρωί... τους πληροφόρησα.

— Και αφού έχει τόσα ποιήματα, όπως λές, γιατί φέρνει τόσες δυσκολίες, όταν του ζητούν σ' όλους του από τα περιοδικά;

— Διότι, απλούστατα, είναι ένας ελαστικός ποιητής. Κρατάει κλεισμένα τα ποιήματά του σ' ένα σιδερένιο χρηματοκιβώτιο, που το άγγρασε γι' αυτό το σκοπό. Έχει μέσα έχει κλειδωμένους τους θησαυρούς του και, όταν αποφασίζει να βγάλει κανένα, τα χέρια του τρέμουν, όπως τρέμουν τα χέρια όλων των φιλαργύρων. Σήμερα το πρωί, σ' όλο, τον είδα, με τα μάτια μου, ν' ανοίγει την ποιητική του κάσπα και να βγάλει από μέσα ένα ποίημα, για να το παραδώσει, με χίλια βάσανα, σε κάποιο διεθυντή περιοδικού που του το είχε ζητήσει.

Εννοείται, πως δεν άγγρασε να διαδοθή, ότι ο Πορφύρας είχε άγοράσει εξειδίχτες χρηματοκιβώτιο και είχε κλείσει μέσα του, ο τρομερός αυτός Σάββας, τους ποιητικούς του θησαυρούς.

Και ποιος, ξέρει, αν δεν υπάρχουν ακόμα άνθρωποι, που εξακολουθούν να πιστεύουν στον άστυον αυτό μυθο. Αλλά, δεν πρέπει να λησμονούμε πως για να βγάλει κανείς τη φήμη του φιλαργύρου, πρέπει πρώτα από όλα, να είναι πλούσιος. Και ο Πορφύρας είναι ένας εξατομιωμένος του στίχου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Σε μία, αναλλοίωτη, πάντα την ίδια, εικόνα μου τον ξαναφέρνει η φαντασία μου τον ασύγκριτο συγγραφέα των απλών και ταπεινών ανθρώπων. Σκυφτός, με τα χέρια σταυρωμένα εμπρός, προχωρεί βιαστικά στο πεζοδρόμιο της λεωφόρου Αμαλίας, σαν ανήσυχος να προφτάσει κάποιον, που φεύγει μπροστά του. Όπως τον είδα, δηλαδή, ένα φθινοπωρινό δειλινό μαζεύει ημεράς.

— Για που τόσο βιαστικός, Αλέξανδρε;

— Πάω να προφτάσω τον ήλιο...

Κλεισμένος μέσα στα γραφεία της «Ακροπόλεως», ως τις ποιητικές ώρες για να προφτάσει μετ' αχρίστη μεταφραστική εργασία, που έπρεπε να την παραδώσει εγκαίρως στο αγόρατο πιστήριο, δεν προφτανε ποτέ τον ήλιο στο στερώμα. Και, σχολάζοντας λίγο νοτίτερα, τη μέρα εκείνη, έγραφε να χαρή τις τελευταίες του άκτιδες έξω στο Ζάππειο, κάτω από την Ακρόπολη, στο τελευταίο σημείο, που θα μπορούσε ίσως να προφτάσει ακόμα τον αυγάτιο ταξιδιώτη, όπως τρέχει κανένας, την τελευταία στιγμή να ξεπροβδίσει στο λιμάνι ένα φίλο, που δεν τον πρόφτασε στο σπίτι του ή στο δρόμο.

Όλη η ζωή του Παπαδιαμάντη στάθηκε ένα ανήσυχο περπάτημα προσυνητού προς κάποια μεταλλοχολία ήλιοβασιλέματα που φεύγουν και χάνονται.

Τον γνώρισα παιδάκι, χωρίς να υποτενώμια ακόμα την πρώτη μεγάλη γνωριμία, που είχε αξιωθεί να κάνει στη ζωή του. Ήμουν μαθητής στο Γυμνάσιο του Πειραιώς και ένας πρώτος ξάδερφός μου, ο Φίλιππος Καμπαλίας, μηχανικός τότε στο Π. Ναυτικό, που μ' έπειρε κάποτε μαζί του, μου είπε μια Κυριακή απόγευμα.

— Έλα μαζί μου να πάμε στον κύριο Αλέξανδρο. Λίβασε το ποίημά σου και θέλει να σε γνωρίσει...

Καλά-καλά δεν ήξερα ποιος ήταν ο κύριος Αλέξανδρος. Ήταν κάποιος πατριώτης μας—Σκιαθίτης και Σκοπελίτης λογαριάζονται—σαν πατριώτες—για τον όποιον μιλούσε τότε-πότε ο ξάδερφός μου, παλιός του συμμαθητής, όπως μιλούν για τους ανθρώπους, που παραστατήσανε στη ζωή τους. Σε μένα τον ίδιον είχε πη κάποτε:

— Κρίμα στον άνθρωπο! Πρώτος μαθητής ήτανε στην τάξη. Και με τα γερά ελληνικά, που ήξερε αυτός, μπορούσε να είναι σήμερα καθηγητής του Πανεπιστημίου. Τώρα κάθεται και γράφει παρμυθία σάπεια. Χαμένος πάει...

Μιλούσε με πραγματικό πόνο ο ξάδερφός μου, για το συμμαθητή και φίλο του, που δεν είχε αξιωθεί να γίνει ούτε μηχανικός του Π. Ναυτικού και περνούσε τον καιρό του στους καφεζαδες, γράφοντας «παρμυθία σάπεια», δηλαδή του σωρού όπως λένε στον τόπο μας. Με όλα αυτά του είχε κάποια υπόληψη ακόμα και μου είχε δώσει να καταλάβω, πως για να ζητήσει να

με γνωρίσει, ένας άνθρωπος που ήξερε τόσο γερά ελληνικά, αυτό ήτανε πάντα μία τιμή για μένα.

— Του άρεσε, φαίνεται, η γλώσσα σου... μου είπε.

Αλλοίμονο! Το ποίημα, που έγινε άφορητη της γνωριμίας μου με τον Παπαδιαμάντη, ήτανε ένα αβλίο ελεγείο της γνωριμίας μου με την κηδεία της γυναίκας του γυναιτσάκη μου, του Ιστορικού Γεωργίου Κρέμου, που ζούσε, ακόμα γεμάτος νεανισμό, ενδοιασμούς, ως τα τελευταία χρόνια, στην Καλλιθέα και που δεν ξεχνούσε, όπως τύχαινε να με συναντήσω, τη μαθητική μου αυτή ευλάβεια στην αγαπημένη του νεκρή. Το ποίημα αυτό είχε δημοσιευθεί στην «Παλιγγενεσία», που ο διεθυντής της συγγενε με την οικογένεια Κρέμου, τιμή εξαιρετική για έναν μικρό μαθητή.

Δε φαντάζομαι πως το παιδαίτιο αυτό στιχογράφημα μπορούσε να κάνει άλλη εντύπωση στον Παπαδιαμάντη, από την εντύπωση, ότι ένα «πατριωτικό» του έγραψε τόσο πρώιμα στίχους. Έγώ πάλι, που οι μόνες μου φιλολογικές γνωριμίες την εποχή εκείνη ήταν ο Αχιλλεύς Παράσχος και ο Βασιλειάδης, δεν είχα διαβάσει τίποτα του Παπαδιαμάντη. Πήγα να λούσιν, να τον γνωρίσω σαν έναν πατριώτη και φίλο του ξεδέφρου μου, χωρίς καμιά ξεχωριστή συγκίνηση, εκτός από τη φυσική μου συστολή για κάθε είδος γνωριμίας.

Ο ξάδερφός μου με πήρε, ωστόσο, και με κουβάλησε σ' ένα καφενείο, στην όδον Κυλαμιάς, κοντά στην Καπνικαρέα, που βρισκότανε, όπως θυμάμαι, κολλητά σ' ένα παλιωμάτιο. Ήταν το «Σκιαθίτικο καφενείο», όπως τοίλεσαν οι πατριώτες μας, όπου σύναζε φαίνεται, τον καιρό εκείνο κι ο Παπαδιαμάντης. Προχωρήσαμε στο βάθος του καφενείου και σταματήσαμε σ' ένα τραπέζι, όπου ένας κακοτυμένιος άνθρωπος με άταχτα γένεια, που δε μιλούσε καμιά εντύπωση, ήτανε καθισμένος με δυο-τρεις άλλους καπαζένους. Ο ξάδερφός μου με παρουσίασε πρώτα στον άνθρωπο με τα γένεια—τον κύριο Αλέξανδρο—και ύστερα στους άλλους. Με δέχτηκαν όλα ευχάριστα, χαϊδεύοντάς με στις πλατές και παρότρυναν να μου φέρουν λουκούμι. Αφού με ρώτησαν για τ' πατέρα μου, για τη μητέρα μου, για τα μαθήματά μου, ο Παπαδιαμάντης μου είπε, με μια συμπάθεια, που με συγκίνησε βαθιά και που δεν ήτανε βέβαια, παρά μία χριστιανική συμπάθεια.

— Όστε δικό σου, λοιπόν, ήτανε το ποίημα, παιδί μου. Έλεγα κι' εγώ... Το πατριωτικό μας να είναι τάχα; Όχιαν μου τότε; Ο Φίλιππος, τον παρακάλεσα να σε φέρη να σε γνωρίσουμε κι' εμείς σαν πατριώτες.

— Ευχαριστώ... ψιθύρισα δειλά.

— Αί, μπράβο σου, παιδί μου... μου ξαναείπε. Να καταγίνεσαι.

— Τα μαθήματά του να κυττάξω τώρα... είπε αψήρη ο ξάδερφός μου.

— Ο Παπαδιαμάντης προσπάθησε να μου δώσει θάρρος.

— Και τα ποιήματά μαθήματα είνε... είπε χαϊδεύοντάς μου το κεφάλι.

— Όταν φύγαμε από το καφενείο, ο ξάδερφός μου μούδωσε μερικές πληροφορίες ακόμα για το φίλο του και συμμαθητή του.

— Αυτός, λοιπόν, είναι ο Αδαμαντιάδης, που έλεγα στον πατέρα σου.

— Αδαμαντιάδης; ρώτησα.

— Έτσι ήτανε γραμμένος στο σχολείο... μου εξήγησε. Παπαδιαμάντης λεγότανε, όταν ήρθε όμως να γραφτεί στο σχολείο, ο δασκάλος του είπε, πως δεν μπορεί να τον γράψουν με το χυδαίο αυτό όνομα. Τον ρώτησε, πως λέγεται ο πατέρας του. Και άμα έμαθε πως λεγότανε Αδαμαντιάδης, τον έγραψε στους καταλόγους: «Αλέξανδρος Αδαμαντιάδης». Δεν του άρεσε όμως, φαίνεται, το όνομα του. Και, όταν βγήκε από το σχολείο, ξαναπήρε το παλιό του όνομα. Ένα όνομα σάπια...

(Ακολουθεί)

Ταίρια νηρβανία

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΜΠΟΥΡΠΕ

Ο ΕΡΩΣ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΤΣΕΝΤΣΙΟ

Ο ήμος Γαίος ζωγράφος Βιτοάντιο Βάλλα που οι φίλοι του εξακολουθούσαν να τον αποκαλούν «Ο μικρός Τσέντιο» αν και είχε περάσει τα σαράντα, συνέχισε διηγιόταν ευχαρίστως ιστορίες της πρώτης νεότητός του, όταν και αν βρισκόταν, στο εργαστήριό του, στους δρόμους, στους κήπους, στην κηδεία της Ρώμης την οποία γνώριζε καταλεπτός σ' αν ήταν δόξα της πόλης. Κατά προτίμηση όμως του άρεσε να διηγείται τις ιστορίες του σ' ένα μικρό κελί που του άρεσε να τον, που δεν ήταν μεγάλο, αλλά με τόσο μυστικό που δεν κούραζε ποτέ τους ακροατές του. Μαζί τους είχε μαζεφτεί στο κελί του μερικοί φίλοι και ελεονολόγοι, που ήτανε φίλοι ο δόκτορας είχε μονομαχίες, ορξίλευσε και καταστράφηκε η τέλη γα' μια γυναίκα, η άγνη της οποίας έπι πολλόν καιρού ήταν γνωστή στους γλεντζήδες κήλους της Ρώμης. Τι του έσοτίζε η μια γυναίκα της οίας το ύψος το παρθένο το ξέραμε όλοι μας.

— Ο Τσέντιο δεν κρατήθηκε:

— Μην άδικητε τον φίλο μας, είπε. Οι γυναίκες αυτές ξεχνούν τόσο εύκολα τα παθήματά τους και προτιμούν να κάνουν τους άλλους να τα ξεχάσουν... Είπε λοιπόν να φράσουν έναν φωτισμένο άγγιχτος με το κεφάλι του τελευταίου των φίλων! Απάντο το θέμα αυτό έχω να πω, ότι ξεχολούθησε ο γέρος ζωγράφος, μίαν ιστορία, της οποίας είμαι ήμουν. Κακοκοιτούσε την εποχή εκείνη στη Νάπολη... Στην αρχή του παλιού μου είχα γνωρίσει αρκετές δυσκολίες, γλήγορα όμως χάρις σ' έναν φίλο ζωγράφο ο οποίος έδειχνε τον τόλμαν μου και με υποστήριξε, έπειτα στήριξε και με μέσα να ζώ άρεστικά καλά...

Με έφτανε ανέκδοτο τα λόγια οσπία. Είχα λοιπόν νομίσαι ένα λόγο παρμυθία σ' ένα οσπία που βρισκότανε σε μία γλήρη συνοικία. Δεκα κι' άρκετα η Νάπολις άπλωνότανε πελώρια, πολυδύοβρη.

Ο ζωγράφος του οσπία νομίσαι σε ξένους, παρσιστικούς απ' τη Νάπολη, το πρώτο πάτωμα του οσπία, έπιπλομένο. Μία μέρα ήρθε και

Δεν έχορτανα να την κυττάζω...

παίρναν τον συνηθισμένο δρόμο. Όσο για την οσπία, οσπία της άπλωνότανε, την δικαιοδοσία. Ήταν γι' αυτήν και πονηρικό, και που έβγαζε οσπία δα την ευχαριστούσε, σ' αγαπήθη μία φορά στη ζωή της, σαν ήμια γυναίκα... Και έπειτα το κάτω-κάτω έπρόσθεσε ο δόκτορας, τελευτώντας την διήγησή του, τι είχε χάσει ενώ απ' όλη αυτή την υπόθεση: μήπως δεν είχε περάσει κοντά της τις πιο γλυκές, τις πιο ελπίδες στιγμές της ζωής μου;

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΑ

ΠΩΣ ΘΑ ΖΗΣΟΥΝ ΟΛΟΙ...

Ο Μολύχ είναι άνθρωπος ευνοειδής και με γουστό καθάρι. Την παρμυθία ενόχλησε να εχθιστεί και φοβότανε το γιατρό. Και όταν του λένε ότι δεν άζει να φέρη γυαλά και να πληρώνη έπισκέψεις, λέει:

— Πρέπει να ζήσω και ο καμένος ο γιατρός.

— Όταν στήναι τις συνταγές που άρνηται ο γιατρός στο φαρμακείο.

Και όταν του λένε γιατί υποβάλλεται σε άσκοπα έξοδα, λέει:

— Και ο φαρμακοποιός ο καμένος πρέπει να ζήσει κι' αυτός.

Αλλά όταν του φέρουν τα φάρμακα στο σπίτι να πάρει απ' το παρθένο στο δρόμο. Και όταν τον ρωτούν γιατί πατά φάρμακα άρροιστη ρωμιά, απαντά:

— Με συγχωρείτε, αλλά πρέπει να ζήσω κι' εγώ.

Η ΕΥΤΥΧΙΑ

Στην άκαλή σου φιλέλεια
Μούδινε τόνεργο να πάω
Μου είπες: Είπε δεινός και κοίμων
Κι' είπα σου: Άς μην ξυπνήσω ποτέ.

Γιάννης Παπαγιάννης

ΑΝΘΡΩΠΟΙ Ή ΤΕΡΑΤΑ;

ΟΙ ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΔΗΜΙΟΙ

Εἶνε ἄνθρωποι οἱ δῆμιοι; Οἱ δῆμιοι στὴ Γαλλίᾳ. Ἡ περίοδος τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως. Ὁ αἰμοκαρὴς δῆμιος Ἄνς. Ἐντὶ περιζήτητος γαμπρός!... Ὁ δῆμιος Σαρσόν. Ἡ τουαλέττα του. Πόσους ἐκαρτόμησε. Ἡ καρτέμης τοῦ Λουδοβίκου 16ου. Δῆμιος ἐπιτηδεύτατες... χειρουργός. Ἡ ἐγχείρησις τοῦ Ἀγγέλου. Τὰ κληρονομικά δικαίωματα. Τὰ σπῖτια τῶν δημίων. Ἐπὶ δῆμιοι ἀδελφοί. Μερικοὶ τύποι δημίων, κλπ.

Ἰδού τί γράφει ὁ γάλλος συγγραφεὺς Ἰωσήφ ντε Μαίστερ γιὰ τοὺς δῆμιους: «Τί εἶνε λοιπὸν οἱ δῆμιοι, αὐτὰ τὰ ἀνεξήγητα πλάσματα, τὰ ὁποῖα ἀπ' ὅλα τὰ εὐχάριστα, τὰ ἐντίμα, τὰ ἐπικερδή ἐπαγγέλματα τοῦ ἀνθρώπου, προτιμῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ βουανιστοῦ καὶ τοῦ φονέως τῶν ὁμοίων τῶν; Ἐξωτερικῶς βέβαια εἶνε καὶ αὐτοὶ καμωμένοι ὡς ὅλοι τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, μὰ, ἂν τοὺς ἐξετάσει κανεὶς βαθύτερα, θὰ δῇ ὅτι δὲν εἶνε ἀνθρώποι... Θανατώνουν τοὺς ὁμοίους τῶν, ἀκούει τὴν κραυγὴν τῆς φρίκης καὶ τῆς ἀγωνίας τοὺς καὶ ὅμως παραμένουν ἀπαθείς καὶ ἀσυνκίνητοι καὶ τὸ χεῖρ τοὺς δὲν τρέμει οὔτε μιὰ στιγμή... Ἀπεναντίας, μετὰ τὴν ἐκτέλεση, νοιώθουν ἕνα εἶδος χαρᾶς, μιὰ ἱκανοποίηση, τὴν ἱκανοποίηση τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἔκανε τὸ καθήκον του... Ἐπειτα καθόνται στὸ τραπέζι καὶ τρῶνε μὲ ὀρεξί, πέφτουν κατόπι στὸ κρεβάτι τοὺς καὶ κοιμούνται τὸ μακαριώτερο ὕπνο... Ἐ, μπορεῖ νὰ χαρακτηρίσῃ κανεὶς ὡς ἀνθρώπους τέτοια τέρατα;»

Τὸ περιφίμιο αὐτὸ ἀπόσπασμα εἶνε παρμένο ἀπὸ τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ ντε Μαίστερ «Τὰ βράδια τῆς Πετροπόλεως». Στὴ στιγμή δὲ ποὺ γίνεται λόγος στὴν Ἑλλάδα ἂν πρέπει νὰ ἐκτελούνται ἢ ὅχι αἱ θανατικαὶ καταδίκαι, δὲν θὰ ἦταν ἀσκοποῦν ἂν ἀνατρέξουμε στὴν ἱστορία τῶν δημίων, γιὰ νὰ δοῦμε ἂν πράγματι οἱ δῆμιοι εἶνε τέτοια πλάσματα ὅπως τὰ περιγράφει ὁ συγγραφεὺς ἢ μήπως ἀπεναντίας, εἶνε καὶ αὐτοὶ ἐντελῶς ὅμοιοι με τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, προικισμένοι με ὅλα τοὺς τὰ αἰσθήματα, καλοὶ πολῖται καὶ καλοὶ οἰκογενεάρχαι.

Στὴ Γαλλία στὴν ἐποχὴ μας δὲν ὑπάρχουν πιά δῆμιοι. Ὁ τελευταῖος τῶν Γάλλων δημίων ἐπαυθὴν πρὸ εικοσιπενταετίας... Μὰ πρὸ ἑκατὸν τριάντα χρόνων οἱ δῆμιοι ἦσαν ἀπολύτως. Κάθε σχετικῶς μεγάλῃ πόλει εἶχε καὶ τὸν δῆμιό της: Τὸ Καμπραί, τὸ Ντουαί καὶ ἡ Ἀβίλλη εἶχαν ἀπὸ δύο δῆμιους. Στὴν περιφέρειαν τῆς Νορμανδίας ὑπάρχον ἀπὸ τὸν δέκα. Στὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ναυτοῦ ὑπάρχοντο... σαράντα καὶ ἕνας! δῆμιοι, χωρὶς νὰ ὑπολογίζοντες ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐνοικίαζαν οἱ μεγάλοι ἀρχόντες γιὰ νὰ ἐκτελοῦν τὶς δικές του θανατικὲς ἀποφάσεις. Δὲν ὑπῆρχε οὐτ' ἕνας συνδικισμὸς τῆς Ἀλσατίας, ποὺ νὰ μὴν ἔχῃ καὶ τὸ δῆμιό του. Ἐπειδὴ ὁμος οἱ θανατικὲς ἐκτελέσεις δὲν ἦσαν καὶ τόσο συχνῆς, γιὰ νὰ μὴ μένουν οἱ δῆμιοι χωρὶς δουλειά, τοὺς εἶχαν ἀναθέσει τὴν ἐκτέλεση τῶν σωματικῶν ποινῶν ποὺ ἐπέβαλαν τότε τὰ δικαστήρια, δηλαδὴ μαστιγώσεων, ραβδισμῶν κλπ.

Ἐντομεταξὺ ὁμος ἐπῆλθε ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις καὶ δυνάμει πολλῶν τοὺς δῆμιους. Σύμφωνα μ' ἕνα διάταγμα ποὺ ἐδόθη τότε ἡ Ἐθνικὴ ἐκτελέσεις, κάθε δημόσιος κατήγορος ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς του καὶ ἀπὸ ἕνα δῆμιό. Ὁ μισθὸς τῶν δημίων, κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνην ἦτο 2400 φράγκα ἑτησίως γιὰ τοὺς δῆμιους τῶν μικρῶν πόλεων, οἱ δῆμιοι ὅμως τῶν μεγάλων πόλεων ἐλάμβαναν μέχρι 6.000 φράγκων. Ὁ δὲ δῆμιος τοῦ Παρισιοῦ ἐλάμβανε 10.000! Τοὺς ἐδιόριζαν διαλέγοντάς τοὺς ἀπὸ τοὺς δῆμιους τοῦ παλαιοῦ καθεστώτος, κατὰ σειρὰν ἀρχαιότητος!

Τότε μάλιστα συνέβη κατὰ τὸ καταπληκτικὸ καὶ φρικτὸς: ὅλοι οἱ δῆμιοι τοῦ παλαιοῦ καθεστώτος ἐπευξάνον κατὰ τοσοῦτον ἐντὶ Παρίσι, ἔτρεξαν νὰ βροῦν τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας συμπατριώτες τοὺς καὶ μαζί μ' αὐτοὺς πολιορκιοῦσαν τὴν Συνέλευση καὶ τὰ Ὑπουργεῖα, παρακαλώντας καὶ ἱκετεύοντας νὰ μὴ τοὺς παραλείνουν ἀπὸ τοὺς ἀδρόους διορισμοὺς ποὺ γίνοντο. Καὶ δὲν ἦσαν μόνον αὐτοὶ! Ἐπίσης πολλοὶ πολῖται, οἱ ὁποῖοι πρὸ τῆς Ἐπανάστασεως

ἦσαν φιλήσυχτοι καὶ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι, ἐπευξάνον εὐχάριστα νὰ τοῦθον στὴ διάθεση τῶν ἀρχῶν γιὰ νὰ τοὺς χρησιμοποιήσουν ὡς δῆμιους!... Πράγμα ἀπίστευτο, ἀληθινὸ ὁμος!...

Σχετικὸ εἶνε τὸ ἀκόλουθο ἱστορικὸ γεγονός: Στὸ Παριεὶ τότε δὲν ὑπῆρχε δῆμιος. Τὸ Ἐπαναστατικὸ Δικαστήριον τῆς περιφέρειας προκειμένου νὰ ἐκτελέσῃ μερικὸς εὐγενεῖς, ἀπευθύνθηκε πρὸς τοὺς «πατριώτες» ὅπως ἀποκαλοῦσαν τότε τοὺς δημοκρατικούς—καὶ τοὺς ἐρώτησε νὰ ἦταν διατεθειμένοι κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς νὰ γίνῃ «ἐκδικητὴς τοῦ λαοῦ», νὰ λάβῃ ὁλοκληρὴν καθήκοντα δῆμιου. Ἀμέσως παρουσιάσθη ὁ πολῖτης Ἄνς, ὁ ὁποῖος ἐδήλωσε μ' ἐνθουσιασμό: «Ἐγώ, ἐγώ, φιλοδοξῶ ν' ἀναλάβω αὐτὸ τὸ... τιμητικὸ ἔργο!». Καὶ πρῶτον ἀνέλαβε, τὸ ἐξετέλεσε καὶ τὸ συνέχισε μέχρι τοῦ τέλους τῆς Ἐπανάστασεως εὐσυνειδητά!... Στὴ Βρέστη, ὅπου ἐπῆγε κατόπι, ἀφού, μέσα σ' ἕνα ἀπόγευμα, ἐκαρτόμησε ἐικοσιεῖς εὐγενεῖς τοῦ Φινιστέρ, παρέταξε κατόπι, μὴ γινόντας τὰ σὲ πασάλους, τὰ κεφάλια τῶν καρατομηθέντων, ἀπάνω στὸ ἱερόμα της λαμπερῆς. Ἐπειτα, λαμβάνοντας πόσα ἥρωες, στάθηκε ἐπὶ πολλὰ ὥρα καὶ τὰ κύτταξε, σὰ νὰ καμάρωνε γιὰ τὸ ἔργο του ἐνῶ ὁ ὄχλος οὐρλιάζε ἀπὸ κάτω. Ἀλλὰ πάλι ἔβαινε τὰ κεφάλια τῶν καρατομηθέντων καὶ κρατῶντας τὰ ἀπὸ τὰ μαλλιά, πρὶν γινε στὴν παραλία... Ἐκεῖ δειγνόντας τὰ στὸν ὠκεανὸ, φώναζε διαλαλώντας στὰ κεφάλια τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀποστολῆς του καὶ τὴν ὁρασιότητα τῆς δουλειᾶς του. Ὅσους ἐπῆγαινε γιὰ ἐκτελέσεις καὶ περιγύρα, ἀναισθητο ἀπὸ ὁλόκληρη τὴν ἐκτέλεσιν, ἔβαζε τὸ σκούφο του στραβὰ, κατὰ τὴν καὶ μαλλιά του καὶ εἶσι ἔκανε τὴν θριαμβικὴν τοῦ εἰσόδου στὰ προάστια. Τὸ σπουδαῖον εἶσι ὅτι πολλοὶ τίμιοι οἰκογενεάρχαι τὸν ἐκφοβήμουν γιὰ γαμπρὸ στὰ κορίτσια τοῦ! Αὐτὸ τὸ τέρας ποὺ πολλὰ φορὲς διασκέδαζε ἀπάνω στὴ λαμπερὴν μετὰ τὴν ἀγωνία τῶν θυμάτων του, κατεβάζοντας τὸ λεπίδι ὡς τὸ λαμπού τους καὶ ἀνεβάζοντας τὸ πάλι ὡς τὴν ἀγγίξῃ τὸ λαμπρὸ, ἦταν πόλις εἰκοσιχρόνων.

Ὡστόσο οἱ δῆμιοι-τέρατα σὰν τὸν Ἄνς εἶνε ἐξαιρετικές. Γιὰ νὰ γνωρίσῃ κανεὶς τὸν δῆμιό της ἐπαναστατικῆς περιόδου, πρέπει νὰ μελετήσῃ τὸ Σαρσόν. Ἰδού πὸς περνοῦσε αὐτὸς τὴν ἡμέρα του. Κάθε πρῶτὴ πῆγαινε στὸ μέγαρο τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἀνέβαινε στὸ γραφεῖο τοῦ Ἐπιτροπῆ τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Δικαστηρίου, ποὺ τοῦ Ἐπαναστατικοῦ καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν καὶ πρὶν βγῇ ἀκόμα ἡ ἀπόφασις, ἐκεῖνος εἶχε κιόλας λογαριάσει κατὰ προσέγγιση πόσοι θὰ καταδικάζοντο εἰς θάνατον! Ἐπειτα ἔπρεπε νὰ φροντίσῃ γιὰ τὰ κάρα ποὺ θὰ τοὺς μετέφεραν στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως καὶ ἐπειδὴ λόγῳ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καταδίκων, τὰ κάρα τῶν δημοσίων δὲν ἐπορεύοντο, ὁ Σαρσὸν ἔτρεξε στοὺς ἐνοικιαστές τοῦ ἐνοικιασμοῦ ὡς ἐπὶ ὁλοκληρῶς παζάρετος τὸ νοίκι αὐτῶς καὶ ἔτρεξε ἐνὸς ἀλόγου. Οὕτῳ ὁ πρὸς φιλόδοξος χωρικός δὲν θὰ ἔκανε τόσο παζάρια, προκειμένου μάλιστα γιὰ λαπατὰ ὅποια θὰ πλήρωνε τὸ Δημόσιον. Ἐπειτα, ἥσυχος, γύριζε στὸ σπῖτι του καὶ ὑπολόγιζε τὰ ἐσοδα ποὺ θὰ εἶχε τὴν ἄλλη μέρα ἀπὸ τὴν ἐκτέλεση τῶν καταδίκων.

Τὸ πρῶτὸ, πρὶν ἀκόμα ἐξημερώσῃ, αὐτοὶ τὶς τρεῖς καὶ μισή, βρισκόταν καὶ πάλι στὸ μέγαρο τῶν Δικαστηρίων. Ἡ τουαλέττα του ἦταν ἐντελὸς ἀσκήσις: φοροῦσε ὑψηλὸ καπέλλο, βαλμένο στραβὰ κατὰ τὴν ἀγγλικὴν μόδα, τὰ μαλλιά του τὰ εἶχε

τρομερὸ Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

τρομερῶν Φουκ-Τενβίλ, γιὰ νὰ σημειώσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατεργασμένων οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ δικασθῶν τὴν ἡμέρα αὐτή. Ἐπειτα πῆγαινε στὸ δικαστήριον καὶ παρακολούθουσε τὴν δίκη τῶν

ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΓΧΩΝΗΣ: Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΕΝΟΣ ΚΑΤΑΔΙΚΟΥ

Ὁ τρόπος τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως δὲν εἶνε ὁ ἴδιος σὰ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Τὰ πολιτικῶς κράτη, ὅσα δὲν ἔχουν καταργήσει ἀκόμη τὴ θανατικὴ ποινὴ, χρησιμοποιοῦν τὴ λαμπερὴν ὡς ἐπιτέφρουσαν τὸν πλέον ἀνθρώπων καὶ ταχύτερον θάνατον. Σὲ ἄλλα ὅμως κράτη χρησιμοποιοῦνται ἡ ἀγχώνη. Ἡ εἰκὼν μας παρουσιάζει τὸν ἀγχωνισμὸν ἐνὸς καταδίκου στὴν Τύνιδα τῆς Ἀφρικῆς.

ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ

Οἱ καταδίκαι σιδηροδέσμοι ἀκούουν τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν τῶν, τὴν ὁποῖαν φάλλει ὁ ἐπισθὲν ἱερεὺς.

ἡ ἐξαιρετικὴ φροντίδα χτενισμένα, ἡ δὲ ρεντιγκότα του, χρώματος μαύρου καὶ πάντοτε κουμπωμένη, ἀντιπροσώπευε τὴν τελευταία λέξη τῆς μόδας. Ἐκεῖ, ἀφού οἱ βοηθοὶ τοῦ παρελάμβαναν τοὺς καταδικασμένους καὶ ἐτοίμαζαν τὰ πάντα, ὁ Σαρσὸν ἔδινε τὸ σύνθημα καὶ ἡ μακαρία πομπὴ ξεκινῶσε. Στὸ χειριστὸ τῆς λαμπερῆς ἦταν κομμωτικὸς τεχνίτης: πατοῦσε μιὰ φορὰ ἕνα κομπὶ καὶ τὸ λεπίδι κατεβάνε κοβόντας στὴ στιγμή τὸ κεφάλι τοῦ καταδίκου, γιὰ νὰ πᾶν ὁ ἀμέσως οἱ ἄλλοι τὴ σειρά του. Ἀπὸ τὶς 16 Ἀπριλίου 1793 ὡς τὶς 29 Ἰουλίου 1795 ὁ Σαρσὸν ἐκαρτόμησε 2831 (δύο χιλιάδες ἑκατομμύρια τριάντα ἕνα!) ἀνθρώπους!

Ἰ' αὐτὸ καὶ ὅλοι οἱ συνάδελφοί του ἀναγνώριζαν τὴν ὑπεροχὴν του. Ὁ Ζαφὸ ἔγραφε σχετικῶς στὴν Ἐπιτομή τῆς Κοινῆς Σωτηρίας: «Ὁ Σαρσὸν καὶ οἱ μαθηταὶ του καρατομοῦν μετέωρα ἐπιδεικνύοντες, ὅσοι νομίζε κανεὶς ὅτι ἐσπούδασαν ἐιδικῶς τὴν τέχνην αὐτή. Μποροῦν καὶ κόβουν ἕνα ἄνθρωπο σὲ πέντε λεπτά!».

Ὅταν κάποτε ἐρώτησαν τὸ Σαρσὸν πῶς ἀντιβόθῃ ἦταν ἡ ἐντύπωση του ἀπὸ τὴν λαμπερὴν, ἐκείνος ἀπάντησε βράζοντας ἕνα στεγνὸ: «Ἄ! τὸ μόνο ποὺ θέλω ὅταν κάνω τὴ δουλειά μου, εἶνε νὰ λειτούργῃ γοργότα τὸ μηχανήμα μου γιὰ νὰ μὴ βασανίζονται οἱ καταδίκαι». Ὅταν, μετὰ τὴν καρτόμηση τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου 16ου ὅλος ὁ ὄχλος μιλοῦσε περιφρονητικὰ γιὰ τὸ θάνατόν του, μονάχος ὁ Σαρσὸν ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε καρατομήσει, εἶπε τὸ θάρρος νὰ ὁμοιωθῇ τὴν καταπληκτικὴν φυραγμία καὶ σταθερότητα μετὰ τὴν ὁποῖαν ἀντίκρουσε τὸ θάνατόν τοῦ ἀτυχῆς ἐκείνου μονάρχου. Ἐίπε μάλιστα ὅτι μονάχα ἡ πίστις μοιροῦσε νὰ δῇν τέτοιο θάρρος σ' ἕ

ΔΙΑΣΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Η ΚΥΡΙΑ ΔΕΝ-ΜΕ-ΜΕΛΛΕΙ

Η πρώην πλύστρα και μικροπωλήτρια του Στρατεύματος, Στραταρχίνα και Μεγάλη Δούκισσα. Πόσους τίτλους απένευσε ο Ναπολέων. Το ανέκδοτο του θυρωρού. Σε τι μπορεί να χρησιμοποιηθεί μία βιβλιοθήκη. «Φτού! να πάρη ο Διάβολος!... Μπότερα 14 παιδιών. Η δούκισσα πρόθυμη να ξαναγίνει πλύστρα! Η καλινόρθωσις των Βουρβόνων. Ο εξαδέλφος της πρώην πλύστρας κ.λ.π. κ.λ.τ.

Σχετικώς με τη ζωή της στραταρχίνας Λεφρέρ, δούκισσας του Δάντσιγκ, της περιφημής Κυρίας-δεν-μέ-μέλλει, έχει μερδευτεί τόσο ο θρύλος με την πραγματικότητα, ώστε είναι πολύ δύσκολο να ξεχωρίσει κανείς την αλήθεια από το ψέμμα και να σχηματίσει ακριβή ιδέα για τη μεγάλη αυτή κυρία της πρώτης γαλλικής αυτοκρατορίας.

Όσοις είναι εξακριβωμένο ότι η στραταρχίνα Λεφρέρ, πριν του γάμου της ήταν μία απλή πλύστρα στο Στρατοβούργο. Έχει την εγγύτητα ο λοχίας Λεφρέρ, την αγάπησε και την παντρεύτηκε ενώ συγχρόνως εφρόντισε να την τοποθετήσει ως μικροπωλήτρια στο σύνταγμα του. Μά η τύχη στάθηκε εξαιρετικά ευνοϊκή στο Λεφρέρ, ο οποίος δεν άργησε να γίνει στρατηγός και κατόπιν στρατάρχης. Ο Ναπολέων τον άνομασε άκομη και δούκα του Δάντσιγκ. Αυτός μάλιστα ήταν ο πρώτος τίτλος ευγενείας που απένευσε ο μέγας κατακτητής, ο οποίος έμελλε κατόπιν να δημιουργήσει 5 βασιλείς, 4 πρίγκιπες, 31 δούκας, 388 κόμητες και 1090 βαρόνους. Έτσι η πρώην πλύστρα, δεν άργησε να βρεθεί μέσα στο Παρίσι, μεγάλη κυρία πιά, συγγάζουσα στ' άνακτορα και στ' αριστοκρατικότερα σαλόνια όπου διασκέδαζε τους πάντας με την αφέλειά της και με την αδιάκοπη ευθυμία της.

Ο άρχιβασιλιάς του Ναπολέοντος Κονσταντίν, στὰ «Απομνημονεύματά» του, αναφέρει πολλά ανέκδοτά της, μεταξύ των οποίων και αυτά που θα σας διηγηθούμε.

Μία μέρα, η αυτοκράτειρα Ιωσηφίνα, άδιδε-θετούσα, είχε δώσει εντολή στο θυρωρό των διαμερισμάτων της, να μην επιτρέψει σε κανένα απόλυτως την είσοδο σ' αυτά, όταν έ-ξαφνα έφτασε στ' άνακτορα η στραταρχίνα ή οποία σώνει και καλά, ήθελε να δει την αυτοκράτειρα. Ο θυρωρός της μετεβίβασε την εντολή που είχε λάβει, μα αυτή άρχισε να φωνάζει τόσο δυνατά, ώστε η Ιωσηφίνα άκούγοντας από μέσα το θόρυβο βγήκε να δει τι συμβαίνει.

Μόλις είδε τη στραταρχίνα Λεφρέρ της έτεινε τα χέρια της και της είπε:

«Ω, έσείς, αγαπητή μου, είστε δεκτή πάντοτε στα διαμερισμά μου.

Και την προσκάλεσε να περάσει μέσα. Πρίν απ' όμωσ, η στραταρχίνα στράφηκε προς το θυρωρό και του είπε θριαμβευτικά, χτυπώντας τη γροθιά της άπάνω στην παλάμη της:

— Είδες! είδες πως μπαίνω εγώ μέσα!... Δεν σου πέρασε!...

Όταν ο σύζυγός της, της άγόρασε το μέγαρο της όδοις Πονασονιέρ, το όποιο σάζε-ται ως σήμερα, η στραταρχίνα πήγε να το έπισκεφθώ. Μεταξύ των άλλων της έδειξαν και τη βιβλιοθήκη του σπιτιού, ένα θαυμάσιο έπιπλο από άναξου σέ στυλ Λουδοβίκου XVI.

— Τι είν' αυτό; ρώτησε.

— Η βιβλιοθήκη! της άπάντησαν.

— Κι' όλες αυτές οι θέσεις είναι για βί-βλια;

— Βέβαια!

Μπα! Μπα! είπε τότε εκείνη άπορώντας. Τόσους τόπους χα-μένους, άς είνε... Ούτε στον άντρα μου μένει καθόλου καιρός να διαβάσει, μα ούτε και σε μένα άρέσει το διάβασμα... Τη βιβλιοθήκη αυτή θα την κάνω φρουτιέρα. Έτσι τουλάχιστο θα μίς είνε χρήσιμη...

Και πράγματι, μόλις έγκατεστάθη στο μέγαρο έσπευσε να μετα-βάλει τη βιβλιοθήκη σε φρουτιέρα...

Ο Ναπολέων μετά το διαζύγιο του με την Ιωσηφίνα και το γάμο του με τη Μαρία Λουίζα, συνέστησε στη δούκισσα του Δάν-σιγκ να είνε πιά λεπτή μπρός στη νέα αυτοκράτειρα και να συγκρατεί τη γλώσσα της.

Αυτά, της είπε, περνούσαν στον καιρό της Ιωσηφίνας, αλλά μπρός στην κόρη του αυτοκράτορος της Αυστρίας δεν θ' άνεχτώ καμμία παράβαση της αυλικής έθιμου τάς.

Η στραταρχίνα του άποσχεθηκε ότι θα συμμορφωθεί και πράγ-ματι στη πρώτη έσπεριδα που έδόθη στ' Άνάκτορα όλοι είδαν ότι μιλούσε έλάχιστα. Μά, καθώς άρχισε να παίξει γουίσι με κάποιο ευγενή έκανε κάποιο χοντρό λάθος, έξ αιτίας του οποίου θα έκανε άσφαλώς το παιχνίδι της. Ο συμπαίκτης της της υπέδειξε το λά-θος της κ' εκείνη, ξεχνώντας την υπόσχεσή της στον αυτοκράτορα, φώναξε:

— Φτού! να πάρη ο Διάβολος!

Ο Ναπολέων, ο οποίος βρισκόταν πίσω της εκείνη τη στιγμή, άρχισε να βήχει άρεκτα δυνατά. Η στραταρχίνα στράφηκε και να ναντή το άσθηρό του βλέμμα. Τότε ταραγμένη, φοβισμένη, άφησε να λέη:

— Όχι!... όχι!... να μην πάρη ο διάβολος!... Να μην πάρη ο διάβολος!...

Ακούγοντάς την να άναιρη έτοι την γκάφα της, ούτε ο αυτο-κράτωρ, ούτε όλοι οι άλλοι μπρόσαν να κρατήσουν τα γέλια. Παρ' όλα αυτά η στραταρχίνα μας ήταν περίφημη μητέρα και σύζυγος πιστή και άφοσιωμένη. Απόκτησε 14 παιδιά, εκ των ό-ποιων 12 άγόρια. Ο Ναπολέων την άγαπούσε εξαιρετικά και η' αυτό της συγχωρούσε όλες της τις περιπέτειες και της έκανε έι-χάρη του ζυγού.

Ένας από τους γιουούς της είχε γίνει άξιωματικός, μα ήταν κακού χαρακτήρος και γι' αυτό προσενούσε πολλές θλίψεις στις γονείς του. Ένώ δέ ο πατέρας του φρόντιζε να τον τιμωρή για να τον συμμορφώσει, η μητέρα του ή οποία τον άγαπούσε εξαιρετικά, φρόντιζε να του χαρίζονται όλες του οι ποιινές.

Μετά την καταστροφή του Ναπολέοντος Κονσταντίν, η πρώτη παραίτησή του από τον θρόνο, ο Λεφρέρ είπε στη γυναίκα του:

— Πάνε! χαθήκανε πιά όλα για μίς! Ούτε τιμές τώρα, ούτε μεγαλεία, ίσως μίς κατασχέσουν μάλιστα και την περιουσία μας.

Μά η στραταρχίνα, που δεν άπελπί-στανε ποτέ, του άπάντησε:

— Έ, τί κάνεις έτσι!... Άν μίς κατα-σχέσουν την περιουσία θ' άνοίξω ένα πω-νητήριο στο Παρίσι και θα βγαίνω έτοι τι πωμάι μας... ή δουλειά δεν είνε τροφή... ούτε και με φοβίζει έμένα...

Όσοις ο στρατάρχης ήταν άσηχηστή-τος και την άλλη μέρα έγραψε στο στρα-τάρχη Σουλτ την ακόλουθη επιστολή:

«Όλα χαθήκαν πιά για μένα. Τίτλοι, πε-ριουσία, τιμές σβύνουν μπρός στα μάτα μου. Α θέλω πιά τίποτε, δεν επιθυμώ τίποτε, το μόνο που θέλω είνε να μ' άφήσουν ήσυχο, άς μορφή και να βλέπω ούτε άξιωματικούς, ούτε στρατιώ-τες! Όλοι πεθαναν για μένα».

Η στραταρχίνα, όπως είπαμε, δεν άπέ-πιζόταν εύκολα, και γι' αυτό μόλις ο Λου-δοβίκος 18ος κατέλαβεν το θρόνο της Γα-λλίας, υπέβαλε μια άναφορά, στην όποια του υπενθύμιζε ότι ο σύζυγός της είχε στεί-λει πολλές φορές ευνοϊκούς προς τους Βουρβόνους και ότι τις παραμονές της Γαλλικής Έπαν-στάσεως ο Λεφρέρ, που ήταν άπλος λοχί-ας άκόμη, είχε σωσει τη ζωή πολλών βασι-λίσκων άξιωματικών κ' είχε τραυματίσει μάλιστα ο ίδιος προστατεύοντας τη βασιλική οικογένεια από τας επιθέσεις του όχλου. «Όλ' αυτά ήταν αλήθεια, όπως αλήθεια ήταν το ότι ο Λεφρέρ είχε εύκολήσει τις πρι-κήσιμες θέσεις του καρατομηθέντος Λουδο-βίκου 16ου να δραπετεύουν, κατ' την Έπανόσταση, για τη Ρωμή.

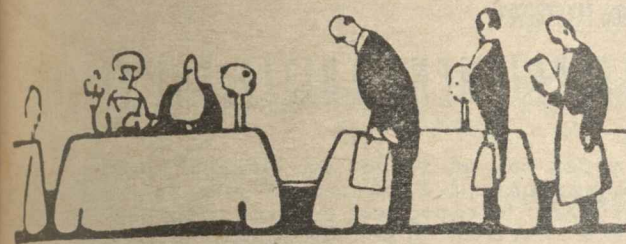
Αυτά έκαναν το Λουδοβίκο 18ο να συμπάθηη το Λεφρέρ και να τον άνομάσει, μετά δυό μήνες, όνότιμο της Γαλλίας, τίτλο τον όποιο διέτηγχε και μετά την επάνοδο του Ναπολέοντος, από την Έλβα προσχωρήσας στα στρατεύματά του! Ο Ναπολέων ενθουσι-αζόταν τον άνεθεσε την προεδρεία της Βουλής των όμοτιμων. Μετά τον Βατερλώ και την έξορία του Ναπολέοντος στην Άγία Έλένη, ο έπανελθών και πάλι στο θρόνο του Λουδοβίκος 18ος άπέκαλε το Λεφρέρ από την έν λογω βουλή, προς τιμωρίαν του για την προσχώρησή του στον Ναπολέοντα. Ο Λεφρέρ έγραψε τότε στο βα-σιλέα μια επιστολή (άνέκδοτο μέχρι πρό τριών ετών) στην όποια προσπαθούσε να δικαιολογηθώ για τις ύπηρεσίες που προσέφερε στον αυτοκράτορα.

Η Μεγαλειότης σας, του έγραψε μεταξύ άλλων, δεν θ' άπονηρή ποτέ πιστότερο δέηχο από μένα. Φιλοδοξούσα να το άποδείξω από κατά τά γεγονότα του Μαριού. Έπεδίωξα κάθε ευκαιρία και κατ' έ-τελευταίους στιγμές άκόμη, μετά την άναχώρησή της Υμετέρας Μεγα-λειότητος την όποιαν άγνοούσα, έτρεξα να της προσφέρω τις ύπηρεσίες μου. Ποτέ κανείς δεν έξέδρασε ελκυστικότερες και θερμότερες ενός από μένα υπέρ της εύτυχίας της Μεγαλειότητός σας και της ένδοξης αου-γενείας σας.

Έτσι, σιγά σιγά, η βασιλική ευνοία περιέβαλε και πάλι το Λε-

Η στραταρχίνα Λεφρέρ. (Κυρία Δεν-μέ-Μέλλει)

ΤΙ ΚΑΝΕΙ Η ΕΡΩΤΙΚΗ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ

ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΙΑ ΣΠΗΛΙΑ

Μία παράξενη ιστορία που άνασταύωσε τελευταίως την Άγγλία: Στην κομητεία Έσσεξ, μέσα σε μία σπηλιά κοντά στο Χάρλγουο, ζει ένας έρμιντης, ο Τζαίμης Μάσον.

Στη σπηλιά αυτή είχε καταφύγει ο Μάσον, πρό πενήντα χρόνων, μετά από μία έρωτική άποτυχία. Η άγαπημένη του τον έγκατέ-λειπε μία μέρα και έφυγε με κάποιον άλλον. Το χτύπημα έκεινο ήταν τόσο δυνατό για τον Τζαίμη Μάσον που τον έκαμε μισάνθρωπο. Α-πορρίχθηκε συνεπώς στην άπομωρη αυτή σπηλιά, στην όποια έζησε άπορριχθείς πενήντα χρόνια, μακριά από την κοινωνία, τρεφόμενος με άγρια γάλα και άγριους καρπούς.

Μέλο το διάστημα αυτό των 50 ετών έλάχιστους ανθρώπους ά-νευσε να τον πλησιάσουν. Το πράγμα όμως έμαθεύτηκε και κίνησε την περιέργειά μερικών Άγγλων δημοσιογράφων, οι όποιοι έπεσε-κάλαν στο έργο του Μάσον και τον Μάσον του έπήραν συνέντευξη και την δημοσίευσαν μαζί με την βιογραφία του και τις λεπτομέρειες του άσχημου του βίου.

Η δημοσίευση της ζωής του προκάλεσε μεγάλη συγκίνηση σ' όλο- την την Άγγλία και για πολλές μέρες στις πόλεις και στα χωριά έινε γύρω λόγος παρά μόνο για τον Μάσον.

Μετά των άλλων έδιάβασε την βιογραφία του και η παλιά άγά-πη του ή αϊτιά της άπελπίσας του και της μισάνθρωπίας του, ή οποία έσχηματίστηκε πολύ, μετάνιωσσε για ότι έκαμε και σηκώθηκε και πήγε στην σπηλιά του Μάσον.

Όταν την άνέκρουσε εκείνος, έπειτα, από πενήντα χρόνια άρχιος να κλεισέ! Τά άσπρα μαλλιά της και οι ρυτίδες του προσώπου της έινε άγρια χαμιά σημάσια γι' αυτόν. Έπεσε στην άγκαλιά της και άπ' την ημέρα έκεινη δεν έχώρησαν.

Κατέβηκαν στο κοντινό χωριό και τώρα ζουν εκεί έδυοχήμερος άπορριχθέντες, έτσι και άργά, την εύτυχία της άσπορμαλλούσας έστης των!...

ήκη, ο όποιος έγινε δεκτός και στο παλάτι. Όστόσο, μόλις το άπαι, του έναπόσαν τον τίτλο του όμοιμου. Ο βασιλεύς στέλ-νόντας του την επιστολή της όνομασίας του τον άποκαλούσε κατά την αυλική συνήθεια: «Εξαδέλφε μου!» έπειδή ο Λεφρέρ ήταν στρατάρχης και δούξ. Την άλλη μέρα, όπως το άπαιτούσε η έθι-μοσύνη, η στραταρχίνα πήγε στα άνάκτορα για να εύχαριστήση τον βασιλέα.

Ο Λουδοβίκος 18ος έπειδή ήταν πολύ παχύς και είχε τα πόδια του παραμένα και δε μπορούσε να περπατήσει, καθόταν σε μία κι-νητή πολυθρόνα την όποιαν έσυραν δυό θαλαμηπόλοι. Περνούσε έτσι μπρός απ' όλους τους έπιστήμους άπευθύνοντας στον καθένα από μια εύχρηστη κομβέντα. Όταν έφτασε μπρός στη στραταρχίνα, ή πρώτη της έρώτησε για την υγεία της. Τότε εκείνη του άπάντησε:

— Είμαι πολύ καλά, έξ ά δ ε λ φ έ μ ο υ, σας εύχαριστώ.

Είπε πολύ καλός...

Καθώς την άκουσαν οι παρισταμένοι ν' άποκαλεί το βασιλέα «εξαδέλφο της», δεν μπρόσαν να κρατήσουν τα γέλια. Ο βασι-λεύς για να μη γέλαση κ' αυτός είπε στους ύπηρετες που έσυραν την πολυθρόνα του:

— Κρατάτε! Κρατάτε!

Τότε η στραταρχίνα χωρίς να τά χάσει είπε:

— Μά τί γέλατε!... Άφού ο ίδιος ο βασιλεύς άποκαλεί το Λε-φρέρ «εξαδέλφο του, φυσικά είμαι κ' εγώ εξαδέλφος του ή... ο διάβο-λος να με πάρη!...

Όσοις το άνακτορικό περιβάλλον δεν ήταν το ίδιο όπως στην έστία της Ιωσηφίνας κ' άκόμα της Μαρίας Λουίζας. Οι μεγάλες έπαινοντες έφρόντοτο περιφρονητικά προς την πρώην πλύστρα και την κοροΐδαν. Γι' αυτό κ' εκείνη άπέφυγε να πηγαίνει στ' άνάκτορα κ' έμενε στο σπίτι της, όπου θυμόταν με νο-έμεινε στο σπίτι της, όπου θυμόταν με νο-σταλιγία την ένδοξη περίοδο του Μ. Ναπο-λέοντος. Έντομας τού ο Λεφρέρ προσεβλήθη από ύδραποκμία και πέθανε το 1821. Η γυναί-κα του σ' όλο το διάστημα της άρρώστιας του του παραστάθηκε με την μεγαλειότερη άφοσίωση, σαν άληθινή μητέρα. Έκεινη πέ-θανε μετά 15 χρόνια.

Παρ' όλη την αφέλειά της, στην όποια χροσταισε και τόνομα «Κυρία δεν με μέλλει», η στραταρχίνα Λεφρέρ ήταν ένας τύπος ενδιάφερον και συμπάθης. Η καλσύ-νη της προς τους πάντας ήταν άπειρη. Ως σύζυγος στάθηκε υπόδειγμα και ως μητέρα υπήρξε μοναδική.

Παρ' όλη την αφέλειά της, στην όποια χροσταισε και τόνομα «Κυρία δεν με μέλλει», η στραταρχίνα Λεφρέρ ήταν ένας τύπος ενδιάφερον και συμπάθης. Η καλσύ-νη της προς τους πάντας ήταν άπειρη. Ως σύζυγος στάθηκε υπόδειγμα και ως μητέρα υπήρξε μοναδική.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΥΡΤΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΧΟΡΕΥΕΤΑΙ ΘΛΙΒΕΡΑ ΜΕ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

...Στου ύπνου τα παλάτια—άχ! πεθαμένα μάτια... κ'έσυ βουβό που μύρεσαι δοξάρι!

Μέσ' στὰ ρημοχαλάσματα του έξασημένου κάστρου πλανιέται το φεγγάρι...

Διαβαίνει σάλες ήσκιερές και μαρμαρένιες σάλες άγοκατεβαίνε, σέρνοντας πέπλα από σιγή και θλίψην ύφασμένα...

...Στου ύπνου τα παλάτια... Άχ! μάτια πεθαμένα... Ευπνούν οι ήσκιες οι βαρειοί με τα μεγάλα άγκάδια... Ευπνούν θαμνοκαλύματα και πάλι σβύνουν στα βάθια... Ευπνούν λιθάρια και κυλούν στ' άξυπνητα σκοτάδια Και βαρυσχούν σά βογκητά από μοναγιά πηγάδια...

... Ο τριβάθο έσύ που μύρεσαι δοξάρι!

Και πάλι το φεγγάρι

Τις σάλες ανεβαίνει, σ' ένα μαλακόνι βγαίνει... πέφτει στο άσπρο μάρμαρο, πέφτει σά χιόνι—

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

Ήτανε μιά φορά στο μάρμαρο πεσμένα κάποια στήθια (χιόνι! χιόνι!)

σάν έσχυβεν ή ρήγισσα τ' όριο άγόρι να ιδή τ' άγαπημένο σκοτωμένο...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

Ήτανε στο μάρμαρο.. από των μαλλιών της το χρυσό μετάξι κρεμασμένη.. και άρχισε να ξεψυχήσει...

... Άχ! πεθαμένα μάτια στου ύπνου τα παλάτια...

κ' έσύ του πόνου άνοιμστο που μύρεσαι δοξάρι!

Μέσ' στὰ ρημοχαλάσματα του έξασημένου κάστρου πλανιέται το φεγγάρι...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

... άχ! τί το χιόνι λιώνει!...

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ

ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ σπίτι τοῦ φόβου καὶ τοῦ τρόμου στὸ Μαρούσι. Φιλελληνισμὸς ἀπὸ τελέσματα. Τὸ καταματωμένο φάντασμα. Μία σκυλιὰ καταματωμένη. Ἡ ἀγάπη ἐνὸς Ἀγγλοῦ. Ὁ τάφος ἐνὸς Τούρκου. «Μπαμπά», ἡ Μακεδονία. Ποιὲς ἐσβενε ἓνα καντηλὶ. Ἡ ροιδιὰ ποὺ δὲν δίνει ροιδία. Ἐνα παλιό μὲνο χέρι ποὺ ζωντανεύει ἐπειτὰ ἀπὸ αἰῶνες. Τὸ στοιχειωμένο χεῖρ Χριστοῦ γενναῖα μπαλωματῆδων! Τὸ μαῦρο φάντασμα στὸ σταυλὸ. Πῶς ἡσύχασε ἓνα ὑποστατικό. Τὰ πτώματα δύο πνιγμένων μὲ σχοινί...

Τὰ στοιχειωμένα σπίτια, δὲν εἶνε τῆς Ἀγγλίας μονοπώλειον. Ἐχει καὶ ἡ Ἑλλάς τὰ δικά της. Ὁ ἀναφέρουμες ἐδῶ μερικὰ, ἀπ' αὐτὰ εἰς τὰ ὁποῖα συνέβησαν διάφορα ὑπερφυσικά φαινόμενα ποὺ ἔχουν ἐπισήμως πιστοποιηθῇ, χωρὶς ὅμως νὰ μπορῇ καὶ κανένας νὰ τὰ ἐξηγήσῃ. Καὶ πρῶτα τὸ στοιχειωμένο σπίτι τοῦ Ἀμαρουσίου.

Ἡ σχετικὴ ἱστορία εἶνε παλιὰ καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ 1821.

Τότε, μὲ τὸ πρῶτο κίνημα τῆς ἐπαναστάσεως, εἶχε πιάσει ὅλο τὸν κόσμον μὴ φιλελληνικὴ μαγία καὶ πολλοὶ ξένοι κίνησαν καὶ ἤρθαν ἐδῶ νὰ πολεμήσουν γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Σὺν τελείῳσιν ἡ ἐπαναστάσις καὶ ἐσχηματίσθη τὸ νέο Ἑλληνικὸ Κράτος, πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔμειναν καὶ ἐγκατεστάθησαν στὴν Ἑλλάδα, τῇ δευτέρῃ πατρίδᾳ τους.

Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν καὶ ὁ πλούσιος Ἀμερικανὸς Σκίν, ὁ ὁποῖος ἦρθε στὴν Ἀθήνα μαζὶ μὲ τὸ Βασίλειον Ὀθωνα.

Ὁ Σκίν ἀγαποῦσε πολὺ τὴ φύσιν καὶ τὴν ἐξοχίαν, καμαρώνοντας τὴν Ἀθήνα ἀπὸ μακριὰ.

Τὰ χωρία τοῦ κτήματός τὰ μετέβαλε σὲ ἀγροικία. Βρισκόταν δὲ αὐτὴ στὸ βορεινὸ μέρος τοῦ Μαρουσίου, καὶ ἔφθανε σχεδὸν ὡς τὴν Κηφισιά, ἀκολουθώντας τὸν δημόσιον δρόμον «δεξιὰ τῷ ἀνερχομένῳ» ὅπως ἐγράφαν τὰ συμβόλαια.

Ἐκεῖ ζούσε εὐτυχὴς καὶ δεχόταν τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου, μὰ ἡ κακὴ μοῖρα δὲν τὸν ἀφῆκε ἡσυχόν.

Ἐνας Ἀγγλὸς ἀξιωματικὸς τοῦ Ναυτικοῦ, Λὼπ ὀνομαζόμενος ἀγάπησε τὴν κόρη του, ποὺ ἦταν μὴ ὁμορφὴ κοπέλλα. Γιὰ νὰ βρισκeto δὲ κοντὰ τῆς καὶ γιὰ ν' ἀγαπήσῃ τὸν ἴδιον μ' αὐτὴν ἀέρα, ἀγόρασε καὶ αὐτὸς ἓνα κτήμα δίπλα στὴν ἀγροικίαν τοῦ Ἀμερικανοῦ, τὸ μετέβαλε σὲ περιβόλι καὶ ἔχτισε ἓνα σπίτι μὲσα, μὲ μὴ τεραστία, ὑψηλὴ ταραύσα, σὺν σκοπιά, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ βλέπῃ ἀπὸ ἐκεῖ τὴν λατρευτὴν του.

Ὁ ἔρωτας ὅμως τοῦ Λὼπ, ἀπεκρούσθη πανηγυρικῶς, ἀγνοῦσαν ἂν ἀπὸ τὸν πατέρα ἢ ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν κόρη.

Ὁ Ἀγγλὸς κόντευε νὰ τρελλάθῃ, ἢ μάλλον ἐτρελλάθητε τελείως ἀπὸ τὴν ἀπαισιία του. Ἀφοῦ ἐκίνησε πάντα λήθων, ὅπως λέγανε τότε καὶ δὲν παρότρυνε νὰ πάρῃ τὸ κορίτσι, ἐγκατέλειπε τὰ πάντα. Εἶχε γίγει πιά ἐρεϊπτό, ἓνας δυστυχὴς ἀνθρώπος περιφερόμενος μερὰ καὶ νύκτα, τριγύρω ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς λατρευτῆς του.

Ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ ἀπελπίσθηκε ὁλότετα, αὐτοκτόνησε καὶ κατόπιν, καθὼς β-βαίονταν οἱ Μαρουσιῶτες τὴν ἐποχὴ ἐκείνῃ βουκολίας.

Οἱ χωρικοὶ ἔβλεπαν τίς νύκτες τὸ φάντασμα τοῦ δυστυχισμένου Λὼπ, νὰ γυρῇ γύρω καὶ συμπαθητικὸ γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς ἀγαπημένης του, καθὼς καὶ στὸ δικό του κτήμα καὶ σπίτι ποὺ ἦταν πιά ἔρημον μ' ἓνα μακρὸ πονεμάσιο λευκὸ καὶ καταματωμένο.

Τόσος τρόμος ἔπιασε τοὺς χωρικοὺς, ποὺ κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ περάσῃ ἀπὸ καί, ὅχι μοναχὰ τὴ νύκτα, ἀλλὰ οὔτε ἀκόμα τὴν ἡμέρα. Ὅλοι τὸ τρέμανε τὸ φάντασμα αὐτό.

Ἐτοὶ ρήμας τὸ σπίτι τοῦ Ἑγγλέζου... Κανένας δὲν τὸ ἀγόραζε καὶ ἐπὶ πενήντα χρόνια, ἔμεινε ἔρημον καὶ ἀκατοίκητο, χωρὶς νὰ τολμῇ ἀνθρώπος νὰ πλησιάσῃ. Οὔτε οἱ κληρονόμοι του τὸ ζήτησαν. Ἐτοὶ ἐγκαταλειμμένο, ἄρχισε νὰ πέφτῃ σιγά-σιγά. Ἀπὸ τὰ ὀγκώματα ἐμπαιναν μὲσα τὸ νερὸ, σάπιασαν τὰ ξύλα, γερμιάστηκαν καὶ ἡ σκεπή καὶ ἐπείτα ἀπὸ χρόνια, φύτρωσε μὴ συνία μὲσα ἀπὸ τὴν αἰθούσα, ποὺ μεγάλωσε καὶ θέρειρε καὶ ἔκανε σῖκα μεγάλα καὶ ἄφθονα, ποὺ ὀριμάζαν, σταφιδάζαν καὶ πέφταν κάθε χρόνο.

Τόσος ἦταν, καὶ ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια ἀκόμα, ὁ τρόμος τοῦ κοσμοῦ, ποὺ κανεὶς δὲν ἀγγίζει τὰ σῖκα της.

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, λίγὸ πρὸ τῶν Βαλκανικῶν πολέμων, κάποιος ξένος ἀγόρασε τὸ σπίτι τοῦ Ἑγγλέζου ἔχτισε ἀπάνω στὰ χαλάσματα, καὶ μαζὶ μὲ τὰ ἐρεϊπία, χάρηκε καὶ τὸ ἄσπρο φάντασμα τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ ἐτοὶ σιγά-σιγά λησμονήθηκε ἡ ἱστορία.

Καὶ οἱ Σκίν; Τὶ ἀπένειμαν αὐτοί, ὁ πατέρας καὶ ἡ κόρη;

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν αὐτοκτονίαν τοῦ Λὼπ, πούλησαν τὸ κτήμα τους, σὲ κάποιον Ἑλβετὸν Βίλλ καὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ ἀγοραστὴς αὐτὸς ἦταν ἓνα δεῦτερο... φάντασμα.

Δὲν μιλοῦσε μὲ κανένα, δὲν ἔπιασε γνωριμία μὲ τοὺς γείτονες, καὶ ἔμεινε πολλὰ χρόνια ἐκεῖ μόνος, μοναχὸς καὶ ἀκατοίκητος. Αὐτὸς ἦταν γιαντὸς, θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ μαλακίαν μὲ κατὶ νερὸ, πάντοτε τοῦ ἰδίου χρώματος.

Οἱ ἀσθενεῖς τοῦ ὅμως ποτὲ δὲν εἶδαν τὴ μορφή του, συνεπῶς οὐτὸ δὲ μὲ αὐτόν, διὰ μέσου τοῦ... ὑπηρετοῦ του. Μὲ τὸ μόνον αὐτὸ γινόνταν καὶ ἡ... διάγνωσις.

Ἐνα καλὸ πρῶτ, ὅμως, χάριτες καὶ αὐτὸς, ἀφοῦ πρῶτα πούλησε τὸ σπίτι σὲ κάποιον Γάλλον.

Ἀργότερα τὸ κτήμα αὐτὸ τὸ ἀγόρασε ὁ μακαρίτης ὁ Ἀνδρῆς Συγγρός καὶ τὸ ὠνόμασε Ἀ ν ἄ ρ υ τ α.

Σὲ μὴ πόλιν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας ἐπειδὴ τὸ γεγονός αὐτὸ πρόσφατο καὶ, παραλείπονται καὶ χωρὶς καὶ ὄνομα, ἓνας ἐπίσημος ἔμπορος, ἀγόρασε ἀπὸ ἓνα Τούρκον, ἓνα σπίτι μὲ τὴν περικύβητον τὸ ὁποῖον καταδείχθηκε καὶ ἔχτισεν ἓνα διώροfon νεὸ σπίτι.

Στὴν ἀρχὴ τοῦ περιβολιοῦ τοῦ σπιτιοῦ, βρισκόταν ὁ τάφος ἐνὸς ἁγίου Τούρκου, τὸν ὁποῖον οἱ ὀθωμανοὶ τῆς περιοχῆς ἀποβόntonτο πολὺ καὶ κάθε βράδυ τοῦ ἀνάβανε καντηλὶ. Ἀπάνω ἀπὸ τὸν τάφον εἶχε φυτρώσει μὴ ροιδιὰ μεγάλη, ποὺ κάθε χρόνο ἔβγαζε ροιδία ἓνα σωρὸ, ποὺ δροσίζαν τὸν κόσμον.

Ἐνας ὅρος τῆς συμφωνίας τῆς ἀγοραπωλησίας, ποὺ ἔγινε μεταξὺ τοῦ τούρκου πωλητοῦ καὶ τοῦ Μακεδόνος ἀγοραστοῦ, ἦταν νὰ μὴ χαλαστῇ ὁ τάφος τοῦ «Μπαμπά». Ὅταν δὲ ἔφυγαν οἱ πωρικτοὶ ἰδιοκτῆται, παραλίαν τὸν Μακεδὸνα ἀγοραστὴν, νὰ ἔξω λουθῇ ν' ἀνάβῃ καὶ ἐκεῖνος στὸν τάφον, τὸ καντηλὶ.

Ὁ Μακεδὸνας κράτησε τὸν λόγο του.

Μὰ εὐθὺς ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἐπεχείρησε ν' ἀνάβῃ τὸ καντηλὶ, εἶδε ὅτι μόλις περνοῦσε λίγη ὥρα, ἐκεῖνο ἔβρινε μεταρρινωδῶς. Τὸ ξανάναβε, μὰ σὲ λίγο καὶ πάλι τὸ ἔβρισκε σφοδρῶς.

Τὸ πράγμα αὐτὸ ἀναστάσεως ὄλους καὶ πέρα.

Ποιὸς σφύνει τὸ καντηλὶ; ἀναρωτιόντουσαν μὲ τρόμον καὶ ἀπορίαν.

Τότε ἡ γειτονίσσας παραφύλαξαν καὶ εἶδαν μὲ φρίκη, ὅτι λίγη ὥρα μετὰ τὸ ἄναμα τοῦ καντηλιοῦ ἔβγαλαν μὲσα ἀπὸ τὸν τάφον ἓνα σκελετωμένο χέρι, καὶ ἔβρινε τὸ φυτλὶ του.

Ὁ «Μπαμπάς» δὲν ἤθελε Χριστιανικὸ καντηλὶ, φαίνεται, στὸν τάφον του!

Ὅσο ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ σπιτιοῦ ἐτόρμαζε μ' αὐτὸ ποὺ γινόνταν Σκέφθηκε γιὰ μὴ στιγμὴ νὰ μὴ ξαναῶναι τὸ καντηλὶ, μὰ ἔλα πάλι ποὺ φοβόταν μήπως θημώσῃ περισσοτέρως ὁ Τούρκος ἄγιος. Στὸ σπίτι του εἶχαν θορυβηθεῖ ὅλοι. Ἡ γυναὶκα του καὶ τὰ παιδιὰ του, ἤθελαν νὰ φύγουν ἀπὸ καί! Μὰ πὼς μποροῦσε νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ ἀφοῦ εἶχε ἐξοδεύσει τόσα χρήματα γιὰ νὰ τὸ ἐναχθῇ; ... Νὰ τὸ πούλῃ; Ποιὸς τολμοῦσε νὰ τὸ ἀγοράσῃ;

Πρακτικὸς ὅμως ἀνθρώπος αὐτὸς καὶ ἰδίως ἀνθρώπος τοῦ καιροῦ αὐτοῦ, ἔβρισε ἓνα πρῶτ ἐργάτης καὶ καταδείχσαν τὸν τάφον τοῦ «Μπαμπά», — οἱ Τούρκοι ἦσαν μακριὰ πιά γιὰ νὰ διαμαρτυρῶντο — ἐξαφανίσαν τὰ κιβώρια καὶ τὰ ἐπιστρώματα καὶ ἔκτισαν τὸν τόπον.

Ἀφῆκε μοναχὰ τὴ ροιδιὰ ἐκεῖ.

Ἀπὸ τότε — καὶ εἶνε 4-5 χρόνια — μόνον ἡ ροιδιὰ ἀνάβει τὰ ἄλλα τῶν λουλουδιῶν τῆς καντηλίας, ἔπάνω ἀπὸ τὸν σκηματωμένο τάφον!

Μὰ, πρῶτα ποὺ εἶχε ταράξει ὅλους ἐκεῖ γύρω, δὲν δίνει πλέον ροιδία! Τὰ λουλουδιὰ πνέονται καὶ στρώνουν ἓνα αἰματωρὸ χαλὶ, στὸ μέρος, ποὺ ἦταν ὁ τάφος.

Καὶ ὅταν, σπανίως, δέσει καὶ κανένα ροιδίον, αὐτὸ τὸ γενητὸ κανεῖς, εἶνε πικρὸ, φαμάκι...

Στὸ δρόμον Φλωρίνης — Κορυτσᾶς, βρισκόταν πρὸ ἐτῶν ἓνα χάνι. Μαρκικοὶ λησταί, ἓνα βράδυ, ἐσάραν τὸν ἰδιοκτῆτη του καὶ τοὺς ξένους του, γιὰ νὰ τοὺς ληστεύσουν.

Ἀπὸ τότε τὸ μέρος ἐκεῖνον, πῶς ὀνομα καὶ δὲν τὸ ζῶντες κανένας ὁδοιπόρος.

Ἐτοὶ ἐγκαταλείφθηκε καὶ τὸ κτίριον. Δένδρον καὶ ἀγριοσκῆτες

13 'Οκτωβρίου 1927

ΠΑΛΑΙΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΔΟΥΣ ΚΑΙ Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Ὁ δούξ ντ' Α., γενικὸς διοικητὴς τοῦ Μπερρύ, ὕστερ' ἀπὸ μακροχρόνιον παραμονὴν στὴν ἐπαρχίαν τὴν ὁποία διοικούσε, πῆγαινε στὴν Βερσαλλίαν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ βασιλεῖα.

Τὸ ἔργο ὅμως τὸ ἀμάρτι τοῦ ἔπεσε σ' ἓνα χαντάκι, καὶ ἔσπαται ἡ ράβδος του. Τὸ κρὸς ἦταν τρομερὸ. Τοῦ εἶπαν δὲ ὅτι γιὰ νὰ περνοῦσαν τὸ ἀμάρτι τοῦ θὰ περνοῦσαν τοὐλάχιστον δύο ὥρες.

Ὁ δούξ τότε, ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἔως ὅτου περάσῃ κανένα ἄλλο ἀμάρτι καὶ τὸν παραλάβῃ. Διέταξε δὲ τοὺς ἀνθρώπους του νὰ περνοῦσαν περὶ σὲς Βερσαλλίας. Μαζὶ τοῦ δὲν ἔκρτησε παρά τιν ἡλιακὸν ὑπηρετὴν του. Ἐξάφνα, ἐφάνηκε ἀπὸ μακριὰ νάρχεται πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἑνὸς ἀμάρτι πολυτελές. Ὁ δούξ ἐρώτησε τίνας ἦταν οἱ ἀμάρτι καὶ πλῆροφωρήθηκε καὶ αὐτὸς σὲς Βερσαλλίας.

Ὅταν τὸ ἀμάρτι ἐφάνηκε ἐκεῖ καὶ ἐσταμάτησε γιὰ νὰ ἀλλάξῃ ὁλοκαυτὸς, ὁ ὁποῖος ἐπῆγγαινε καὶ αὐτὸς σὲς Βερσαλλίας.

Ὁ δούξ ἐπῆγγαινε ἐκεῖ καὶ ἐσταμάτησε γιὰ νὰ ἀλλάξῃ ὁλοκαυτὸς καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ρωτήσῃ τὸν κύριον τοῦ ἂν θὰ ἔβριταν νὰ πάρῃ μαζὶ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου, στὸν ὁποῖο εἶχε πιά ἓνα ἀρκετὸ ὁμοειδὲς δυστυχίμα. Ὁ ὑπηρετὴς ἔσπευσε νὰ μεταβῇ τὴν παράκλησιν αὐτὴν στὸν ἐπίσκοπον.

— Τὴν εἰδὼς ἀνθρώπος εἶνε; τὸν ἐρώτησε ὁ ἐπίσκοπος. Ἦνε «καλὸς ἄνθρωπος»!

— Πόθεν, πανερώτατε. Φαίνεται τίμιος ἀνθρώπος.

— Πῶς εἶνε τυμμένος;

— Ἀπὸ πανερώτατε, μὰ μὲ γούστο...

Ἦταν σὲς αὐτὸς τοῦ καὶ τοῦ τοῖχους του. Κοντὰ σ' αὐτὸς ἦταν νυκτοδιάρτες καὶ οἱ στρατοκόποι εἶδαν καὶ φαντάσματα νὰ βγαίνουν τὰ μεσάνυχτα. Ἐτοὶ ἀνθρώπος δὲν πατοῖσε πιά τὴν καὶ τὴν ἡμέρα ὁ κόσμος, διέβρινε μὲ τρόμον καὶ στυροκοποῦμενος.

Ἐνα βράδυ νυκτοδῆσαν ἐκεῖ, καὶ μπαλωματῆδες ἤπειρωτες, ποὺ πηγαῖναν νὰ κάνουν Χριστούγεννα στὴν πατρίδα τους. Ἦταν ἀπὸ τοὺς μπαλωματῆδες, ποὺ γυρίζουνε σὰ χωριά καὶ ψευδοπαλαιότερα ταφροῦμα, φωνάζοντας τοὺς δρόμους.

— Πασιούτα καὶ μπαλωσσοῦ!

Ἡ γυνὴ ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

Ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ. Οἱ μπαλωματῆδες εἶδαν ὅτι ἦταν ἄγρια καὶ πικρὴ.

— Ἐχει ἀκολουθίαν;
— Τὴν ἔστειλε, λέει, σὲς Βερσαλλίαν, νὰ τὸν περιμένῃ ἐκεῖ...
— Ἀ! Αὐτὸ εἶνε ἡδὴ κατὰ... Πῆγαινε νὰ τὸν ρωτήσῃς ἂν εἶνε εὐγενής...

Ὁ ὑπηρετὴς ἔφυγε καὶ σὲ λίγο ξαναγύρισε.

— Μάλιστα, Πανερώτατε, εἶνε εὐγενής.

— Τότε, πῶς τοῦ εἶπε μορεῖ νὰ ἔλθῃ...

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

Ὁ δούξ παρουσιάσθη καὶ ἐχαίρετ'.

ΑΠΟ ΤΗ ΝΑΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο ΚΑΝΑΡΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΙΡΑΤΑΙ

Η Θάσος λημέρι των κουρσάρων. Μία οικογενειακή τραγωδία. Ο Λίθος Φονιάς. Ο Κανάρης στα Δκιμονονήσια. Μία τριήμερη πεζομαχία στο Πιπέρι. Οι πειραταί στο Άγιον Όρος. Μέσα στα δάση του Άδω. Ο Μακρής και ο Καρπερούλης. Μία επίσημη καταδίωξις κ.λ.π.

Η νήσος Θάσος—που βρίσκεται απέναντι της Μακεδονικής παραλίας, όχι μακριά από το Άγιον Όρος—στά χρόνια της Τουρκίας ήταν λημέρι των αριωτέρων πειρατών του Αιγαίου. Για τις πειρατικές εξεινές επιδρομές ακόμη και σήμερα λέγονται πολλά στο νησί. Ο δόκιμος, που ξεκινώντας από τον λιμένα της Θάσου πηγαίνει στη θάλασσα Παναγία, θα συναντήσει στο δρόμο του μία τοποθεσία που λέγεται Γυναικα. Άλλοτε σφόνταν στο μέρος αυτό κάτω από ένα γιγάντιο πεύκο, ένα επιτύμβιο ανάγλυφο που παρίστανε γυναίκα με παιδί στην αγκαλιά της. Οι ντόπιοι διηγόνταν ότι Μαλτέζοι κουρσάροι έβγιναν κάποτε στον λιμένα. Τότε η γυναίκα αυτή άρπαξε το παιδί της και γιά ν' αποφυγή τους πειρατάς θέλησε να τρέξει στα βουνά. Οι πειραταί όμως την καταδίωξαν και όταν είδε ότι κινδύνευε να πιασθή, παρακάλεσε το Θεό και την εμαρμάρωσε. Έτσι διασώθη το ανάγλυφο της...

Ένα χωριό της Θάσου, ο Θεολόγος, αν και βρίσκεται ανάμεσα στα βουνά, και απέχει δυό ώρες από τη θάλασσα, έτρεβξε πολλά από τους κουρσάρους. Αναφέρεται ότι στο χωριό αυτό υπήρχαν και πολλοί Τούρκοι, οι οποίοι έβασάνιζαν τους Χριστιανούς. Κάποτε, μερικοί Τούρκοι έκλεψαν μία χριστιανοπούλα, ένα από τα όμορφότερα κορίτσια του χωριού. Τ' αδέρφια της ήθελαν να εκδικηθούν γιά την προσβολή, αλλά δεν μπορούσαν. Έκλεσαν λοιπόν Μαλτέζους πειρατάς, οι οποίοι βγήκαν την νύχτα από τον νησί και έσκότωσαν όλους τους Οθωμανούς στο χωριό. Στο μεταξύ μερικοί απ' τους Οθωμανούς κατέφυγαν σ' έναν από τους παλιούς πύργους του χωριού και κλεισθήκαν μέσα. Άλλ' οι Μαλτέζοι τους έπολιοόρησαν και τους έσφαξαν. Έπειτα έβελάντησαν τα σπείτα τους και τέλος τα έναψαν. Μόλις όμως οι πειραταί έφυγαν από τη Θάσο, έφθασαν Τούρκοι από την Καβάλα κ' έσφαξαν όλους τους χριστιανούς του Θεολόγου.

Μία άλλη παράδοση αναφέρεται στα έρειπια μιας μικρής εκκλησίας που βρίσκεται σ' ένα ύψωμα πολύ απόκρημνο, στη Φικαρία. Διηγούνται ότι πριν έρειπωθή η εκκλησία, έγινόνταν εκεί κάθε χρόνο μεγάλη Πανήγυρις. Κάποτε λοιπόν επέδραμαν πειραταί και συνέλαβαν χίλιους κανηγιστάς. Σπρώχνοντάς τους σάν πρόβατα, τους έκλεισαν στα λεγόμενα «Παλιομάντριά», όπου—καθώς ιστορεί ο περιηγητής Κανός—τους έσφαξαν όλους. Εκπλώνοντας τους έναν-έναν έπαιζαν σ' ένα λιθάρι. Και το λιθάρι αυτό της σφαγής ονομάζεται και σήμερα «Φονιάς» και δείχνεται από τους Θάσιους με τρόμο...

Στα νεώτερα χρόνια, η Θάσος εξακολουθούσε να δοφεύει από τους πειρατάς. Ο Ιστορικός κ. Π. Κοντογιάννης μας πληροφορεί ότι μία θαυσιπύτη πειρατική συμμορία με πολλά πλοία έλυμαινετο δύο δόκιμα χρόνια από το 1837 έως το 1839, το Θρακικό Πέλαγος και το Θερμαϊκό Κόλπο. Η συμμορία αυτή είχε έγκρασταθεί μονίμως στα έρημα Δαιμονονήσια, ανατολικά της Σιάθου. Ο «Αϊόν» του Φιλήμονος, που αντιπολιτευόνταν την Κυβέρνηση, έγραψε στο φύλλο της 26ης Απριλίου 1839:

«Η δόλβρος και βασανιστική πειρατεία δεν ξέλειπει από τας βορείους Σποράδας διά να καταδειχθή ούτω η ανικανότης των πολεμικών πλοίων της Ελλάδος».

Λίγες ημέρες ύστερ' από τις κατηγορίες αυτές έναντιόν του Πολεμικού Ναυτικού, έξεστράτευσεν έναντιόν των πειρατών ο άρχηγός της κατά το Αιγαίον βασιλικής ναυτικής Μοίρας Κωνσταντίνος Κανάρης, ο ένδοξος πυρπολητής.

Ο Κανάρης είχε ως ναυαρχίδα το νεότερο «Γλαύκος», είχε δε μαζί του και τρεις κανονιοφόρους. Τις πρώτες ημέρες του Μαΐου η Μοίρα έκανε περιπολίες μεταξύ Σποράδων και Άγιου Όρους. Στις 6 Μαΐου, κοντά στο νησί Πιπέρι συνέλαβε τον άρχιπειρατή Κώστα Σινιά Νάτζια με δυό άλλους και το καραβίκι του, που το είχαν τραβήξει έξω, σε μία έρημη ακρογιαλιά. Ο Νάτζιας είχε δε καταφύγει στο μοναστήρι του Πιπεριού, γιά να γιανέρη μία πληγή του. Όταν άρχισε η καταδίωξη των πειρατών οι καλόγηροι τών έφυγάνεσαν μαζί με τους συντρόφους του στο δάσος όπου το άπορατικό άσπασμα του Κανάρη τους έκόκλωσε στις 6 του μηνός και τους ανάγκασε να παραδοθούν.

Στις 8 Μαΐου ένα πειρατικό πλοίο φάνηκε ναρχεται από Βορρά κατά το Πιπέρι. Ο «Γλαύκος» το άρχισε στις κανονίες και το ανάγκασε να παραδοθή μαζί με τους άρχηγούς Γ. Μακρή, Γ. Καμαρούλη, πέντε πειρατάς και δυό ναύτες.

Στις 11 Μαΐου ο Κανάρης με το στολίσκο του φθάνει στο Άγιον Όρος. Οι πειραταί, καταδικασμένοι, είχαν καταφύγει στα Καψοκαλίβια του Άγιου Όρους, 40 τών άριμών, άρματωμένοι

σάν άστακοί. Ολόκληρο στρατόνιμα !..

Έννοείται ότι άμα γίνηκε γνωστό ότι η μεγάλη πειρατική συμμορία, γιά να γλυτώση την κατά θάλασσαν καταδίωξη, έπαιλεψε τα καράβια της και άπεβίβασθη στο Άγιον Όρος, παντα καλόγηρος δεν έτολμούσε ν' αφήσει το μοναστήρι του και ν' έβγαινε. Φόβος και τρέμος παντού ! Άλλά η άγωνία αυτή των μοναχών δεν έκράτησε πολύ γιάτι τα γεγονότα ξετυλίχτηκαν ραγδαίως :

Οι πειραταί είχαν αφήσει στο Πιπέρι μερικούς συντρόφους να λαβωμένους κ' έλπίζανε ότι, τη νύχτα θα μπορούσαν να τους παραλάβουν από και χωρίς να γίνουν άντιληπτοί. Άλλ' ο Κανάρης τους έστειλε ναρτήρι, και άνοιξε μαζί τους μάχη. Όταν οι πειραταί έβγήκαν στην έρημ κ' έπροχώρησαν στα μέσα του Πιπεριού, βρήκαν άεσφα άντιμέτωποι πενήντα Έλλήνων πεζονατών, Τ.δραίων και Φαριανών. Η νύχτα ήταν άσπρη, χωρίς σέγγια. Ο βρόντος των τουφεκιών, οι άλλαλαμοί των κουρσάρων, τα σπαρακτικά προστάγματα, έδιναν πλήρη εικόνα πεζομαχίας. Οι πειραταί κατάλαβαν γρήγορα ότι μόνο στα πλοία τους έπρεπε να ζητήσουν τη σωτηρία. Μαχόμενοι λοιπόν πισωδρούσαν στη θάλασσα. Άλλά μόνο το ένα τέτατο απ' αυτούς κατόρθωσε να φτάσει, μετά λυσσώδη καταδίωξη σ' ένα από τα πλοία. Έπείθησαν μέσα και χάθηκαν στο σκοτάδι, έχοντας ούριο τόν άνεμο. Οι άλλοι καίονταν σκοτωμένοι στους βράχους του Πιπεριού. Οι διαφυγόντες έδωκεν όλοι-όλοι κατόρθωσαν ν' αποβιβασθούν σ' έναν άποκαρμένο όρμο, κάτω από έναν θαλάσσιο βράχο του άκρωτηρίου Άδω, έχοντας μαζί τους και δυό τομιοροτάτους άρχηγούς τους.

Ο Κανάρης έμαθε πού άπεβίβαστησαν οι δεκα ατόμοι Πειραταί και άνήγγειλε άμέσως το γεγονός στη Σινιά των Καρσών (τη Διοίκηση του Άγιου Όρους). Έλήθησαν τότε τα κατάλληλα μέτρα γιά να μη μπορούσαν οι Πειραταί να διαφύγουν ούτε από την έρημ ούτε από την θάλασσα. Προς τούτο κατέστησαν άρρηστα όλα τα πλοία των μοναστηριών. Τα τρύπησαν δηλαδή και τα βούλιαξαν. Κατόπιν στον Ισθμό της γερουσίας έτοιμοι έτήθησαν άρκετοί άνδρες γιά να έπιπουν τους Πειρατάς, να μπουν στη Χαλκίδα. Έπί πλέον άποφ' έρωθυμοποιήθη και ο Πατριάρχης Θεσσαλονίκης να στείλη στρατό, άρχισε έτι μόνη καταδίωξις των Πειρατών.

Δέν ήταν δίως εύκολο να τους άνακατέψει μέσα στα πυκνότερα δάση και τις χαράδες του Άδω. Οι δυνάμεις των έπ'ε από συμπάσεις έλαγαι ο Ιστορικός, είχε γιάτι έφοβόνταν την άπειλή άντίστασι των Πειρατών και των έξοικονόητων όπλων τους, περιορίζοντο μόνο να φρουρούν τα μονοπάτια που φέροναν από το ένα μοναστήρι στο άλλο. Και όπως ήταν έπόμενο, κατά τις πρώτες μέρες, φόβος μέγας έπεκράτησε μεταξύ των καλογέρων.

Στην άρχη, όλοι ένόμιζαν ότι οι Πειραταί, με έχοντας τρόφιμα θ' άναγκάζονταν να παραδοθούν άνεν όρων. Έστειλαν λοιπόν άνθρωπο να τους βρή στα δάση, να τους προτείνη να παραδοθούν με όρους πολύ έλαφρούς, γιά ν' άποφνευχθή η αίματοχυσία. Άλλ' η διαπραγματεύσεις άπέτυχε. Έξαιριβώθηκε δε ότι οι Πειραταί έπήγιναν τη νύχτα πότε σ' ένα καλλι και πότε στο άλλο, όχι βέβαια γιά να ληστεύουν τους φτωχούς έρημίτες, αλλά γιά να έπικαλεσθούν τη χριστιανική άγάπη. Οι καλόγηροι, άλλοι από συμπάθεια και άλλοι από φόβο έδιναν στους Πειρατάς διάφορες πληροφορίες γιά να προσελκύουν Φυσικά δε τους έπρομήθευαν και τρόφιμα.

Έτσι οι καταδικασμένοι πειραταί δεν έστερούντο τίποτα και έλπίζαν ότι θα μπορούσαν να γλυτώσουν και να φύγουν έπειθ έκαλαρώνετο η έναντιόν των δραστηρίων καταδίωξις. Έπειθεν να περάσουν στην Μακεδονία. Και θα το κατόρθωναν αυτό ίσως αν ο άρχηγός της φρουράς του Άγιου Όρους (ή φρουράς) άτάταιτο από 18 Τουρκάλοιους δεν έπέδωκε να διακομίστην στη σύλληψη η την καταστορή των πειρατών. Ο άρχηγός της φρουράς αυτής άπεράσισε να βάλλη σε ένέργεια τη συνηθισμένη πειρατική των κλεφτών.

Διέταξε λοιπόν κ' εκρόφθησαν μερικοί στρατιώτες στο μοναστήρι πού φέρονε από τη Μεγάλη Λαύρα στη σκιά της Άγίας Άννας, χωρίς να παρατηρηθούν από κανένα. Το κατόπιν τους έέστησαν στους βράχους, σ' ένα άγριο φαράγγι, το όποιον τ' άρχη έκτασι έδέσποε το μονοπάτι. Κοντά εκεί, σύμφωνα με τις πληροφορίες πού είχαν, βρισκόταν το καταφύγιο των πειρατών. Κάπου εκεί άνέβλεψε μία νεομάνη, από την όποιαν άνέμωθε έπ'επ'ε να πάσουν να πάρουν νερό οι πειραταί. Και τους παραμόνευε όπως ο κυνηγός παραμονεύει το έλάφι στην πηγή που πηγαίνει να

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης

Ο ΤΟ ΤΟ ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΟΝ ΖΟΓΡΑΦΟΥ

Ο ΕΓΚΡ... ΒΙΟΛΟΝΙΣΤΑΣ !

Έχετε τι θά πη γαλλικά, «Βιολόν ντ' Έγκρ» ;—«Βιολι» δηλ. του Έγκρ». Με την έκφραση αυτή, οι γάλλοι έννοούν την άδυσμα πού έχει, καμιά φορά, ένας καλλιτέχνης να εμφανίζεται σε λαογραφικό κλάδο της τέχνης από αυτόν στον όποιο άσχολεται κυρίως και πού τον έχει δοξάσει. Η φράσις δε «Βιολι του Έγκρ» πηλθεν από το ότι, καθώς εινε γνωστό κ' από την ιστορία, ο ένας ζωγράφος Έγκρ έπαιξε στις όρες της σχολής του, και βιολι. Είχε δε την άδυναμία να θεωρή τον έαυτό του μεγαλύτερο ως... λαοκόστα παρά ως ζωγράφος ! Και όμως οι μόν ζωγραφικοί του άνακτες θεωρούνται και σήμερα ακόμη ποιόντας μεγαλοφυίας, ενώ, καθώς αναφέρουν τουλάχιστον μερικοί χρονογράφος της εποχής, το βιολι του δεν άξιζε και πολλά πράγματα.

Τελειάσεις, έντοτοις, άνευροθή ένα νέο «ντοκουμέντο», το έπαιον άποδεικνύει, ότι ή έως τότε έπικρατούσα γνώμη γιά το βιολι του Έγκρ...δέν εινε ή όρθή ! Πρόκειται περι μιας έπιστολής πού μεγάλου μουσουργού Λιστ, άπευθυνομένης στον έπίσης διάσημο άνθρώπο του μουσουργό Μπερλιόζ, και ή όποια πιστοποιεί ότι ο Έγκρ, δέν ήτο μόνον μέγας ζωγράφος, αλλά και έμπνευσμένος μουσικός.

Ο Λιστ, στο γράμμα του αυτό, περιγράφει μία έπίσκεψη πού έκανε στον Έγκρ. Μετάξυ άλλων δε, γράφει και τα έξης :

«Το βράδυ, άποφ' έμειναμε επί όρες καθισμένοι κάτω από τα δέντρα της «Βίλλας Μεντισίς» και συζητούσαμε γιά όλα τα φλέγοντα ζητήματα της τέχνης, έγυρισάμε στο σπίτι του. Έπληρωσάμεν άκόμη από τη συζήτησή μας, παρέσθνα τον Έγκρ έως το μεγάλο πύλο, πού ήταν άνοημένο έμπρός μας και του είπα δειχόντάς του το βιολι του :

— Έλάτε, μαύρο... Μην ξεγράμμι και την άγαπημένη μας μουσική... Σας περιμένει το βιολι σας... Η σερενατά σ'ε—λά—μπερλιόζ σπουδαίος, άνοημένη, έτσι έπαινο στο πύλο... Άς έλθουμε λοιπόν...

Ο Έγκρ τον άκούσες τότε ! Με πόσην θεροκενικήν ευλάβειν άπέδωκε την μουσικήν του Μπερλιόζ !.. Με τι δέσπονην, με κα πόσην ένθουσιασμόν μαζί, μεταχειρίζαν το δοξάρι ! Τη σκόλια, τη λεπτότης παιζίματος !..

Σε μία στιγμή, δέν μπόρεσα να κρατηθώ, κ' έπεσα στην άγκαλιά του... Κι' αυτός, συγκινημένος, με άγκάλιασε, τρέμοντας άκόμη από τόν παρτί της μουσικής !..».

Ο ΖΩΡΖ ΦΕΪΝΤΩ ΚΑΙ Η ΠΡΕΜΙΕΡΕΣ

Ο μέγας γάλλος κομωδιογράφος Ζωρζ Φευντώ συνηθίσε να λέη: — Δέν πηγαίνω ποτέ στις «πρεμιέρες» έργων φίλων μου !.. — Και γιάτι, μαύρο ; — Δέν έφύγουν κάποιος.

— Απολύστατα, φίλε μου : Γιάτι, όταν μέν το έργο εινε καλό, στενοχωριέμαι... Όταν δέ εινε καλό...με στενοχωρεί !

Έδωσαν. Την άλλη μέρα, οι πειραταί πήγαν πράγματι στην πηγή. Οι στρατιώτες, κομμένοι μέσα στους θάμνους, τους έβρεξαν μία μπακαρά. Μερικοί από τους πειρατάς έπεσαν, οι άλλοι υπεχώρησαν κρυπνές και έχάθησαν.

Οι στρατιώτες, έβρισκαν τα κεφάλια των σκοτωμένων και τα έστειλαν θριαμβευτικώς στη Θεσσαλονίκη και ο άρχηγός της φρουράς περιμένοντας τον προβιβισμό τους, δέν είχε πιά κανένα ένδιαφέρον γιά τους άλλους πειρατάς πού διέφυγαν.

Στο μεταξύ η έξοπλισμένης βάρκας της Έλληνικής Μοίρας συνέλαβαν κ' ένα άλλο πειρατικό πλοίο. Μέσα σ' αυτό βρισκόταν δεκα δυστυχισμένοι Ζαγοριανοί, αιμάλωτοι κ' ένας Οθωμανός άπελευθερωθέντες άμέσως ενώ έπεριμένοντο να φθάσουν την άλλη μέρα της άπελευθερώσεως των τα λόττα, 22 χιλιάδες γρόσια και δάφνη, το έπαινον το Άθω.

Με τα τρία πειρατικά πλοία, πού συνέλαβε ο Κωνσταντίνος Κανάρης, με τους 15 σιδεροδεμένους πειρατάς, με τους 10 άπολυρωθέντες αιμάλωτους και με τα πλοία της Μοίρας του, έβλευσε πού λημάνι της Θεσσαλονίκης λίγες ημέρες ύστερ' από τα συμβάντα αυτά, την πρώτη Ιουνίου 1839. Ο μουσικός της Θεσσαλονίκης, Μουσταφάς Νουρή πασάς πριν φθάση άκόμη εκεί ο Κανάρης, είχε στείλει στις 22 Μαΐου εύχαριστήριο έγγραφο στον Πρόξενο της Ελλάδος έν Θεσσαλονίκη Θ. Βαλλιάνο. Μεταξύ των άλλων, ο Νουρή πασάς έπληροφόρησε τον Πρόξενον ότι τρεις άλλοι πειραταί, ο Κ. Βενετής και οι άδελφοί Γεώργιος και Άνδρέας Κανελλώτης έσκοτώθηκαν από τους κατοίκους του Άγιου Όρους. Τους ύπολοιπους τρεις είχαν επίσης περλώσει και ή καταστορή τους ήταν όριστική.

Έτσι ενάδαρος όποσδήποτε ο τόπος από τους έπιδρομείς άποίους των θαλασσών χωρίς κυρίως στην επέμβασιν και την δραστηριότητα του Κ. Κανάρη.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ

Αι θυσίαι των χωρών στάς Ίνδιαις. Πώς καίγονται επί του τάφου του συζύγου των. Οι κατάδικοι εις θάνατον πού ζητούν ως χάρι να τους έπιτραπή ν' αυτοκτονήσουν ! Τα δώδεκα μαχαίρια. Η πομπή. Το αυτομαχαίριμα !.. Γιάτι δέν πνίγηκε ο Ρουσσώ... Ήταν κρύο το νερό !.. Αυτοκτονία σκύλλων κλπ. κλπ.

Σε όρισμένες περιστάσεις ή αυτοκτονία θεωρείται από διαφόρους λαούς και ίδίως τους άπολιτίστους ως ύποχρέωσις ιερά, ως καθήκον. Στάς Ίνδιαις π.χ., οι χήρες θεωρούν καθήκον των έπιβεβλημένο, γιά λόγους θεροκενικούς, να πέσουν στη φωτιά και να καούν ζωντανές μετά τον θάνατον των συζύγων των. Η σκετική πυρά άνάπτει εν τοιαύτη περιπτώσει επάνω στους τάφους των μεταστάντων συζύγων. Οι Ίάπωνες, έπίσης, τρέφουν έξαιρετική ύπληψη στην... «έθνική» τους να πούμε αυτοκτονία, το «χα ρα κ ι ρ ι», πού δέν εινε παρά το κοινό φρικώδες και άποτρόπαιο έξεοιλιασμα !

Τέλος, οι Τούρκοι, μέχρι πού όλίγων ετών άκόμη, έθεόρουν ως ήγίστη τιμή να κρεμαστούν με το σκονί πού τους έστειλεν επί τούτου ο Σουλτάνος !..

Στο Μαρμπό όταν κανείς έγκληματosome και κατεδικάζεται σέ θάνατο, είχε άλλοτε το δικαίωμα, να παρακαλέση τον βασιλέα να μετατρέψη την ποινή του αυτή σέ... αυτοκτονία. Έξέφραζε, δηλαδή, την έπιθυμία, άντι να θανατωθή από τον δήμο να του έπιτρέψουν ν'... αυτοκτονήση μόνος του, προσφερόμενος έτσι θυσία στο θωμό του Θεού της Ιδιαίτερας του λατρείας ! Ο βασιλεύς στάς περιπτώσεις αυτές εισηκούσε την παράκληση του «καταδίκου. Και τότε οι συγγενείς και οι φίλοι του ύποψηφιου άυτοχείρους τον έκάθιζαν σέ μία πολυθρόνα, του έδιναν να κρατά στα χέρια του δώδεκα μαχαίρια και τον περιέφεραν έν πομπή σ' όλη την πόλη κρανιάζοντας και λέγοντες :

— «Ο γενναίος αυτός δέ σκοτωθή μονάχος γιά ν' δείξη την λατρεία του στον τάδε Θεό !..»

Η παράδοση αυτή πομπή κατέληγε τέλος στον τόπο της εκτέλεσεως. Ο κατάδικος τότε έπαιρνε ένα μαχαίρι από τα δώδεκα, και φώναζε δυνατά :

— «Σκοτώνομαι γι' άγάπη του Θεού... κλπ. ».

Συγχρόνως δε έβρόνιζε το μαχαίρι του στο μπράτσο του ! Κατόπιν έπαιρνε άλλο μαχαίρι, και, έπαναλαμβάνοντας την ίδια φράση, το έβρόνιζε στο άλλο μπράτσο ! Έγστερα άρπαζε τρίτο μαχαίρι, το όποιον έβρόνιζε στην κοιλιά του ! Έξακολουθούσε δε μυχαιρονόμενος κατ' αυτόν των φρικώδη τρόπο ως ότου έφευγε νεκρός.

Τότε πλέον, οι συγγενείς του έτρεχαν, έπαιρναν το πτώμα του και το έκαιγαν με κραυγές χροάς και άγαλλιάσεως !..

Ο μέγας φιλόσοφος Ντιντερό, είχε πάει κάποτε να έπισκεφθή τον περίφημο έπίσης γάλλο φιλόσοφο Ρουσσώ, στο Μοντμερνού. Ο Ρουσσώ γιά να περιποιηθή τον φίλο και συνάδελφό του, άρχισε να του δείχνη τις «πρεμιέρες» τοποθεσίες της περιοχής του.

Την στιγμή πού περνούσαν κοντά σέ μία λίμνη, ο Ρουσσώ έγύρισε και είπε στον φίλο του :

— Να ένα μέρος, όπου έπεχείρησα καμιά είκοσαριά φορές να πέσο και να αυτοκτονήσω !

— Και γιάτι δέν αυτοκτονήσες ; τον έρώτησε ο Ντιντερό, χωρίς να ταυγθή καθόλου.

Ο Ρουσσώ καταπληκτικός πού της άπαθείας αυτής του φίλου του στην άρχη δέν άπείνησε τίποτε. Μετ' όλίγων όμως του είπε ειρωνικάς κάπως :

— Μά... έβαλα το χέρι μου στο νερό και το εύρισκα...πολύ κρύο !

Πρό όλίγων ετών, στην Άγγλία, έλαβε χώραν μία... αυτοκτονία σκύλλων ! Μπαρούσατε να το φαντασθήτε αυτό ; Όχι βέβαια... Ίδού έν τούτοις, πώς περιέγραψε το πρωτοφανές αυτό γεγονός, το Μόρινγκ-Πόστ της εποχής εκείνης :

«Ο κακόντης αυτός σκύλλος άνιχε σέ κάποιον κ. Χόουν, από το Φιντλινγκ, πού το Ρόστοκερ. Ο κύριος του ύπομνηθηκε έξαρνα πώς ο σκύλλος του προσβλήθη από άρσεν και γιά κείν άποδεχόμενον τον κρατούσε πειρομένο μακριά από την οικογένειά του. Το σκύλλι στενοχωριόταν, φάνηκε, πού από τόν φθόνο αυτό, πού κρύον τον, έπ'ε μέρες το είδαν να περιφέρεται δίπλωτο στους άγρούς. Ένα πρωί βγήκε, κατοιμασμένο όπως πάντα από το έύληο «σπίτακι» του, και διηγήθηκε πού έπαινε έπειθ έκαί κοντά. Όταν έφθασε στην όχθη του ποταμού, έγύρισε πού το άφίεζο σπύτι, άνέβλεψε γιά τελευταία φορά, και κατόπιν, με μεγάλη γρηγορία, έπεσε μέσα στο νερό ! Δέν κατέβαλε καμιά προσπάθεια να κολημήση. Και σέ λίγα λεπτά, είχε πνίγει ! Η αυτοκτονία αυτή έγινε ένώπιον πολλών ανθρώπων, οι όποιοι την προεόρουν όπως την διηγήθηκαμε. Ο κ. Χόουν εινε πάλιν άπορηγόρητος γιά ότι συνέβη. Από τόν τρόπο με τον όποιον ο σκύλλος του αυτοκτόνησε, άποδείχθη ότι άδίκως εινε ύπομνησθή πώς ήταν λυσσασμένος !»

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΜΕΣ' ΑΠΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΒΥΘΟ

— Οί τάφοι δὲν μὲ δέχονται,
μὰ κι' οἱ νεκροὶ φωνάζουν :
« Ἐμῆς δὲ θέλουμε ψυχὲς
ποὺ βαρυναστενάζουν !... »

Ἦταν τὸ ἀγαπημένο τραγούδι τοῦ Σκευῆ τοῦ Καραπαντούλα. Τὸ ἔλεγε μὲ τὴν βραχνή καὶ παθητικὴ φωνή του, σὲ λύπες καὶ χαρὲς, μ' ἀκουμπισμένο πάντα, στὸ χέρι, τὸ κεφάλι του, σὲ μαυρὲς καὶ βαθεῖς σκέψεις βυθισμένος.

Κάθεταί τώρα ἐξ ἄπ' τὴν ταβέρνα. Μπροστά του ἕνα ποτήρι, ρομπινί κατακόκκινο κρασί ἀφορισμένο. Ψιλά στὸν οὐρανὸ ὑπερλαμπρὸς καὶ φεγγόβολος ὁ ἥλιος, τὸν λούζει μὲ τὴν εὐλογημένη του θαλασσοῦ, ποὺ τοῦ θερμαίνει ἡδονικά, τὴν παγωμένη ράχι. Κάτι τὸ θερμὸ, μέσα του, ἀναδεύεται, καὶ τὸ χαρμῶ-συνο νοιώθει στὴν καρδιά του καὶ τὸ μυαλὸ του ταξιδεύει σ' ἄλλους στοχασμούς...

Κάτω στὰ γυνιά του πόδια, κόττες μὲ κατακόκκινα λειριὰ, σὰν ἀνθὰ κόκκινα ἀπὸ ροδιά, τοιμπούν τὸ νοτισμένο χῶμα, καὶ ἀπὸ τὴν ἀντικρυνὴ αὐτὴ διακρίνονται ροδαλὲς καὶ δυνατὲς, ἡ κνήμες ἐνὸς κοριτοῦ, ποὺ πλένει... Ὁ Σκευῆς τίς κοιτάει σὰν νὰ τίς βλέπει καὶ πρῶτὴ φορά. Εἶνε δυὸ κνήμες τορνευτὲς, ἀσπρὲς σὰν τὸ γάλα καὶ ροδαλές !

— Κρασί !... Κρασί !... φωνάζει στὸν κάπελλα.
Ἦ ἀντίκτες τοῦ ἡλίου καθὼς πέφτουν στὸ ποτήρι του φλογεβολοῦν καὶ ἱριδίζουν πρόσχαρα. Ἀκίνητος ὁ Σκευῆς, μὲ τὸ κεφάλι πάντα, στὸ χέρι ἀκουμπισμένο, κοιτάει μέσ' στὸ ποτήρι τὸ βαθυκόκκινο κρασί ποὺ ζωηρεῖ καὶ σκουραίνει σὰν μαυρὸ καὶ πυρμένο αἷμα !... Κλείνει τὰ μάτια ναρκωμένος ἀπ' τὸν ἥλιο καὶ σιγοτραγουδάει :

... Ἐμῆς δὲ θέλουμε ψυχὲς
ποὺ βαρυναστενάζουν !...

Ὡρα κάθισε ἔτσι !
Ἔχει πάντα καρφωμένα τὰ μάτια, μὲ τὰ μεγάλα φρύδια τὰ ἀγριωπά, στὸ ποτήρι τοῦ λαμπροκόκκινου τὸ πανηγύρι, στὰ βυσσινία παιγνίδια τοῦ ἡλίου, τοῦ ἡλίου ποὺ τὸ χτυπάει καὶ τὸ φεγγόβολο !... Ὡ, πόσα παθήματα ἔχωρῆζε, ὁ Σκευῆς, ἐκεῖ μέσα ! Πόσες χαρὲς χαμένες, καὶ πόσα οὐνεῖρα σβυσμένα, ξαναζωντανεύαν στὸ πνεῦμα του... Κόσμος ὁλόκληρος, ἕνας πεδωμένος κόσμος, ζυπνοῦσε μέσα του...

Καὶ τώρα νὰ, σ' ἔχει τὸν ἱριδισμό, ζοῖ ἁλάκαιρη περνάει... Χαρούμενο κι' εὐτυχισμένο ἕνα παιδάκι, λαμπροστόλιτο καὶ καλοφορεμένο, μὲ κόκκινη ποδίτσα καὶ χρυσὰ κομπιὰ, πηγαίνει στὸ πανηγύρι κι' ὁρμῶ σὲ ὀλοόρφους χαρὲς. Πῶς ὅλα λάμπουν γύρω του, πῶς ὅλα παίζουν πλημμυρισμένα ἀπὸ χαρὰ, ὅπως ἡ λουλουδιόμενη πλάσι ἀπὸ ἥλιο...

Καὶ γύρω παστρέωνε ἀγαπητὸς πατέρας καὶ μητέρα τρυφερή, καὶ τὸ κντάνε μὲ πόνο στοργικό...

Καὶ πλέει τὸ παιδάκι σὲ ροδίνους ὀρίζοντες, σὲ τριανταφυλλένια πάλαι εὐτυχίας...

Μὰ ξάφνου, ἕνα φάντασμα ἐμπρός του βρίσκεται. Ἐνας ἔρμος καὶ κουρελῆς ἀλγής, ἀπέναντί του στέκει μὲ ἄγρια μαλλιά καὶ δασυμένα φρύδια, ἑλενός, τρισάθλιος. Καὶ τρέμει τὸ παιδάκι καὶ ταράζεται, γνωρίζοντας τὸν ἐαυτὸ του, ποὺ τόσο κάτω ἔπεσε. Καὶ τρέμει τὸ παιδάκι καὶ ἡ μαγεία σβύνεται. Καὶ μένει ὁ Σκευῆς πάλι μοναχός, στὸ μαῦρο τὸ σκοτάδι βυθισμένος, μὲ τὸ ποτήρι του μπροστά.

— Κάπελλα, κρασί ! Πολλὰ ποτήρια φέρε !

Ἀραδιαστὰ ἔρχονται τὰ ποτήρια. Ρουφάει

Πίσω ἀπὸ τοὺς βασιλικούς κι' ἀπὸ τὰ δυσμαρίνα.

καὶ ὅλο ρουφάει, σὰν ὁ διψασμένος, σὰν ὁ φλογισμένος, σὰν ὁ κρύος, τὴν δροσιά. Κι' ὅλο οἶχνε στὸ γεμάτο ποτήρι, τὰ φλοισβὰν μάτια του. Καὶ πάλι, ἀπὸ τὸ βαθυκόκκινο, τὸν ἀχτιδοστῶ λιστὸ βυθὸ, ἄλλοι κόσμοι βγαίνουν καὶ ξεπετιώνται στὴ μνήμη του.

... Τώρα τὸ παιδάκι, ποὺ πρὸ ὀλίγου ἔβλεπε, δὲν ὑπάρχει. Παιὰ ἕνα

παλληκαράκι ὁλόδροσο, μὲ κόκκινα τὰ μάγουλα καὶ πιπεράτα, σὺν ἄλλοι χαρούμενοι, τὰ χεῖλη, περνάει καὶ τρέχει ὁ τόπος, ποὺ περὶ τρέχουν... Πίσω ἀπὸ τὸν φουνατωμένο τὸ βασιλικὸ, ροδαλὸ, σὺν ἁρμονίᾳ καὶ μελωδίᾳ, σὺν ἀνθισμένη ἀνοιξί, ἕνα κορίτσι, τὸν χρονοῦσε. Τὰ κόκκινα γερᾶνιά τοῦ παραθυριοῦ, τρέμουν, σὺν τὸν χαιρέτῃ καὶ μισοκοροῦ-λισμένος ὁ βασιλικός, χαιρέτισμό τοῦ στέλνει... Στέκεται ὁ Σκευῆς, καὶ νὰ εἰπῇ καὶ καὶ νὰ ἀκούσῃ, μὰ ἀπὸ τὴ γωνιά, ἔλα ἡ τρομάρα πό-βαλε. Εἶνε ὁ ἐαυτός του, ὁ σημερινός του ἐαυτός, ὁ κουρελῆς κι' ὁ ἔρμος. Καὶ τρομαγμένο, κλείνει τὸ παράθυρο καὶ χάνεται ὁ νέος καὶ χάνεται τὸ ὄνειρο... Καὶ μένει πάλι, μοναχός ὁ Σκευῆς μπρὸς στὸ ποτήρι του...

— Κάπελλα, κρασί ! Κρασί ! Φέρε κρασί, ὅσο μπο-ρέσεις...
Κι' ὁ ταβερνιέρης ὅλο φέρεται.

Κι' ἀκίνητος ὁ Σκευῆς, τὰ μάτια δὲν σηκώνει ἀπὸ τοῦ γεμάτου ποτηριοῦ, τὸν βαθυκόκκινο βυθὸ. Τὰ βυσσινία παιγνίδια τὸν ἔχουν τὸν τραβῶν, τὰ σπιθοβολήματα τὸν ρομπινιόν, ὅλο καὶ τὸν πλανεύουν.

Ὡ, καὶ ἄλλο τώρα βλέπει μέσα κεῖ... Τὸ παλληκαράκι λεβέντης, ἄντρας γίγινε, μὲ κόκκινο ζουναρί στὴ λαιχρὴ τὴ μέση του. Στὸ χέρι του κάποιον κοπέλλα τριανταφυλλένια ἀκουμπάει, ὀλόζωτῃ μὲ μιὰ κορδέλλα κόκκινη στὰ μαλλιά, σὰν παπαροῦνα καὶ εὐνοῦ-θέριε στὰ ὦτα. Κι' ὅλο ἀλλάζει κόκκινα φίλια, κόκκινα σὰν πῶς, σὰν λαχτάρει, φλογερά ὅσα τὸν ἔρωτα... Καὶ ὅλη ἡ πλάσι γύρω-λουλούδια πλέκει στὴ γιορτή καὶ πορφυρὰ τριανταφυλλία πετιώνται σὲ κλώνους τρυφερούς, τὸ ἔλγος νὰ μυρσώσουν.

...Κι' ἀπάνω στὴς ἀγάπης τὸ κορμύριμα καὶ στὴς χαρὲς τὸ πανηγύρι, τὸ φάντασμα τὸ γυνὸ καὶ τὸ ξυπόλητο, σὰν κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ πάλι προβάλλει καὶ ὅλα χάνονται, σὰν ὄνειρο, ἀπὸ μπροστά του.

Καὶ πάλιν ὁ Σκευῆς κουρελῆς ἀπόμεινε στὴ θέσι του.

— Κάπελλα, κρασί, ποτήρια πὺν μεγάλα !

Καὶ τὰ ποτήρια ὅλο ἔρχονται... Καὶ νὰ τώρα μιὰ νυμφίονα ὀλο-ασπρὰ ντυμένη, μὲ πυροτέρας τὴ μορφή ἀπὸ ντροπὴ, μπροστὰ του παρὰστέκει. Κι' ἕνας γλυκομίλητος παπᾶς, μὲ χρυσοστόλιστὴν κρο-φύρα, κατακόκκινο κρασί ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ ποτήρι, τοὺς ποτίζει. Κι' ἐκεῖ ποὺ θέλουν νὰ πιῶν τὸ ἄλικο, τὸ γλυκὸ κρασί, ἡ ἰδία φ-γῶνα μορφή, μὲ τὰ δασυμένα γένεια, τὰ φρύδια τὰ σμυγὰ καὶ τὸ κτιστακαμμένο πρόσωπο, προβάλλει πάλι μπρὸς του ! Καὶ χάνεται ἡ ντροπαλὴ ἡ νύφη, καὶ σβύνουνε τοῦ γάμου ἡ λαμπρότης καὶ χ-νεται τὸ ὄραμα καὶ πάλι ὁ Σκευῆς μοναχός του ἀπομένει, κντάνε τὸ γεμάτο τοῦ ποτηρίου.

— Κρρρρρασί, σοῦ εἶπα, κάπελλα, Κρρρρρασί !

Κι' ὅλο ἔρχονται γεμῖτα τὰ ποτήρια. Καὶ σκουρμένος σ' ἔνα ἀπ' αὐτὰ, μὲ τὸ βαρὺ κι' ἀνταριασμένο του κεφάλι ὁ Σκευῆς, ὅλο καὶ κατὰ μέσα ἔβλεπε... Νὰ τώρα ἄντρας πειὰ σ' εὐτυχισμένο σπῆ-κάθεταί. Μιὰ κόκκινη καὶ φλοκωτὴ βελόντζα, γλυκὰ τὰ παιγνίδια τοῦ ζεσταίνει μέλι. Ροδομάγουλα παιδάκια χοροπηδοῦν καὶ χαιροῦν γύρω του καὶ στὴ γωνιά ὁ τέντζερης, μέσα σὲ φλόγες, χρυσοκόκα-νες, γαργαλιστὸ, λιγυριστὸ τραγούδι λέει Κι' ἀκίνητος τοῦ φέρεται ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνη ἡ καρδιόβια τοῦ φτωχοῦ κι' εὐτυχισ-μένος θέλει νὰ χάρῃ τὴν προσευχὴ του σὲ Θεό... Μὰ ξάφνου, ἀνοι-γεται μὲ τριγμούς, ἡ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ καὶ νὰ τὸ τρομερὸ τὸ φάν-τασμα, τὸ φάντασμα τοῦ ἐαυτοῦ του, ἀνταριαστικό, γυνὸ κι' ἁ κντάνε ἐμπρός του, ξετροβάλλει. Κι' ὅλα τότε, μὲ μιὰς σκορ-πῶνται, σὰν θεῖα καταδίκη, κι' ὅλα ἀπὸ μπροστά του πάλι χάνο-νται καὶ μένει μόνος ὁ Σκευῆς, ἄθλιος κι' ἔρμος, δαχτυλοδεχ-μένος στὸν κόσμο, στὸ ποτήρι τοῦ μπροστά...

— Κρασί, κάπελλα, κρασί ἕνα βορέλι !

Καὶ τὰ ποτήρια ἔρ-χονται ἀραδιαστὰ κι' ὁ Σκευῆς ὅλο πίνει. Τώρα σὰν νὰ ἑλπίστηκε καὶ καλὰ-καλὰ δὲν ξεχωρίζει τοὺς βυθόλακες, ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὸν κόκ-κινον τοῦ ποτηριοῦ βυθό... Κάτι τὸ κόκκινο, σὰν θυμὸς μπροστὰ του ὀρ-

Κάτι τὸ ἐρυθρὸ, τὸ θερμὸ, σὰν αἷμα νοιώθει νὰ τὸν βρέχῃ...

ΕΡΩΤΑΙΟΝΤΑΣ ΠΑΛΗΝ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΠΑΤΑΛΩΝ

Τὸ μαργαριτάρειο τοῦ Βούκιγγχαμ. Τὸ δαχτυλίδι τῆς κ. Ντὲ Μπλέτ. Διαμαντέσκονη ἀντὶ στουπέχαρτο !...

Ὅταν ὁ εὐνοούμενος τῶν βασιλέων τῆς Ἀγγλίας Βούκιγγχαμ, ἀπὸ τῆς πρεσβείας τοῦ Παρισι, παρουσιάσθῃ ἐνώπιον τῆς ἀντι-βασιλίσσης Ἀννας τῆς Αὐστριακῆς, φορώντας μιὰ πολυτελεστάτη ἱερὴ σελήνη, μὲ μαργαριτάρια αὐτὰ νὰ εἶνε στερεωμένα κατὰ τέτοιον τρόπο, ὥστε σὲ κάθε ἐπὶ κλίση τοῦ ἔκτανος ἐνώπιον τῆς βασιλίσσης, ὡς εἴποιτο τὸν συγχαροῦσαν νὰ σπάζουν καὶ νὰ κατακαλύβουν τὴν παύση τῆς αἰδοῦσης ! Ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὸ παλάτι ὁ Βού-κιγγχαμ, ἡ αἰδοῦσα τοῦ θρόνου εἶχε πλημμυρίσει μαργαριτάρια !... Καὶ οἱ κυρίες τῆς τιμῆς ἀναγκάστηκαν νὰ τὰ μαζέψουν μόνες τους, καὶ νὰ τὰ ἐπιστρέψουν.

Ἐν ἄλλῃ μέρα, πράγματι, τὸ σπῆτι δπου εἶχε καταλύσει ὁ ἄγ-γιος πρεσβύτερος, γέμισεν ἀπὸ τὰς κυρίας ποὺ τοῦ ἐπῆγιναν τὰ μαργαριτάρια του. Ὁ Βούκιγγχαμ ὅμως μὲ μεγάλη εὐγένεια καὶ χάρι-τη εἶπε νὰ τὰ δεχθῇ καὶ τοὺς τὰ χάρισε ἀντὶ ἄλλου... « σουβενίρ » !

Ὁ πρίγκιπ ντὲ Κοντέ, στὴ νεότητά του ἦταν κι' αὐτὸς ὑπερ-βαλὼν σπάταλος. Κάποτε, μιὰ ἀριστοκρατικὴ μὲ τὴν ὅποια ἦταν καλὰ ἐρωτευμένος, ἡ κυρία ντὲ Μπλότ, ἔτυχε νὰ πῇ, ἐνώπιόν του, καὶ δὲ ἤθελε πολὺ νὰ εἶχε τὸ... πορτραῖτο τοῦ ναγαρινιοῦ τῆς, σὲ μαργαριτάρια, πᾶν σ' ἕνα δαχτυλίδι. Ὁ πρίγκιπ πρὸς ἐξέφρη-σιν τῆς δουρῆς ἕνα τέτοιο δαχτυλίδι. Ἡ κυρία ντὲ Μπλότ ἐδέχθη καὶ τὸν ὅρον ὅμως ὅτι τὸ δαχτυλίδι αὐτὸ θὰ ἦταν ὅσο τὸ δυνατόν πᾶ ἀπὸ.

Ἐπ' ἀπὸ λίγες μέρες ὁ πρίγκιπ τῆς ἔστειλε τὸ δαχτυλίδι καὶ τῆς εἶπε ἔστω. Τὸ « μοντάκι » τῆς, πράγματι, ἦταν ὅσο ἀπαιτούσαν... Μὲ μόνον τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ μικρογραφία τοῦ ναγαρινιοῦ, ἀντὶ νὰ σκεπάζεται μὲ κρυστάλλο, σκεπαζόταν μ' ἕνα ἱερὸν τοσο « λεπτοκομμένο » ποὺ εἶχε γίνῃ πειὰ διαφανές ! Ἡ κυρία ντὲ Μπλότ τὸ ἀντελήφθη αὐτὸ ἀμέσως. Χωρὶς δὲ νὰ χάσῃ καμφοῦ, ἀπῆρξε τὸ διαμάντι καὶ τὸ ἔστειλε πῶς στὸν πρίγκιπα. Τότε ἐθύμωσε καὶ ὁ πρίγκιπ, ἔριξε κάτω τὸ διαμάντι, τὸ ἐπῆρξε, κι' ἀφού τὸ μετέβαλε σὲ σκόνη, τὸ μαργαριτάρειο ἀντὶ... ἀποροφρητικῆς σκόνης, σὲ κάποιον γραμματικὸν γεμάτο παρόλωνα ποὺ ἔγραφε κ' ἔστειλε στὴ « κυρία » καὶ « ἀκατάδεχτη » κυρία !...

Ἄνεται, καὶ τὸ ἄγριο, σὰν κανυγῆς, γύρω του, τὸν ἐρε-θίζει, καὶ τὸ ἐρυθρὸ καὶ τὸ θερμὸ, σὰν αἷμα, νοιώθει νὰ τὸν βρέχῃ... Κι' ἔπειτα μιὰ κόκκινη θάλασσα αἵμα-τος, θάλασσα ἀπέραντη ἀπλώνεται γιὰ νὰ πνιγῇ ὁ Σκευῆς μέσα. Θυμάται τὸ φονικὸ πούκαρο, τὴ φυλακή, τὴν σφαγὴν, τὸν ἐπεσιμὸν τοῦ καὶ σκοῦζει :

— Κάπελλα, κρασί !... ὅλο ἀχόρταστος, σὰν πατητήρι, τὸ ποτήρι. Καὶ πάλι τὰ ἀγριωμένα μάτια του, τὰ ματωμένα μάτια του, μέσα στὸν κόκκινο βυθὸ στυλῶνται. Καὶ πάλιν ἕνα-ἕνα τῆς πα-λῆς του τῆς ζοῆς, ὁράματα περνοῦν, ναυάγια εὐτυχίας, ποὺ πέρασε καὶ πάλι... Καὶ σὲ κάθε περασμένη εὐτυχίας σύντριμμα ποὺ βλέπει ἐπικρατεῖται σὺνχορος καὶ σκοῦζει :

— Κρασί, σοῦ εἶπα, ταβερνιέρη !...

Κι' ὅλο ὁ Σκευῆς πίνει-πίνει, σὰν καὶ νὰ θέλῃ νὰ πνίξῃ μέσα του, καὶ ποὺ περισσότερο φουνατῶν. Κι' ἔρχονται ποτήρια ἀτε-λαστά. Καὶ τὰ φαντάσματα ὅλο καὶ ζωντανεύουν, στὸν ἑρμασμένο καὶ ἀνεμῶμένο ἀπὸ τὸ κρασί κεφάλι του. Τώρα ἀνεμογυρίζουν, σὰν ἡ χοροὶ γύρω του, ἕνα ἀφάνταστο χορὸ. Χοροπαιστὰ χοροῦν, ὁ ἄνθρωπος παιδάκι μὲ τὴν κατακόκκινη ποδίτσα, καὶ τὰ χρυσὰ κομπι-ὰ τῆς, τὸ ροδαλὸ κορίτσι μὲ τὰ ἄλικά γερᾶνιά του, ὁ νῆος μὲ τὸ ἄλικο ζουναρί καὶ τὰ σὰν πόθους θερμοκόκκινα φίλια, ἡ ντρο-παλὴ νυμφίονα μπρὸς στὸν παπᾶ, μὲ τὰ βυσσινία τὰ ἄμφια καὶ τὸ ποτήρι τὸ γλυκὸ κρασί, ἡ ροδομάγουλη γυναικίκα μὲ τὸ γαρυφαλ-λί γαρύφαλλο... Χοροῦν γύρω του, ἕνα χορὸ ἐξωφρενικό, ποὺ τὸν ἔ-λα, τὸν θαμπώνει, τὸν κάνει νὰ μὴ βλέπῃ, πλέον τίποτε...

Κλονόμενος, σὰν ἔλατος ξεριζωμένος, ἐτραβῆξε τώρα ἐκεῖ ποὺ τὸν ἔλασε τὸν φαντασμάτων ὁ χορὸς... Ἐμπρὸς οἱ κόκκινοι βυθό-λακες καὶ πᾶσι ἀγχομαχώντας ὁ Σκευῆς, ὅλο πῆγαινε. Μὲ θολω-μένα τὰ μάτια, σπέρθηκε, σὰν νὰ τὸν τραβοῦσαν τὰ κόκκινα φαν-τασματά, μαζί τους.

Ἐκεῖ, πῶς ἀπὸ μιὰ φράχτη, ξυλαιομένο τὸ πρῶτ, τὸν βοήκαγε ἀνδραγατῆς φωνοῖ.

— Ὅλοι τὸν περιγέλασαν, τὸν βρῖσανε πῶς ἔσκασε ἀπ' τὸ κρασί.

— « Μαργαριτάρια ! » τὸν εἶπανε...

Ἡ περιφρόνησι καὶ ἡ παρεγγήγησι τοῦ κόσμου ἀκόμη καὶ στὸν πόνο τοῦ τὸν κνίγησε.

Κανεῖ ὅμως δὲν ἐθαδε ἀπὸ τὴν ὁ Σκευῆς ὁ Καραπαντούλας πέ-νη... Κανεῖ δὲν ἔφτασε νὰ καταλάβῃ τῆς καρδιάς του τὸ σπα-ρμένο ποὺ ἐνοιοῦσε στὴν θύμησι τῆς περασμένης του εὐτυχίας τὸν παπαρῶν ποὺ τὸν θανάτωσε σὲ τέλος ἀλπίτητα...

Ὅχι ! δὲν πέθανε ὁ Σκευῆς ἀπὸ τὸ κρασί !

Σταμ. Σταμ.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄.

Οἱ βασιλεῖς στὴ Μανωλάδα. Ἡ καρροδερομία. Ἡ ὑπόσχεσις τοῦ βασιλέως. Ὁ καρροτσέρης ποὺ θέλει νὰ βγῇ ἀσπρο-πρέσπας. Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ χωριάτισσα.

Μιὰ φορὰ ποὺ ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ ἱχθυοτροφεῖο του, στὴ Μανωλάδα, (ἀπόστασις μιάμιση ὥρα ἀπὸ τὸ σιδηροδρομικὸ σταθμὸ) δὲν ἤθελαν νὰ περιμένῃ τὸ ἀμάξι ποὺ θάρχτανε ἀπὸ τὰ Λεκανοῦ νὰ τὸν ἀφῇ, ἀλλ' ἀνέβηκε στὸ κάρ-ρο μὲ τὸ ὅποιο κοιβαλοῦσαν τὰ ψάρια τοῦ ἱχθυοτροφείου.

Ὁ βασιλεὺς μὲ τὸν πρίγκιπα Χριστόφορο ἐκάθισε στὸ πίσω κάθισμα καὶ ὁ τότε διάδοχος Κωνσταντῖνος πλάι στὸν καρρο-τσέρη, ὁ ὁποῖος μὴν περιμένοντας ποτὲ μιὰ τέτοια τιμὴ, ἄντηκε νὰ στενοχωριεῖται σὰν νὰ καθότανε σὲ ἀναμμένα κάρβουνα.

Ὁ διάδοχος ὅμως ἄρχισε νὰ τοῦ μιλῇ προσηνέστατα, σὲ λαϊκὸ τόνο, ρωτώντας γιὰ τὰ διάφορα τοπικὰ ζητήματα καὶ ὁ καρρο-τσέρης ἀναβόηξε τὴν ψυχραιμία του, ἀπαντοῦσε δὲ στὸν ὑψηλὸ συνομιλήτῃ του μὲ πολὺ θάρρος καὶ μὲ τὸ χαρακτηριστικὸ « δια-ραϊτικὸ ἀλάτι ». Στὸ μεταξὺ, τὸ κάρρο ἐλήγειναι ἀργὰ καὶ ὁ διά-δοχος εἶπε στὸν καρροτσέρη, διακόπτον τὴ συνομιλία :

— Τί εὐχὴ Θεοῦ, καὶ μένει ! Ἔτσι ποὺ αἶμα, δὲν θὰ φθάσωμε ποτέ ! Βάρα λγάκι !

Ὁ καρροτσέρης ἔκανε νεῖμος ἀρνητικὸ, δείχνοντας μὲ ἐλαφρὰ κίνηση τῆς κεφαλῆς τὸ βασιλεῖα. Ὁ διάδοχος ἐπέμεινε μὰ ὁ καρ-ροτσέρης ἐξακολουθοῦσε ν' ἀρνεῖται. Ὁ βασιλεὺς ἀντελήφθη ὅτι ὁ καρροτσέρης ἀρνοῖται, καὶ μὲ τὴν ἡχηρὰ φωνή του τὸν ρώτησε :

— Τί σοῦ λέει ὁ διάδοχος καὶ τοῦ λες ὅχι !

— Μοῦ λέει, Μεγαλειότατε, νὰ τρέξω τὸ κάρρο γρήγορα !

— Κάμε του λοιπὸν τὸ χατήρι ! Διάδοχος εἶν' αὐτός !

Τὸ χαριτοῦσι τοῦ καρροτσέρη ἐντολίστηκε τότε στὸν ἀέρα καὶ ὁ βασιλεὺς μὲ τὰ πριγκιπικόπουλα ἐτραντάχθηκαν ἀρκετὴ ὥρα ἀνάμεσα στὰ ὄργανα τῶν χωραιοῦν. Ὅταν τὸ κάρρο περνοῦσε ἀπὸ τὸ Κουνιπέλι, ὁ βασιλεὺς ἐβόναξε εὐθυμῶς στὸν καρροτσέρη : — « Ἐ, πατριώτη, δὲ μοῦ λες, κάνεις λουτρά καμιά φορὰ ἐδῶ στὴ θάλασσα ; » — « Ὁ, βασιλεῖ μου, λουτρά κά-νω ὅλο τὸ χρόνον ἐξωτερικὰ καὶ ἐσωτερικὰ !... » — « Δι-λαδὴ ! » — « Μιὰ ποὺ δὲν ὑπάρχει δρόμος, βασιλεῖ μου, κουβαλάω τὰ ψάρια στὸ σταθμὸ μεταίνοντας στὸ νερὸ ὥς τὸ ζουναρί δυὸ φεγῆς τὴν ἡμέρα. Καὶ ἀμα φτάσω στὸ χωριό, κάνω τὰ ἐσωτερικὰ λουτρά γιὰ νὰ γνῇ πουντιάσω, τραβώντας εἰκοσι — τριάντα οὔζα !... » — « Τριάντα οὔζα κάθε βράδι ! » — « Ἄ ! δὲν κάνεις καθόλου καλὰ !... » — « Ἄς εἶνε, ἐγὼ θὰ σοῦ φτείσω τὸ δρόμο καὶ σὺ νὰ κόψῃς τὰ ἐσωτερικὰ λουτρά. »

Στὸ ἱχθυοτροφεῖο εἶχαν μαζεῦται πολλοὶ χωρικοὶ καὶ γυναικοπαῖδα, μὲ ὅλους δὲ ὁ βασιλεὺς μίλησε οἰκιστάτα. Οἱ πρίγκιπες, ἑταροὶ καὶ εὐθυμοί, ἐφά-σαν μόνον τοὺς μὲ μικρὸς ἀπόχες ἀπὸ τῆς καλαμωτῆς νείας, τὰ ὅποια ἐπῆραν μαζί τους στὸ ἄγριο. Κατὰ τὸ γνωστὸ στὴν Μανωλάδα, ἐνὸς ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὸ βαγόνι ἀποχαριστοῦσε μὲ φιλικὸ κίνημα ποὺ χροῖο τοὺς χωρικοὺς, ἀνέμεσε στὴς ζητωκραυ-γὲς ποὺ τὸν κατεβύδωναν καρτερικῶς δυνατώτερη μιὰ στενο-φρεῖα κραυγὴ : — « Μεγαλειότατε ! Μεγαλειότατε !... » — « Ὁ βα-σιλεὺς γύρισε πρὸς τὴ φωνὴ καὶ εἶπε σὲ ἀπόστασι τὸν καρροτσέρη, ὁ ὁποῖος, ἔχοντας τὸ δαχτυλίδι τοῦ δεξιῦ χροῖο στὸν κροτάφο, τοῦ ἔγνεψε μισοκλείνοντας τὸ μάτι, σὰν νὰ ἤθελε ἔτσι νὰ τοῦ ἀπενημίσει κάποιον ὑπόσχεσι. — « Τί θέλεις ; » τοῦ ἐβόναξε ὁ βα-σιλεὺς. « Ἄλλ' ἐκεῖνος ἐπαμειβόμην τὴν παντομίμα. »

Τὸ τραῖνο αὐτὸ μεταξὺ ἄρχισε νὰ προχωρῇ σιγὰ-σιγὰ, καὶ ὁ βασιλεὺς σκόβοντας ἀπὸ τὸ παρὰ τὸν ὁρῶντος γιὰ τριτὴ φορὰ αὐ-στηρὰ τὸ χωριό : — « Ἄς εἶνε, μοῦ λοιπὸν εἰ θέλεις ! » Ὁ καρροτσέρης ἀπελπίστηκε πᾶ ἀπὸ τὴν παντομίμα του καὶ ἄρχισε νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ τραῖνο ποὺ ἐφύγε. Χειρονομώντας καὶ φωνάζοντας :

— Τὸ δρόμο, Μεγαλειότατε ! Τὸ δρόμο ποὺ μοῦ εἶπες νὰ φτεῖ-σῃς ! Τὸ ποὺ σοῦ, Μεγαλειότατε, νὰ μὲ βγάλῃς ἀσπροπρόσωπο !...

Καὶ ὁ βασιλεὺς γελώντας ἔδωσε καὶ νὰ ὑπόσχεσι, ἐνῶ τὸ τραῖνο ἀπομακρυνόταν

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ

Η υπό των αγαθών μας
ἀποστέλλομενη εὐαγγελία καὶ
μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώμα-
τος, κρίσως δὲν λα-
μβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Χρ. Α. Λιβιτιάνοφ, 'Ουάγγιν ('Αμερικής). Σὰ εὐχαριστοῦ-
μεν γὰρ τὰ καλὰ σας λόγια. Μὰς γράφετε ἐπίσης διὰ τὸ ποίημα ποὺ
ἐπεῖλε ὁ κ. Ρ. Ραμεντίνος ὡς δικό του εἶναι τοῦ Χάινε, μεταφράσει
'Αγγ. Βλάγου. Ἐχετε δίκιο. Μποροῦμε ὅμως τὰ ματεῖν οὐκ ὅλα ;
'Ο κ. Ραμεντίνος φταίει. Ἡ ψυχὴ τοῦ Χάινε ἂν ἀνέβη ἀπὸ τὸν κάτω
κόσμον καὶ ἂν τοῦ ζητήσῃ ἐξηγήσεις. Α. Β. α. α. ὡ. λ. η. ν. Βαθ. Ὁ
ἐνδιαστοῦμεν. Τὰ ἔχουμε ἀνὰ ἱ. Ὁικονόμου, Ρεντίνα. Τὰ τραγούδια
τοῦ Ἀμπάξ ὅχι τόσο εὐτυχῆ. Ἡ διέθνσις σας θὰ διορθώσῃ, ἡ συ-
χάζει. Α. η. μ. Ν. α. ο. ν. Τὰ ἔχουμε. Ἐνδιαστοῦμεν. Ἡ «Μηνὰ Ὀλ-
κογένεια» εἰσιμάται. Θὰ εἶναι θαύμα θαυμάσιον ! Ἀ. γ. τ. Ζ. ἡ β. α. ν.
Ζάκυνθος. Διευτὺς βιβλίου τοῦ Παπαρηγοπούλου δὲν βροκοῦνται πιά.
'Εμεῖς ἔχουμε πᾶν δι' ἐξέλιξις, σὴ βιβλιοθήκη μας. Καὶ τραγούδια τοῦ
σὴ δημόδι θὰ δημοσιεύσῃ καὶ τέτοια ἀπὸ οὐ. Κ. Ζ. ε. ρ. β. α. ο. ν.
Προάγειον. Στείλει δι' θέλετε. Δοκ. 5 δικαιώμα κρίσως. Τὸ
ποίημά σας ὅχι τόσο πετυχημένο διευτὺς. Γ. Χ. ρ. ο. ο. γ. ε. λ. ο. ν.
Πειραιᾶ. Δὲν ἔχετε δίκιο. Πῶς δέονται ἡ ἐφημερίδες ; Ἐτοίμα δὲν
καὶ ἡ «Ὀικογένεια». Σὰ ὅλες τίς βιβλιοθήκας καὶ οἱ ἰδιωτικὲς ἀνάμνη,
ὁπόσον χρᾶσθαι τὸν ἐφημερίδων, οἰκονομικοῦ θαυμάσιον. Ἐμεῖς
δόσαμε τὸν «Ὀικογένειαν» καὶ εἶναι πολλὸ κόμος. Οἱ διόλοι ποὺ στέλ-
νετε πολὺ γνωστοί. Σαναδημοσιεύονται δηλαδὴ πολλάκις. Β. α. ο. Β. ο. ν.
ρ. ι. κ. α. ν. Τὰ ποιήματά σας ὅχι ἀπολύτως δημοσιεύσιμα. Σὰς λέμε ἐν
τούτοις τὸ ἔξῃ : Γράφετε καλὰ. Ἀγὴ προσοχὴ καὶ θὰ γράψετε ἄλτι. Ἀ-
κοῦστε τὴ συμβουλὴν μας. Σ. π. ο. Κ. α. μ. ι. λ. ε. ρ. η. ν. Σὰς ἐνδια-
στοῦμεν θερμῶς. Ἐχουμε ὅμως πλῆθος μεταφραστῶν. Πλὴν αὐτοῦ
ἔχουμε καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἀπολαμβάνομε συνεχῶς παρὰ μόνον λο-
γίους καὶ δημοσιογράφους, τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος δηλαδὴ μετα-
φραστὰς, τοὺς καὶ εἰδικούς δη-
λαδὴ. Γ. Ν. Ὡ. ρ. α. ν. Τὸ
ποίημά σας «Ἡ Ταβερνιάρι-
σα» καλὸ καὶ δημοσιεύεται
ἐδῶ :

Κέρνα με ταβερνιάρισα μ-
[ζω]
μπερὺσσο κρασί τὰ χεῖλινά
[δροςίσι]
"Ε! τί με νοιάζει ἐμένα καί
[ἀν μπερὺ]
ὁ κόσμος θὰ με πῇ, καὶ ἂν
[θὰ μεθύσι].

Βάζε μες τὸ ποτήρι τ' ἀ-
[δειαγὸ]
καὶ ἀπ' τὸ ξανθὸ καὶ ἀπὸ τὸ
[ζωκινέλι]
Εἶνε τ' ἀνόητο κρασί πο-
[λὸ γλυκὸ]
γλυκὸ σὰν τὸ φίλι καὶ σὰν
[τὸ μέλι].

Κέρνα με τὴ μαργιολική σου
[ταραχινιά]
καρμποματὸ γλυκεῖά μου ξαν-
[θουμάλλα]
ἐβίβα στὴν ὑγείαν σου ὁμορ-
[φονιά]
τὸ νένοισα δὲν ἔμειν' οὔτε
[τοτάλα].

Κέρνα με ξανακέρνα με μι-
[ζω]
διπλὸ γιὰ τὸ κρασί, γιὰ τὰ
[φιλία σου]
Μοῦ καὶν τὰ σῶθια φλόγες,
[πῶς διπλῶ...]
Κέρνα με ἄλτιμα μπερὺ,
[ἔτσι γειά σου].

Κέρνα με κέχο ντέρτι στὴν
[καρδιά]
μες τὸ κρασί τὸν πόνο μου
[γὰ πνέσο]
εἶδ' ἄλλως ξανθομάλα ὁμορ-
[φονιά]
τὸ νέκταρ τῶν χειλιῶν σου
[θὰ ρουφήξω].

Α. Γ. ρ. α. μ. α. τ. ι. ο. ν. Ἐχετε δίκιο. Τώρα ὅμως εἶναι αὐτὸς ὁ
"Ας δῖνται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ὁ διορθωτής. Μὴ ξεχνᾶτε ἐξ ἄλλου καὶ
οἰητόν : «Ὅτε γυνὴ ἄνευ καλίας, οὔτε βιβλίον ἄνευ λαοῦ». Τὸ
μετάφρασαν τοῦ ποιήματος τῆς Αἰμὴ Φαμπρέν. "Υμνος στὸν "Πα-
τὴρ δημοσιεύομε ἐδῶ :

"Ὅσον θεὸς στὸ ἄπειρο, ὦ "Ἡλιε, σὲ λατρεῖται !
Νὰ ψάλλω ἐκπύθησά γιὰ σέ, ὅπταν σ' ἀγναντεῖται,
"Υμνο σὲ πύρινες στρόφες.
"Ὁ σὺ, ποῦ λάμπεις ζωτικὰ μες σὲ φωτὸς πλημύρα,
Σὲ οὐρανὸ χρυστάλλινο, σ' αἰμάτινη πορφύρα,
"Ἄκου γιὰ σέ μύριες φωνές !

Εἴθεθα, "Ἡλιε μου, ὅλοι ἐδῶ περήφανα παῖδιά σου !
Ἀπὸθωσες στὰ χεῖλινά μας τὸ λαῶν φίλημά σου !
Κ' εἶνέ μας φλόγα ἡ καρδιά.
Βαδίζομε πρὸς τὴ ζωὴ με ἡδονικὸ μεθύσι,
Κι' ὁ "Ἐρωτας καὶ ὁ "Ἐλπίς ἔχουν ἀντάμα λύσι
Τοῦ στήθους μας τὴν παγωνιά !

Γιοὶ τῆς Ἑλένης αἵμαστε, κόρες τῆς Ἀφροδίτης !
Μὰς ἐστεῖτε ἡ Ἀττικὴ μιὰ στάλα ἀπ' τὴ ζωὴ τῆς
Κ' ἔλαμψε ἡ γῆ μας ἡ ξανθιά !
Μιά σου πνοὴ μας γέννησε, ὦ "Ἡλιε, μιὰ σου ἀγάπη,
Καὶ τραγουδοῦμε ἀμυντικὰ τὴν ἅπλαν Ἑλπίδα
Ποῦ ἀπ' τὴν Ἑλλάδα ξεκινᾷ !

Εἴμαστε, "Ἡλιε μου, ὅλοι ἐδῶ περήφανα παῖδιά σου !
Κι' ὅταν τὸ τελευταῖο μας τὸ ἔσπινμα, στοχάσῃ,
Σημαίνει ἡ Μοῖρά μας ἐδῶ.
"Ἡ σκληρομένη μας ψυχὴ στὰ ἔφη θὰ πετάξῃ,
Κ' αἰθέρια, μεγαλόσπερη, κοντὰ σου θὰ νάρξῃ
Μες στὸ φωτόλουστο οὐρανὸ !

Α. Π. Σ. π. λ. ο. ν. Πειραιᾶ. Ἡ μετάφρασις τοῦ Μποντλαὶρ διὰ καὶ
Μ. ὁ. ο. ν. Α. ὁ. ρ. α. ν. Βέροιας. Γιατὶ δὲν στέλνετε δικαιώμα κρίσως; Ὁ
λαοὶ διαβάσαμε—μ' ἄλλα μάτια—τὸ διήγημά σας, τὸ ὁποῖον ἂν εἴ-
ἐπιτυχές. Σὰς τὸ λέμε αὐτὸ με ἀνεκδοκίμιο θάρρος καὶ συνεδέσθη ἐπὶ
κρίσειν. Λαβάρτε...θὰ βελτιωθῇ σημαντικῶς... Φ. Χ. Π. Κηφισιά.
Σὰς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Αἱ μεταφράσεις σας θέλουν ἡ-
θρομα. Θὰ τις διορθώσουμε καὶ θὰ τις δημοσιεύομε ἐν καιρῷ. Στείνα
δι' μεταφράσεις. Χρ. Κ. ο. λ. ι. α. τ. ο. ν. Κηφισιά. Μὰ ποῖμα εἶναι
αὐτό ; Γιὰ δότε :

«Μαῖον μου Μπεκίτσα μου,
[μικρὸ μου Κοσμοῦ].
Μπορεῖς νὰ ἀνυψήσῃς τὸ
[ἐνδοθὶ καὶ χροὶ κατ. κατ.]
Στὴν ἐπιτολή σας μες λί-
ε' Ἀφοῦ ἔξωσα μερὰς
στιγμὲς τὸ κεφάλι μου, ἔ-
καμα καὶ γὰρ ἐνὰ ποίημα.
Μπορεῖ νὰ μὴ εἶναι ποί-
μα ἀλλὰ ἐγὼ εἶμι τὸ ὄντισμα.
Καὶ δὲν εἶναι μόνον αὐτὸ
μὲ ἔπιασε ἡ φιλοδοξία καὶ
τὸ δημοσιεύσω καὶ σὺ
«Μπουκέτο». Γιὰ πᾶς τὸ μου-
λοῖτόν σας, σὰν δικαστή-
της ποῦ εἶσθε καὶ ἀπληρ-
μενοί, τῶν ἑσπεριῶν ἀπὸ
ποῦ ἀπνέουν συγγῆς τὰ
ἐλαφρὰ κεφάλια, τὴ γυναι-
ἔχετε ; Εἶνε ποίημα, γὰρ ὁ
μοσίευσή καὶ ἀπὸρροή ἡ
λάβη τὴν ἀγνοῦσαν πρὸς τὴν
Καλαθὸν τῶν ἀχρήστων ;

Ἡμεῖς λοιπὸν δὲν φταί-
καμε ἀπολύτως οὐδὲν. Ἀπὸ
οἰσάμε τὸν ἐξ ἀπὸ τῶν σπ-
χους. Καὶ σὺν κάλῳ ὅλῳ
μόνον τὰ διὰ τελευταῖα ἔ-
σιχα. Σὰς λέμε ἀκούη, μὴ
βιάζεστε νὰ γράψετε. Ὁλο-
εστε. Αὐτὸ εἶναι τὸ πᾶν. Γ. Γ.
Ἀποσ—λου, Ραστούν. Τὰ
ποιήματά σας ὅχι καλὰ. Γρά-
φετε :

"Ἐλα γλυκεῖα ἀγάπη μου
[πᾶν] ἐκεῖ ψηλὰ,
στὰ δὴ καὶ νὰ χρίσῃς
[ρωτικὴ φωνή]
καὶ σὰν πούλαμα νύμφη
[πάντα εὐτυχισμένη]
σένα ἐγὼ νὰ ἀγαπᾶς σὺ ν' ἐ-
[γαπᾷς ἐμένα κατ. κατ.]

Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι ποί-
μα, ἀλλὰ λέξεις παραταγμένες ἐν
σειρᾷ καὶ δημοκαταληκτικαί.
Θέλετε τώρα καὶ τὴν συμβουλὴν
μας τὴν εἰλικρινή ; Τὸ κα-
ποῦ χάνετε στοιχειώδη δι-
θάσας τὸν σὴ μετῆρ...

Ἡμεῖς λοιπὸν δὲν φταί-
καμε ἀπολύτως οὐδὲν. Ἀπὸ
οἰσάμε τὸν ἐξ ἀπὸ τῶν σπ-
χους. Καὶ σὺν κάλῳ ὅλῳ
μόνον τὰ διὰ τελευταῖα ἔ-
σιχα. Σὰς λέμε ἀκούη, μὴ
βιάζεστε νὰ γράψετε. Ὁλο-
εστε. Αὐτὸ εἶναι τὸ πᾶν. Γ. Γ.
Ἀποσ—λου, Ραστούν. Τὰ
ποιήματά σας ὅχι καλὰ. Γρά-
φετε :

Ἡμεῖς λοιπὸν δὲν φταί-
καμε ἀπολύτως οὐδὲν. Ἀπὸ
οἰσάμε τὸν ἐξ ἀπὸ τῶν σπ-
χους. Καὶ σὺν κάλῳ ὅλῳ
μόνον τὰ διὰ τελευταῖα ἔ-
σιχα. Σὰς λέμε ἀκούη, μὴ
βιάζεστε νὰ γράψετε. Ὁλο-
εστε. Αὐτὸ εἶναι τὸ πᾶν. Γ. Γ.
Ἀποσ—λου, Ραστούν. Τὰ
ποιήματά σας ὅχι καλὰ. Γρά-
φετε :

ΖΩΝΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ MAILLOT ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ
ΣΤΟ ΒΙΔΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ Ν. ΧΙΟΝΗ & ΣΙΑ
ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ ΠΑΡΙΣΙΩΝ = ΧΟΝΔΡΙΚΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΙΚΩΣ
ΟΔΟΣ ΑΥΧΟΥΡΓΟΥ ΑΡΙΘ. 17. — ΑΘΗΝΑΙ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ

ΣΙΓΓΕΡ

ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ'
ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

Ἐφοδιάσατε τὴν ραπτομηχανήν σας
(χειρὸκίνητον ἢ ποδοκίνητον) μετὰ τὸν
Ἠλεκτροκίνητον ΣΙΓΓΕΡ
(μὴ βῆτα τὸν στερεῶναι).

ΡΑΠΤΕΤΕ ΧΩΡΙΣ ΚΟΠΟΝ

Ζητήσατε πληροφορίας
παρὰ τὸν Καταστήματὸν ἢ ὑπαλ-
λήλων τοῦ ΣΙΓΓΕΡ.

ΣΤΟΙΧΙΖΕΙ ΕΛΑΧΙΣΤΑ

SAVON FILADERMA

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΝ ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ

Μόνον ὁ Σίτων

ΦΙΛΟΔΕΡΜΑ

διατηρεῖ τὴν ἐπιδερμίδα, δροσερὴν
νεανικὴ καὶ δὲν τὴν καταστρέφει

ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ καλὰ
καταστήματα.

Διακὴ Πωρεῖται ἐν ἡ

Σ. Α. ΜΠΑΧΑΡΙΑΣ

ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΑΤΡΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΠΡΙΦΤΗΣ

Πλησίον τῆς Κυανῆς Ἀκτῆς καὶ εἰς μαγευτικὴν τοποθεσίαν
τοῦ περὶ τὸν ἄλσος Βελανιδέας ἔχουσιν τὰς ἀρχαίας τὸν τὸ νέον
θεραπευτηρίον.

Γίνονται δεκτοὶ ἀσθενεῖς πάσχοντες ἐκ παθήσεων τῶν ὀστέων, ἀρ-
θρῶσεων, κ. τ. λ. ὡς ἐπίσης καὶ ἀναρρωσόντες. Πλήρης ὑγιεινὸν—δια-
τηρικὴ ἀγωγή.

Ἀεροθεραπεία, ὑδροθεραπεία, ἡλιοθεραπεία, διαμονὴ ἀνέστος, τρο-
φὴ ἐκλεκτὴ.

Ἀπεκλείονται ἀσθενεῖς πάσχοντες ἐκ πολυματικῶν νο-
σημάτων καὶ πνευμονικῆς φυματίωσης.

Πληροφορίαι ἀποστέλλονται εἰς τοὺς ἀκούοντας παρὰ τοῦ διευθύν-
τοῦ κ. Σ. Πρίφτης ἐν Σπάτῃ Ἀττικῆς καὶ ἀδύναται εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ
«Μπουκέτου».

ΑΠΟΘΗΚΗ ΣΙΔΗΡΩΝ

ΙΩ. ΑΘ. ΡΕΜΠΟΥΤΖΑΚΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑΣ

Περίοδος ἑβδόμη 207

ΣΙΔΗΡΑ ΑΚΑΤΕΡΓΑΣΤΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ

Αμερικανικὰ μαχαιρὰ, Ἀσπιδί, Αἰλουρίδες, Δάμας,

Δερμάτια, Προγγυλὰ τετραγώνια, Τετραγώνια,

Τὰς, καὶ κ. κ.

ΕΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΣΥΛΛΟΓΗΝ

ΓΕΩΡΓ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ

Ἰατρός Δερματολόγος. Ἐπὶ δεκάετα
εἶναι Ἐπιμελητὴς τῆς ἰδιαιτέρας Κλινικῆς
τοῦ Καθηγητοῦ κ. Παργίου Φω-
τεινοῦ. Δέχεται καθ' ἐκάστην ὥραν
Κεφαλληνίας 15α.

Ὁραὶ 8-10 π.μ. καὶ 4-6 μ.μ.

"ΜΠΟΥΚΕΤΟ"

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΚΑ 7

ΑΡΤΗΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΔΡΑΧΜΑΙ 1.000.000

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ"

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Ἔως 100...Δρχ. 180 | Ἐξωτ. δι' ἔν. 180

Όλοι οί φίλοι του «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» πρέπει νά διαβάσουν καί τήν

“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ,”

ή όποία, άν καί έξ ίσου καλή μέ αὐτό, εἶνε έντελώς διαφορετική σά περιεχόμενά της.

Στήν “ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ,, έκτός τών ώρχίων διηγημάτων καί τῆς άλλης φιλολογικῆς ύλης, θά βρῆτε ἐπὶ πλέον ένδιαφέροντα κομμάτια ιστορικά, κινηματογραφικά, καλλιτεχνικά, κλπ. Σελίδες ἀπό τήν ζωήν τών μεγάλων συγγραφέων, ποιητῶν καί καλλιτεχνῶν, ἀπό τήν ζωήν τών βασιλέων, πριγκήπων μεγάλων ἀνδρῶν, ιστορικά γεγονότα διά μέσου τών αἰώνων συναρπαστικοῦ ένδιαφέροντος, κινηματογραφικές καί καλλιτεχνικές επικαιρότητες, περιγραφές ἀγνώστων λαῶν καί τύπων. Τά πικροδωτέρα γεγονότα τοῦ κόσμου κλπ. κλπ. Όλα αὐτά δέ συνοδεύονται ἀπό ώρχίας καί πολλὰς ἐκλεκτὰς εἰκόνας.

Εἰς τήν “ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ,, δημοσιεύονται ἀκόμη τὰ ώραιότατα μυθιστορήματα : « ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ » τοῦ κ. Δ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ, « ΤΟ ΑΡΩΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΜΕ ΤΑ ΜΑΥΡΑ » τοῦ συγγραφέως τοῦ «Μπαλασό» ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ καί « Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΧΑΛΙΜΑ » ἐκλεκτή ἐπιλογή τών ώραιότερων ἀραβικῶν παραμυθιῶν πού γιά πρώτη φορά μεταφράζονται στήν Ἑλλάδα.

Όλοι λοιπόν, μαζί μέ τὸ « ΜΠΟΥΚΕΤΟ », ἀγοράστε καί τήν

“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ,”